

Nr. 62 - Maart 2004
16e jaargang
Verschijnt 4x per jaar
Prijs per stuk € 3.18

LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCHRIFT

JANFRÉ

kleermaker sinds 1919

JANFRÉ

kleermaker sinds 1919

*De speciaalzaak in het maken van uniformen
(gilde, historisch, militair, fantasie) –
uitmonsteringen – petten.*

*Dit alles wordt nog op de ambachtelijke manier
in het eigen atelier vervaardigd.*

Wij garanderen een goede kwaliteit en
een correcte pasvorm.
Behalve een vlotte levering van uw nieuwe uniformen
staan wij ook garant voor een snelle nalevering.

Vraag vrijblijvend offerte aan,
of maak gewoon een afspraak.

Brusselsestraat 124
6211 PH Maastricht
Tel.: 043-3217712
Fax: 043-3216416
E-mail: janfre@home.nl
Internet: www.janfre.nl

Wij zijn ook specialist in het maken van:

- Gilde hoeden**
- Marketensters hoeden**
- Garde hoeden**
- Hoeden voor dansgroepen**

JANFRÉ

kleermaker sinds 1919

JANFRÉ

kleermaker sinds 1919

Uitvaartverzorging Strijbos

Hoogpoort 12
Postbus 524 • 6000 AM Weert
Tel. 0495 - 543521 • Fax 0495 - 546874
E-mail p.strijbos@hetnet.nl

Ook voor op- en
herbegravingen

Goud- Zilver Atelier Andriessen

Dorpsstraat 28
5708 GH Helmond(Stiphout)
Tel. 0492 - 550792
Fax 0492 - 522269

LAARZEN LAARZEN L
PLUIMEN PLUIMEN PL
BATONS BATONS
POMPONS POMP
UNIFORMSCHOENEN
LEERWERK LEERWER
TWIRLSCHOENEN
INSTEPSCHOENE
OVERSCHOENEN OVE
HANDSCHOENEN HA
BATON-TASSEN B

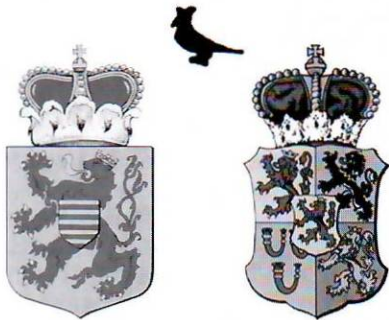
VAN BEERS B.V.

SCHOENFABRIEK

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031(416) 27 22 54

SHAKO'S SHAKO'S SH

Het 'Limburgs Schutterstijdschrift'

Het Limburgs Schutterstijdschrift wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Abonnementen:

Het Limburgs Schutterstijdschrift verschijnt 4x per jaar.
Abonnementsprijs € 12,50 per jaar bij vooruitbetaling.
Losse nummers à € 5,00 inclusief verzendkosten.

Redactie-adres en nieuw abonnement:

Wienkeskoel 94, 6074 HH Melick
telefoon 0475-52 02 26.

Bankrelaties:

Nederland: Rabobank,
rekeningnr. 12.22.15.125
Postbank rekeningnr. 287 83 43
België: Dexia-bank te Kinrooi
rekeningnr. 068-2059877-12

Grafische techniek:

 drukkerij **LIMBURGSCH** *sinds 1935*
POST *B*
Beegden

Voorbehoud:

© Copyright Limburgs Schutterstijdschrift.

Voor een uitgebreide formulering wordt verwezen naar het gestelde in de colofon van het Limburgs Schutterstijdschrift nummer 48, september 2000, pagina 1.

ISSN: 1382-0893.

BESTE SCHUTTERSRIENDEN,

Velen van ons kennen drs. Frans Wolters als OLS-President; de persoon die enkele jaren geleden aantrad en inmiddels al tal van veranderingen heeft doorgevoerd in het Limburgse Schutterswezen met de zware buks. Het meest opvallende wapenfeit is wel dat de dames nu ook mee mogen schieten op het OLS. Frans is ook de grote initiator van de Stichting Vrienden van het Limburgs Schutterswezen; een stichting waarvoor hij (alleen) al ruim 300 Vrienden heeft geworven. Frans beschikt over een groot netwerk, over veel energie en is een ambitieus mens die op dit moment in 35 verenigingen en instellingen een bestuursfunctie vervult.

Op 12 februari werd Frans Wolters (60) door de politieke groepering Christen Democratisch Appèl (CDA) naar voren geschoven als dé kandidaat om wethouder Paul Stelder (Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening) op 1 mei a.s. op te volgen in de Gemeente Venlo.

Drs. Frans Wolters was van 1974 tot 1981 wethouder in Venlo, eerst van Volkshuisvesting en Sociale Zaken, daarna ook van Financiële Zaken. Van 1981 tot 1997 was hij lid van de Tweede Kamer en leidde hij de vaste kamercommissie voor sociale zaken. Na zijn kamerlidmaatschap was Wolters in 2000 waarnemend burgemeester van de Gemeente Horst. In deze laatste functie effende hij de weg voor de nieuwe Gemeente Horst aan de Maas. Diegenen die dachten dat Frans Wolters het daarna wat rustiger aan zou gaan doen hadden het mis.

In een intern bericht stelt Frans Wolters dat de functie van wethouder veel tijd zal vergen en hij zich daarom genoodzaakt ziet zich te beraden over het aantal en soort van de overige bestuursfuncties die hij thans vervult. Het Limburgse Schutterswezen stelt hij echter gerust door te stellen dat hij zijn functie als OLS-President wil blijven voortzetten.

Wij wensen Drs. Frans Wolters alle succes om alle functies in goede gezondheid te kunnen uitvoeren.

Inmiddels zijn alle bestuursfuncties van de Stichting Limburgs Schutterstijdschrift bezet en is de stichting druk aan het werk. Men is echter nog steeds naarstig op zoek naar een hoofd- en een eindredacteur voor het Limburgs Schutterstijdschrift. Vandaar dat ik nogmaals een oproep (lees: noodkreet) aan U allen doe om de redactie te gaan versterken met schrijvers, een eind- en een hoofdredacteur. Ik zou het ten zeerste betreuren wanneer het Limburgs Schutterstijdschrift zou verdwijnen bij gebrek aan opvolging.

Ik wens U allen veel succes voor het komende schietseizoen,

Wim Pijpers.

Het volgende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift zal in juni 2004 verschijnen. Kopij en gegevens voor de Limburgse Schuttersagenda 2004 kunnen worden ingezonden tot uiterlijk 1 februari 2004 aan het redactieadres: Wienkeskoel 94, 6074 HH Melick of e-mail wmjpijpers@hotmail.com.

Bij de voorpagina: De koningsvogels van Schutterij-Broederschap van het Heilig Kruis Grevenbicht en Schutterij Eendracht Grevenbicht tijdens het jaarlijkse gezamenlijke koningsvogelschieten (Foto: Jean Arntz).

BETER EEN GOEDE BUUR DAN EEN VERRE VRIEND

Het spreekwoord *'beter een goede buur dan een verre vriend'* kennen we allemaal. Het spreekt voor zich, immers met die buurman hebben we elke dag te maken. Met de verre vriend hebben we een relatie die via brief of nog makkelijker via e-mail in stand gehouden wordt. Dan wissel je de bijzondere dingen in elkaars leven met elkaar uit, de dagelijkse zorgen deel je niet met een verre vriend of familielid. Daarvoor leeft hij te veraf en is hij vaak onvoldoende betrokken. Voor de probleempjes van alledag hebben we vaak veel meer aan een goede buurman. Als we met hem goed kunnen opschieten, is veel gewonnen. Je moet in die situatie iets van elkaar kunnen verdragen, kunt goed met elkaar opschieten, misschien doet hij jouw boodschappen en houdt jij zijn tuin bij, je kunt dan soms wat werkzaamheden verdelen. Kortom: een goede buur is een vergroting van je leefplezier. Je kent elkaars voorkeuren en nukken en verdraagt ze van elkaar. Het moet je wat waard zijn om de relatie met je buur op een goed peil te houden. Je hebt er namelijk zelf ook je voordelen van. Hij zal je niet gauw aanspreken op je bezigheden, waarbij je hem misschien overlast bezorgt.

Buren van de schutterij

Zo vanzelfsprekend als het lijkt dat je in je privé-situatie met je buur

een goede relatie hebt en onderhoudt, zo vanzelfsprekend zou dit ook moeten zijn voor de buren van de schutterij. Waar heeft de schutterij haar buren? Eigenlijk zijn alle dorpsbewoners in zekere zin buren van de schutterij, allemaal krijgen ze immers te maken met een musicerend korps, dat over straat trekt. De een is er wat meer van gediend dan de ander. Buren van de schutterij, in de meer enge zin van het woord, zijn de bewoners die kortbij het schutterslokaal wonen en natuurlijk ook de buren, die bijvoorbeeld land in het schootsveld hebben, kortbij de plaats van schietstang of kogelvanger wonen of anderszins last kunnen hebben van de activiteiten van een vereniging.

Koester de buren

Natuurlijk zou een schutterij een zo goed mogelijke relatie met haar buren moeten onderhouden. Als het goed is, is de vereniging geworteld in de gemeenschap en luistert zij kerkelijke en wereldlijke plechtigheden op. Dat maakt dat haar optredens, behalve op enthousiasme, amper op weerstand zullen stuiten. Met de grootste omzichtigheid moeten de buren van schutterslokaal en schietstang gekoesterd worden. Het is namelijk vaak genoeg voorgekomen dat er de laatste jaren burenruzies over het schieten tussen een schutterij en een buurman ontstonden. Denk maar aan de gebeurtenissen

in Swartbroek of in Hingen, waarbij een rechter tussenbeide moest komen. De rechtsgang heeft uitgewezen dat de schutterij daar zelden sterker uitkomt, dan ze erin gegaan is. Alleen al om die reden zou alles in het werk gesteld moeten worden om problemen met een buurman te voorkomen. Dat klinkt logisch, maar is toch niet overal vanzelfsprekend. Geef daarom bijvoorbeeld inlichtingen aan de buurmensen wanneer activiteiten gehouden worden, wanneer geschoten of geoefend wordt, maak waar nodig afspraken of doe concessies. Betrek de buren bij je voornemens, nodig ze uit bij openbare dorpsfestiviteiten van de vereniging en misschien maak je hen zelfs deelgenoot van je zorgen. Heb er af en toe een persoonlijk gesprek mee of geef een bloemetje als de zaak uit de hand dreigt te lopen.

Kogelvanger

De kogelvanger is een door de overheid gepropageerd alternatief om te schieten zonder dat er loden kogels in de grond terecht komen. Maar elk voordeel heeft zijn nadeel. Weliswaar zijn veel gemeenten de schutterijen terwille om een vergunning voor een kogelvanger toe te staan en een situatie te gedogen dat deze kogelvanger een te hard geluid produceert.

Toch is dit geenszins een garantie dat niet een van de buurmensen opstaat om zich te verzetten tegen geluidsoverlast. Want er gelden in dit land zeer veel regeltjes en waar de regels ten behoeve van de schutterij opgerekt worden, worden die van de buurman ietwat ingeperkt.

Laten we daarom vooral proberen dit te voorkomen door een goede relatie met de buurt op te bouwen, de buren desgewenst te vertroetelen zodat ook deze net als de gemeente de mogelijke (wettelijk gedoogde) geluidsoverlast voor lief nemen, omdat ze een goede omgang met de schutterij hebben en de activiteiten van deze vereniging in het dorp waarderen. Dat zal een hoop ergernis schelen. Dat kan wellicht niet overal en altijd, maar moet wel zo vaak als mogelijk.

Luc Wolters

“EINE WAORE DRUIM”

Boem, boem, boem! Gans Sjenne sjrók wakker van 't geweldj van explosies. Om zós oer in de mörge ! Waat is dat, waat mótt dat ?

Ich heurde ouch dat geweldj, mer waor al lang wakker en van die knalle sjrók ich neit.

't Waore de kamersjeut die woorte aafgesjaote door de sjötterie Sint Sebastianus van Sjenne. Ze doon dat allein mer es d'r ein groot fees is, ein jubeleium, es de brónkprecessie in de kirk aankump en op d'n daag van 't Keuningsvogelsjeite. Bij dat vogelsjeite maoge alle lede van de sjötterie op eine houtte vogel sjeite. Dae 't lèste sjtökske aafsjut is veur ein jaor langk de keuning van de sjötterie en zién vrouw of vriendin keuningin.

Twee jaor geleije haet miene pappa de vogel aafgesjaote en waor dus ouch ein jaor langk keuning van de sjötterie en mien mamma de keuningin. Door de waeks waore dat altied geweun Pappa en mamma. 't Zóndigs waore ze dat netuurlik ouch waal, mer wènt die mit de sjötterie nao ein sjöttefees góng verangerde die ein bietje. Pappa trok 't sjöttepak aan en kreig 't keuningszilber ómgehange. Dat zeen allemaol prachtige zilvere plate mit de name d'r-op van vruiger keuninge. Mamma haw ein gala-kleid aan, ein kreunke oppe kop en ein boekètte bloume in de henj. Geluif 't mich mer, ein ech keuningspaar waor 't dan, zo sjiek en deftig zouge die dan oet. Vanaaf toen hób ich gedruimp en gehaop ouch oots sjöttekeuningin te waere.

Op daen daag trèk de sjötterie in de middig nao de wei woo de vogel wurt aafgesjaote. Neit allein de sjötte maoge dan sjeite. Veur de geweun grote luuj is ouch eine vogel. Dae dem aafsjut wurt burgerkeuning. Ouch aan de kènjer is gedach, die hóbbe ouch eine vogel en dae dem aafsjut wurt jeugkeuning of keuningin.

Noe zult geer ouch waal begrieppe wooróm dat ich al zo lang wakker waor. Ich druimde dat ich de vogel aafsjoet en keuningin waor. 't Waor nog duuster wie dao ich wakker van woort en omdat 't zo sjóón waor, druimde ich mit de ouge aope wiejer, tot de kamersjeut voule. Wie veer sjmiddigs oppe sjöttewei waore aangekómme, woorte de veugel oppe päöl gezat en koosj 't fees beginne.

Waat die grote luuj deije dat sjaelde mich neit zo vääol meer, ich sjoot mit oppe jeugvogel. Zeve kènjer p'rbeerde, ómste beurt, dem aaf te knalle. Ummmer meer begoosj de vogel los te fladdere. Ich razelde ein bietje van de nerve dat ich neit meer aan de beurt zou kómme. Toen op-èns sjtóng ich dao waer, de buks oppe sjouwer, ich trok de trèkker óm en... dao loug de vogel oppe gróndj. Ich, Myrna Baadjou, waor jeugkeuningin van de sjötterie Sint Sebastianus van Sjenne 2003. Ich koosj 't bekans neit geluive. Waat ein fees waor dat dao. Jederein filleteierde mich. Eine meneer van

't gemeentebesjuur gouf mich eine baeker. Ouch kreig ich ein kreunke oppe kop, net wiej mien mamma wie die keuningin waor. Zo greutsj bèn ich nog noots gewaes! Kiek mer hiej is de beker, de bloume en 't kreunke sjeit op miene kop. 't Keuninginnekleid hób ich ouch aan wiét geer zeet. Ein gans jaor langk bèn ich noe de jeugsjöttekeuningin van Sjenne.

Went 't volgend jaor de kamersjeut waer zeen gevalle, gaon ich waer mit nao de vogelsjtang. Krieg ich dan waer ein heel, heel klein kenske, dan vlem ich 'm waer aaf !!

DRUMBAND SCHUTTERIJ ST.-SALVIUS LIMBRICHT 1954-2004

Het jaar 2004 zal voor schutterij St.-Salvius uit Limbricht groten-deels in het teken staan van het jubileum van haar drumband. In het feestweekeinde, 1 en 2 mei, zullen door de werkgroep "50 jaar drumband schutterij St.-Salvius" diverse activiteiten worden georganiseerd, met als hoogtepunten de reünie voor oud-drumbandleden en het drumbandfestival.

Oprichting

In november 1953 ontstond het idee om het toenmalige tamboerkorps om te toveren naar een "echte" drumband, compleet met over-slagtrom en klaroenen. Onder leiding van de heren Zef Hermans en Pie Stoffels, toenmalig commandant van de schutterij, werd er begonnen met oefenen, met succes uiteraard. Op Paasmaandag 19 april 1954 stelde de kersverse formatie zichzelf voor aan de inwoners van Limbricht.

In de beginperiode bestond er ondanks alle bijeengesprokkelde financiële middelen niet de mogelijkheid om een "echt" uniform te dragen.

Het "kostuum" bestond dan ook slechts uit een witte pantalon, een wit overhemd met zwarte stropdas en een zwart alpinopetje.

In 1961 echter werd dit kostuum vervangen door een echt uniform, hetgeen bestond uit een lichtblauwe broek met donkerblauwe colbert met wit hemd en zwarte stropdas eronder en een blauwe baret. Ter gelegenheid van haar 20-jarig jubileum in 1974 kregen alle leden van de drumband een uniform zoals ook door de overige leden van schutterij St.-Salvius werd gedragen. Een van wollen stof vervaardigde nassau-blauwe pantalon aan de zijnaden voorzien van een ponceau-rode bies, een donkerblauwe wollen jas met rode staande kraag en een 14 cm hoge kepi met staande pluim van paardenhaar, het huidige uniform van schutterij St.-Salvius. Ook worden vanaf 1974 zwarte in plaats van witte koppels en draagriemen gedragen.

Leermeesters door de jaren heen

Opvallend gegeven bij de Limbrichtse drumband is het geringe aantal oefenmeesters / instructeurs dat deze gekend heeft.

Zoals reeds vermeld werd er gestart onder leiding van Zef Hermans voor de tamboers en Pie Stoffels, welke de klaroenblazers onder zijn hoede had. Begin 60er jaren werd Stoffels vervangen door de heer Harie Demandt die menig jaar elke week trouw het Julianakanaal overstak om de afstand tussen zijn woonplaats Grevenbicht en het Limbrichtse schutterslokaal te overbruggen. Ook in deze jaren maakte de uit Heerlerheide afkomstige Wiel Franssen zijn opwachting in het Limbrichtse korps, hij ging Harie Demandt bijstaan in met name het aanleren van de slagwerkvaardigheden. Dat Franssen succes had met zijn methode van aanpak is te merken aan de vele anekdotes en tradities binnen de Limbrichtse schutterij, maar ook aan de vele mooie herinneringen aan hem. Zo lukte het Wiel om personen die reeds enkele malen gepoogd hadden om het trommelen onder de knie te krijgen maar die steeds weer stuitte op de techniek van het roffelen om te toveren naar volleerde slagwerkers die op elke krachtmeting met mooie prijzen huiswaarts keerden.

Op de foto poseert het hele korps in het schutterslokaal.

Maar ook was het Wiel Franssen die vond dat, als zijn "Jongje" op Sacramentsdag om 6 uur 's ochtends de reveille hadden geblazen, toch op zijn minst één van de bestuursleden hun een kop koffie met een broodje kon aanbieden, de dag was immers nog lang genoeg!

Wiel was instructeur van 1963 tot 1988. In 1984 kwam het moment dat Arno Thissen, afkomstig uit de eigen gelederen, zich ging bemoeien met één en ander. Arno's interesse voor de (mars-)muziek was zó groot dat hij besloot Franssen te gaan assisteren bij met name het aanleren van nieuwe leden. Na het stoppen van Franssen kwam Arno er alleen voor te staan, zijn gedrevenheid en liefde voor het korps waren echter zo overvloedig aanwezig dat hem dit niet deerde.

Instrumenten, muziek en niveau.....

Tot 1987 waren het enkel en alleen trommels, overslagtrom en klaroenen waaruit het instrumentarium bestond. In dit jaar echter werd de grote overstap gemaakt van klaroën naar trompet. Groot, niet in de begrippen van omvang, wel op het gebied van blaasstechniek maar ook op het gebied van mogelijkheden. Een nieuwe tijd brak aan, schutterij St.-Salvius schuwde geen nieuwe ideeën. Er werd een lira aangeschaft en er werden eind jaren tachtig zelfs concertwerken gemaakt waarin instrumenten als bongo's, claves en maracas in de partituur verwerkt waren, een partituur met tempowisselingen wel te verstaan! Een hele ommekeer op muzikaal gebied, een ommekeer op het gebied van instrumentarium.

Als dat maar goed gaat was dan ook een gedachte die wellicht bij velen heeft rondgedwaald. Echter niets was minder waar, nieuwe leden meldden zich aan en er werden nog meer instrumenten gebruikt zoals schuiftrambones en een sousafoon.

Waar zijn voorgangers middels een ingenieus systeem van tekens als I, L en O hun de stof overbrachten op hun leerlingen daar leerde Arno zijn leerlingen het notenschrift.

Ook stroopte Arno met de jongens in de wijde omtrek solistenconcursen af, dit alles ter bevordering van het niveau van het korps, zijn korps ondertussen. Het grote enthousiasme dat werd overgebracht deed bij velen het bloed sneller stromen, er werd goed gerepeteerd en er werden successen geoogst.

Meerdere malen werd er gepromoveerd van de 2e naar de 1e en zelfs naar de eredivisie van de schuttersbond St.-Gerardus Amstenrade.

Het hoogtepunt leek te zijn bereikt.....maar nee, Arno had daar een heel andere opvatting over. Het trompetterkorps omtoveren tot een jachthoornkorps dat was zijn droom. In 1998 werden de eerste jachthoorns aangeschaft, er werd teruggestapt naar de tweede divisie, enkele leden werden omgedoopt tot jachthoornblazer en oefenen maar. Wat schetste de verbazing: eerste schuttersfeest, eerste keer uittreden, eerste prijs! Het kon niet op, het jaar 1999 werd afgesloten met de overwinning van de jaarbeker, hoogste aantal punten muziekkorpsen tweede divisie. In de daaropvolgende jaren werden er vele mooie successen behaald, met als hoogtepunten de volgende jaarbekers:

- 1999 hoogste aantal punten muziekkorpsen 2e divisie
- 2000 hoogste aantal punten muziekkorpsen 1e divisie
- 2001 hoogste aantal punten muziekkorpsen EREdivisie

Op 1 januari 2002 gaf Arno Thissen, na 18 jaren instructeurschap, figuurlijk de pijp aan Maarten. Na een stap terug te hebben gedaan naar de tweede divisie en een korte overbruggingsperiode geïnstrueerd te zijn door Raymond Starmans, staat het korps sinds 2003 onder leiding van Michel Mordant, woonachtig in Heerlen en zeker geen onbekende naam in de Limburgse muziekwereld.

Na de overwinning van de jaarbeeker h.a.p. (hoogste aantal punten) muziekkorpsen in 2002 en 2003 (respectievelijk 2e en 1e divisie) telt de drumband van St.-Salvius Limbricht thans 38 geüniformeerde leden en komt zij uit in de 1e divisie van de bond St.-Gerardus Amsterrade.

Tamboer-maitres

Al met al een hele historie geleid door slechts enkele kartrekkers, kartrekkers die wel steeds hun mensen wisten te motiveren en zo van een stel doodgewone Limbrichtse jongens in 1954 een drumband wisten te maken zoals we die heden ten dage kennen, nog steeds gevormd door Limbrichtse jongens, door de jaren heen soms bijgestaan door een muzikale marketenster. Na de opsomming van de voorgaande feiten is het wellicht niet meer zo uitzonderlijk te noemen dat St.-Salvius in de afgelopen 50 jaar ook slechts vijf tamboer-maitres heeft gekend. Achtereenvolgens Zef Hermans, Col Lomme,

Henk van Cleef en Jack Schrijen zijn onze huidige tamboer-maitre Math Cremers voorgegaan. Math zal degene zijn die op zondag 2 mei aanstaande de deelnemers aan het drumbandfestival welkom zal heten.

Feestweekeinde 1 en 2 mei

Het drumbandfestival zal één van de hoogtepunten worden van het jubileumfeest. Op het moment van ter perse gaan van deze uitgave hebben zich reeds 13 korpsen aangemeld en is de organisatie nog in afwachting van de beslissing van enkele schutterijen. De jury zal bestaan uit de heer Jo Zinsen, bekend vanwege zijn scherpe doch rechtvaardige jurering op o.a. bondscourseen en Michel Mordant, instructeur bij diverse korpsen en verbonden aan diverse muziekoledingen. Vanaf 13.00 uur zullen de deelnemende korpsen zich presenteren op het feestterrein gelegen nabij kasteel Limbricht, de plek waar ook de optocht om 14.15 zal vertrekken, de plek ook waar op zaterdag 1 mei

de jubilerende drumband zal recipiëren met aansluitend aan de receptie een feestavond met een reünie voor oud-drumbandleden. Speciaal voor de reüniebezoekers wordt in de feesttent een fotogalerij opgesteld met een impressie van de afgelopen 50 jaar.

CD t.g.v. jubileum

Tijdens de feestavond zal ook het eerste exemplaar van de CD ter gelegenheid van het 50-jarig bestaansfeest worden gepresenteerd. Deze CD is in drie fases opgenomen en bevat werken welke door de jaren heen door de drumband van schutterij St.-Salvius ten gehore werden gebracht. De CD zal vanaf 1 mei te koop worden aangeboden.

Interesse?? Kom dan op 1 en/of 2 mei naar Limbricht en u zult met eigen ogen kunnen zien dat schutterij St.-Salvius nog steeds bloeiende is in de aanloop naar haar 750-jarig bestaansfeest in 2006.

Frank Lebens

DRAPEAU

Waar gebeurd verhaal dat zich afspeelde in het jaar 1959.

Opgetekend door de journalist Cor Bertand in zijn boek: "Riddersporen" [2000].

Tussen de twee voornaamste verenigingen van Wijlre, schutterij Sint Maternus en harmonie Sint Gertrudis, bestond een ogenschijnlijk rimpelloze verhouding. Regelmatig trokken zij samen op bij plaatselijke evenementen, die het krachtens gewoonrecht niet zonder de medewerking van beide kunnen stellen. Ook luisterden zij elkaars festiviteiten op. En toch was er sprake van onderlinge naijver.

Intuïtief voelden de schutters som, dat de leden van de harmonie meer maatschappelijke waardering ondervonden. Van hen werden prestaties verwacht. Om te musiceren moest toch wel sprake zijn van enig talent. De doorsnee schutter heette vooral bedreven te zijn in bierdrinken. Voorzitter Sjeng Didden beroemde er zich tegenover 'meneer Guus', de rondborstige bierbrouwer Brand, voorzitter van de harmonie, op in zijn leven kolossale sloten bier te hebben genuttigd. Treinen vol met wagonlengten van Wijlre tot Moskou.

Dit verschil in sociale appreciatie was niet de enige grond voor de sluimerende, niet openlijk beleden rivaliteit. Ook de financiële middelen speelden een belangrijke rol. De schutterij, onbetwist veruit de oudste van alle verenigingen, mocht dan al rijk aan jaren zijn, maar niet aan geld. In tegenstelling tot de veel jongere harmonie beschikte zij niet over een vermogend beschermheer, de heer van Cartiels, kantonrechter mr. Ch. Janssen de Limpens en al evenmin over een vermogend voorzitter-bierbrouwer. Aanvankelijk boterde het niet al te best tussen die twee. De koele relatie tussen beiden veranderde op slag door de onverwachte komst van een zeer bemiddelde industrieel uit het hoge noorden en alleen al daarom niet welkom bij de zich elite voelende Zuid-Limburgse notabelen. De nieuwkomer Josephus Heijmeijer van Heemstede bestond het om zich uiterekend te vestigen in het meest monumentale pronkstuk van het dorp, een klein, maar allercharmante kasteeltje. Tegen deze 'indringer' maakten de twee heren van de harmonie meteen front. Vooral toen zij er weet van kregen, dat de kersverse kasteelheer de kunst verstond om met

behulp van grote donaties voor de kerk de sympathie van een aantal dorpelingen te winnen.

Pastoor Schulpen was al overstag gegaan. Hij negeerde de vroegere heren en koos de zijde van de kasteelbewoner. Die had zich tijdens zijn korte verblijf in het dorp al beduidend royaler betoond ten aanzien van de parochie dan het harmonieduo in jaren gedaan had.

De niet als erg vrijgevig bekend staande beschermheer schonk zijn muziekkorps meteen een nieuw vaandel. Van een inzegening werd afgezien. Mogelijk als straf voor de houding, die de pastoor had durven aannemen tegenover de van boven de Moerdijk gekomen industrieel. Het nieuw harmonievaandel vormde een doorn in het oog van de schutterijbestuurders. De uitrusting van hun gilde stak maar sjofel af tegen die van het muziekgezelschap. Voor haar inkomsten moest de schutterij het hebben van feesten. Meer speciaal van luisterrijk gevierde jubilea. Die brachten wel wat geld op, omdat daaraan traditiegetrouw een erecomité te pas moest komen. Wanneer de schutterij de zaken handig aanpakte waren de leden van zo'n comité goed voor een paar duizend gulden.

Voorwaarde was wel, da de ene dorpsnotabele er ogenschijnlijk toevallig attent op werd gemaakt welke gift de ander voor de hem bewezen eer geofferd had.

Aan jubilea had de schutterij geen gebrek. Zij was eeuwenoud. Hoe oud precies, dat wist eigenlijk niemand. Als excuses werd een rampzalige brand in het schutterslokaal aangevoerd. Daarbij waren uitgerekend de meest waardevolle archiefstukken uit de beginperiode verloren gegaan. Of de leden van het historische gilde dit een echte ramp vonden viel te betwijfelen. De afwezigheid van deugdelijke ouderdomspapieren stelde hen immers in staat om de schutterij op elk gewenst moment te laten jubileren. Zo gebeurde het, dat zij het vierde eeuwfeest herdacht en enkele jaren later doodleuk het 375-jarig bestaan aankondigde.

Een enkeling, die deze 'telfout' ontdekte, kreeg te horen: 'Wie let daar nu op. Het is toch van een belang, welke verjaardag de schutterij viert. Als er maar feest is'. Vooral de voorzitter Sjeng Didden was zeer bedreven in het verzinnen van aanleidingen om evenementen op touw te zetten, die de kaspositie van zijn vereniging konden versterken. Hij was een eenvoudig man, niet echt kapitaalkrachtig. Hij werkte hard voor zijn schutterij. Die was zijn lust en zijn leven. Bij het behartigen van haar belangen was hij erg vindingrijk. Zijn aangeboren slimheid, wist hij uitstekend te benutten. De tastbaar aanwezige tegenstellingen onder de plaatselijke elite openden, volgens hem, gunstige perspectieven voor de schutterij. De nieuwe bewoners van het kasteel, die dit zwaar vervallen monument op eigen kosten hadden laten restaureren tot een juweeltje, moesten voor zijn vereniging gewonnen worden. Voor hem was dit dé kans om de schutterij te voorzien van een rijke beschermheer. Daarmee zou hij met één klap de achterstand op de harmonie kunnen inhalen.

Het geniale plan van de voorzitter viel goed bij het bestuur. Voor de uitvoering ervan moest alleen het juiste moment worden afgewacht. De eerstvolgende verjaardag van de kasteelheer leek het meest geschikt om hem te eren met de hoogste onderscheiding van de schutterij: het beschermheerschap. De gemeentesecretaris Hub Lemmens werd ingeschakeld.

Hij raadpleegde het bevolkingsregister en kwam daarbij aan de weet, dat de verjaardag van de kasteelheer nog enkele maanden op zich zou laten wachten. In tegenstelling tot die van de kasteelvrouw. Voor de schrandere schutterijvoorzitter leverde dit geen enkel probleem op. Hij had een pasklare oplossing bij de hand. 'Wij benoemen de kasteelbewoonster tot beschermvrouwe.'

Op haar verjaardag trok de schutterij 'en grand complet' naar het kasteel. De speech, waarmee de aanbieder van het eerbewijs vergezeld diende te gaan, liet de slecht bespraakte voorzitter aan mij [journalist Cor Bertrand] over. Ik meen me behoorlijk van mijn taak gekweten te hebben, afgaande op de instemming van de schutters met mijn woorden van lof en welkom aan de nieuwe kasteelbewoners.

Danig ingenomen met de huldiging waren de kasteelheer en zijn echtgenote onmiddellijk bereid tot de verwachte geldelijke tegenprestatie. De schutterij kreeg nieuwe geweren, een betere uitmonstering en natuurlijk ook, hoe kon het anders, een nieuwe drapeau.

De uitreiking door de beschermvrouwe van het kostbaar vaandel aan de gildevoorzitter werd een aandoenlijke plechtigheid. De dankwoorden van de gelegenheidsspreker vertolkten onvoldoende de gevoelens van erkentelijkheid van Sjeng Didden. Hij zag het als zijn plicht om zelf het woord te voeren.

Zichtbaar bewogen en met betraande ogen welden deze woorden bij hem op: 'Mevrouwtje, wat verschrikkelijk, dat ik dit moet meemaken.'

De plechtige vaandeloeverdracht was daarmee niet ten einde. De grootste ceremonie moest nog volgen. De inzegening ervan tijdens een dankdienst in de kerk. De pastoor greep deze gelegenheid aan om de harmonie onverholven terecht te wijzen. 'Zij ontving onlangs ook een nieuw vaandel, maar verzuimde de zegen van de Heer te komen afsmecken. Ik stel de schutterij ten voorbeeld aan alle verenigingen in Wijlre. De schutters weten tenminste nog hoe het hoort. Zij zijn voorbeeldige parochianen...' De vooraan in de kerk aangetreden schutters glunderden voldaan.

Hun gedachten lieten zich raden. 'Wie nu nog schampert, dat wij toch maar stevige drinkers zijn, kan zich beter niet wagen in de buurt van de pastoor.' Menig stevig glas bier werd later aan de tapkast van het schutterijlokaal geheven op de lovende preek van de pastoor. De boute uitspraken van de parochieherder bleken niet best te vallen in het kamp van de harmonie. Het vlag-incident bleef nawerken in de dorpse verhoudingen ...

1959

Met dank aan Cor Bertrand voor het mogen publiceren van dit verhaal in dit tijdschrift.

SCHUTTERIJEN IN MARIA-HOOP

Het artikel "Het drama van Putbroek" heeft veel reacties opgeleverd. Helaas is het boek Het drama van Putbroek uitverkocht. In het artikel is sprake van de plaatsen Putbroek, Maria-Hoop en Diergaarde. In deze drie plaatsen waren ook schutterijen actief. Reden dus om iets meer te vertellen over deze plaatsen en hun schutterijen.

Verklaring vooraf

Centraal voor de plaatsen Diergaarde, Annendaal, Maria-Hoop en Putbroek is het Echterbroek. Het Echterbroek was een moeras omgeven door heidevelden. Dit moeras was een overblijfsel van een oude rivierarm die via Millen, Schalbruch, Susteren via het Echterbroek langs Montfort en Maasbracht zijn weg zocht naar de Maas.

De naam Maria-Hoop komen we voor het eerst tegen in 1925 wanneer het Rectoraat Maria-Hoop wordt opgericht. De paters Eleutherius en Clemens en broeder Michiel waren naar deze plaats gekomen met de opdracht om er een klooster te stichten en een kerk te bouwen. Op 15 juni 1925 vestigde zich de kloostergemeenschap van de Paters Passionisten uit Mook hier.

Tijdens de raadsvergadering van de Gemeente Echt d.d. 16 december 1955 werden de gehuchten Diergaarde, Putbroek en Annendaal officieel omgedoopt tot Maria-Hoop.

Diergaarde

Diergaarde is genoemd naar "Den hof op gen Dielgaarde" en wordt reeds in 1476 vermeld. Waarschijnlijk nog stammend uit de Middeleeuwen, was aan de Dielgaardshof het recht verbonden om elk jaar in de Kerstnacht de bekende kerke-wisser of de "Kuus" te schenken aan de kerken in Pey en Echt. De "Kuus" werd meege dragen door de bewoners van Diergaarde en Putbroek op hun tocht die voor een groot gedeelte voerde door het duistere moerasgebied van het Echterbroek. In 1826 telde Diergaarde 22 personen.

In 1928 werd een grot gebouwd om de mensen de gelegenheid te geven om te bidden. De grot werd in 1982 afgebroken.

Schutterij St.-Antonius

De oprichting van schutterij St.-Antonius Diergaarde vond plaats in 1904 en geschiedde op initiatief van A. Paggen, kapitein van schutterij St.-Hubertus Pey-Echt. Paggen was ook de eerste president van de Schuttersbond Echt e.o. die op 28 november 1898 te Pey-Echt werd opgericht (NK 29-11-1898). In het café van Paggen te Pey vonden ook de bondsvergaderingen plaats.

NK 10-12-1904

Diergaarde-Echt. De schutterij St.-Antonius, eerst onlangs opgericht, hield Zondag (4-12-1904) haar eersten wedstrijd om het koningschap, hetwelk werd behaald door den schutter J. van Kempen.

leder jaar, op 13 juni, de feestdag van hun patroonheilige, vierde de schutterij op grootse wijze haar feest. Jarenlang trok de schutterij op haar patroonsfeest te voet naar de kerk van Pey. In 1909 was de schutterij aanwezig in de stoet te Echt b.g.v. de geboorte van Prinses Juliana. Tijdens Wereldoorlog I was de schutterij niet actief.

In 1920 ontstond er onenigheid over de keuze van het schutterslokaal voor een onderlinge feestavond. Een aantal Putbroekenaren stapte dan op. Dit dreigt het einde van de vereniging te betekenen, maar het bestuur weet de schutterij in stand te houden. Dit leidde wel tot een afsplitsing en de oprichting in 1921 van schutterij St.-Johannes Putbroek. In 1922 is de rust weer-gekeerd binnen schutterij St.-Antonius Diergaarde en worden de normale activiteiten (patroonsfeest, koningsvogelschieten, personele wedstrijden, etc) weer georganiseerd. In 1928 wordt een jubelfeest gehouden bij gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de schutterij.

In 1952 trad schutterij St.-Antonius Diergaarde toe tot de Schuttersbond Door Eendracht Groot Echt. In 1955 organiseert de schutterij een bondsschuttersfeest. In 1960 treedt de schutterij uit de schuttersbond. Het vaandel draagt het opschrift: St.-Antonius Schuttersvereniging Diergaarde opgericht 1904. Het vaandel bevindt zich thans in het Streekmuseum te Echt.

De oprichtingsfoto toont de schutterij met ongeveer 50 leden.

DIERGAARDE-ECHT.

Met genoegen kunnen wij mededeelen, dat de schutterij St. Antonius alhier morgen, Zondag, hare nieuwe buks ontvangt.

Naar den hoogen prijs te oordeelen en volgens kunstkenneren zal het een prachtig exemplaar wezen en een der schoonste uit den ganschen omtrek.

Door den wapenfabrikant zal zij Zondagnamiddag worden ingeschoten, bij welke gelegenheid door het gezelschap een schoone optocht met muziek zal gehouden worden. Liefhebbers worden uitgenoodigd dit feest te komen bijwonen. (Echter Waekblaad)

DIERGAARDE-ECHT.

Het patroonsfeest der schutterij St. Antonius alhier, is naar ieders genoegen afgelopen. De inwoners namen eveneens hartelijk deel aan de feestvreugde. Zelfs grijsaards verlieten op dien dag hun warm hoekje achter den haard, om, leunend op hun stokje, zich in het gebjel te mengen. Een woord van lof komt toe aan de flinke schutterij en aan de belangstellende inwoners van ons gehucht voor de prettige wijze, waarop dit feest werd gevierd.

Reeds vroeg in den morgen klonk het tromgeroffel tot algemeen appel. De schutterij was op tijd present en te negen uur had onder het

schetteren der muziek en het roffelen der trom de aankomst te Pey plaats. Alle toeschouwers waren vol lof over de mooie uniformen en de flinke militaire houding. Vooral de flinke koning trok veler aandacht.

Met groote godsvrucht werd de H. Mis bijgewoond, waarin God werd gesmeekt en de voorspraak van den Patroon werd ingeroepen om nog lang in gezondheid dezen schoonen dag te mogen doorbrengen en van de wederwaardigheden des levens bevrijd te mogen blijven. Na de H. Mis werd de inwendige mensch wat verstrekt, waarna met vliegend vaandel en onder grooten toeloop van volk de tocht plaats had naar den eerepresident der schutterij, den heer A. Paggen. Na de gebruikelijke parade riep de eerepresident de leden een hartelijk welkom toe te zijnen huize en drukte zijne vreugde uit wegens de eer hem bewezen. Hij hoopte, dat de leden samen nog lang den feestdag van St. Antonius mochten vieren en ook weldra hunne vurig verlangde St. Antoniuskapel in hun midden mochten zien.

Volgens programma moest thans de fotografische opname van de schutterij plaats hebben, doch wegens te groote drukte werd die gedaan bij den heer Hommen aan de Pepinusbrug. (zie foto vorige pagina)

Hier werd het gezelschap netjes opgesteld en gelukte de opname uitstekend. Daarna werd de tocht naar Diergaarde aanvaard, waar onder grooten toeloop van inwoners en nieuwsgierigen uit omliggende plaatsen de ontvangst onder ooverdoovende hoera's plaats had. Bij alle werkende leden werd daarna een bezoek gebracht. Tot slot: een zeer in den smaak vallend souper, waarbij het recht vreugdevol en gezellig toeging.

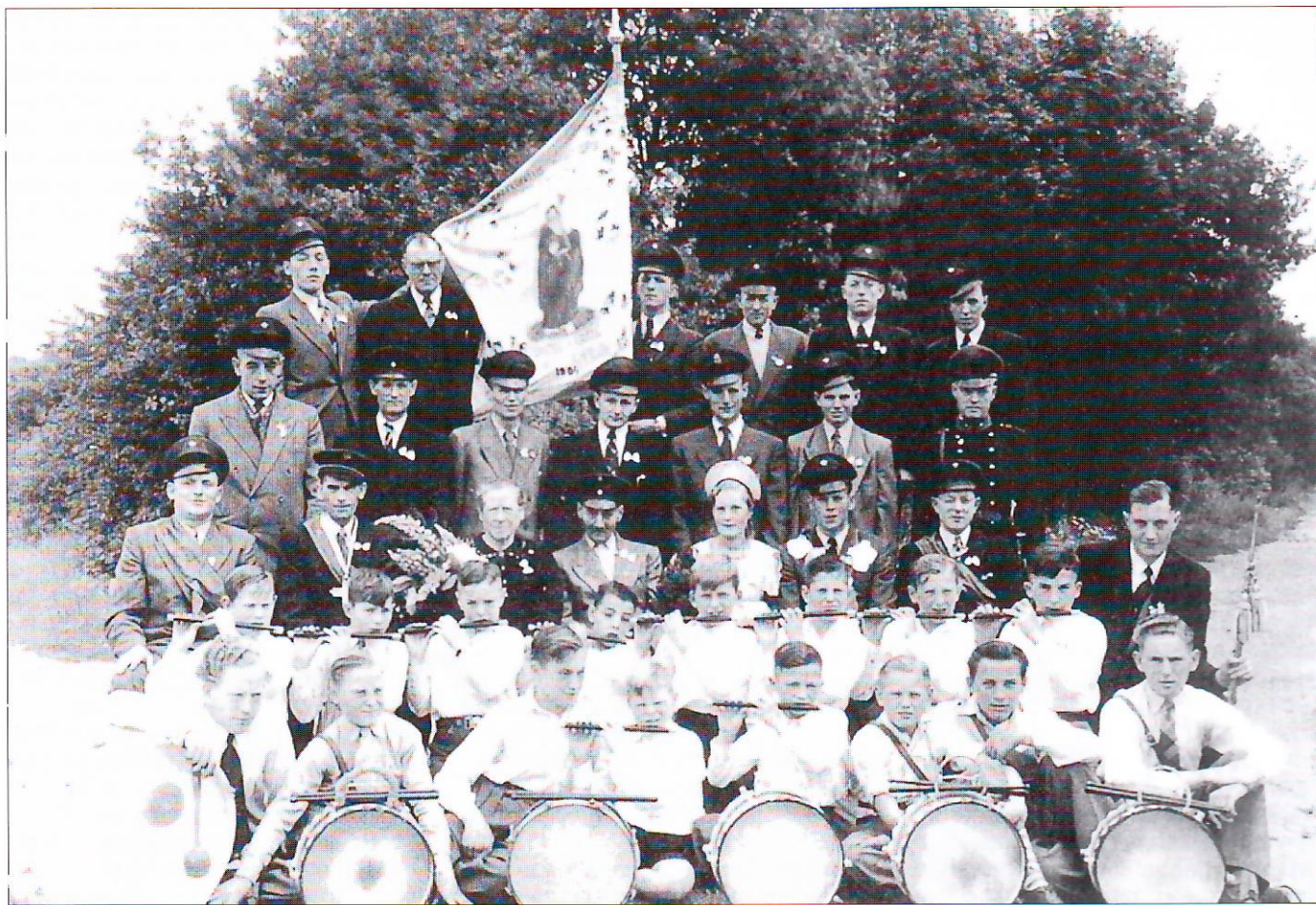
Uiterst voldaan scheidde men, daarbij de wensch uitende, het volgende jaar samen het vijfjarig bestaan der schutterij St. Antonius te kunnen vieren. (Echter Waekblaad 25-1-1908)

Putbroek

Putbroek was aanvankelijk een gebied dat voornamelijk bestond uit moeras, broekland, woeste heide en kreupelhout. In 1803 wordt het gebied nog niet eens genoemd als plaats waar mensen zouden wonen. In 1826 telt Putbroek 15 personen. Door het uitdiepen van de Pepinusbeek en het graven van de Putbeek werd het Broek, in de volksmond "het Meer van Putbroek" drooggelegd en voor landbouw geschikt gemaakt. De naam van Dominicus van Ophoven (* Montfort 24-1-1838, † Bonn 17-1-1926) mag in dit verband niet onvermeld blijven.

Schutterij St.-Antonius Diergaarde in 1925.

Schutterij St.-Antonius Diergaarde omstreeks 1955.

Op oude topografische kaarten staat het gehucht Putbroek ruim 1 kilometer noordelijker aangegeven dan op topografische kaarten van recentere datum. Op de plaats waar thans Putbroek vermeld staat, stond vroeger de leefgemeenschap "Aan de Berg" vermeld.

MR 18-9-1886 en MR 25-9-1886

(advertentie) Prijsvogelschieten bij Math Peusen Putbroek, Echt, op Zondag den 26 September a.s. om 4 ure namiddag.

MR 9-7-1887 en MR 16-7-1887

(advertentie) Prijsvogelschieten op Zondag den 17 Juli bij Math Peusen te Putbroek (Echt). Aanvang om 4 ure namiddag.

Schutterij St.-Johannes

Schutterij St.-Johannes Putbroek werd opgericht op 16 oktober 1920 en is een afsplitsing van schutterij St.-Antonius Diergaarde. De schutterij ontving bij Koninklijk Besluit van 19-6-1922 (nr 127) goedkeuring van haar statuten (NA). Al snel na de oprichting telt de schutterij 48 leden en groeit ze uit tot een actief en bloeiend gezelschap dat vele prijzen weet te behalen.

Jaarlijks hield de schutterij openbare schietwedstrijden op kermiszon- dag. In verslagen komt ook vaak als naam voor: Schutterij St.-Jan Putbroek. Voorzitters waren o.a. J. Wehrens en Th. Goertz.

NK 10-8-1926

OLS Montfort. Uitslagen Personeele wedstrijd: 1e Cl. Feurts, Putbroek. Eerekruis: Cl. Feurts Putbroek-Echt.

Op 17 juli 1927 werd in het Café van de Weduwe Vincken te Schilberg-Echt de Schuttersbond De Eenheid Echt opgericht. Initiatiefnemer was J. Smeets voorzitter van schutterij St.-Landricus Echt. Schutterij St.-Johannes Putbroek kreeg bij die gelegenheid de eer om het eerste bondsschuttersfeest te organiseren op 21 augustus 1927. Afgelopen zondag behaalde schutterij St.-Jan uit Putbroek de eerste prijs op het door de Echter bond gehouden schuttersfeest. (NK 30-5-1928).

De naam van schutterij St.-Johannes Putbroek staat vermeld voor deelname aan het OLS (NK 19-6-1928).

Op 1 januari 1932 vond de oprichting plaats van de Midden-Limburgse Schuttersbond Door Eendracht Groot Echt.

NK 18-2-1932 Susteren, Bond van schutterijen. De Bond van Midden-Limburgse schutterijen Door Eendracht Groot, gevestigd in het clublokaal van den heer H. Claessen-Lambermon aan den Rijksweg-Zuid te Susteren hield Zondagnamiddag j.l. zijne jaarlijksche algemeene vergadering. De vergadering stond onder voorzitterschap van den heer Verkooijen uit Peij-Echt. Na opening las de secretaris, de heer Fr. Halmans uit Echt artikelsgewijs het concept-huishoudelijk reglement voor, dat behoudens eenige wijzigingen werd goedgekeurd. Vervolgens deelde de secretaris mede, dat de schutterijen St. Martinus te Peij-Echt, St. Johannes te Diergaarde-Echt en St. Martinus te Holtum-Born zich als lid hadden opgegeven, zoodat de bond thans uit 12 schutterijen bestond. Het bestuur werd vervolgens met 2 nieuwe leden aangevuld, hiervoor werden aangewezen de heeren Ramakers van de schutterij St. Johannes te Diergaarde en Paas van de schutterij St. Martinus te Holtum.

Het secretariaat bleef gevestigd bij den heer Fr. Halmans te Echt.

In 1932 bezoekt Bisschop Lemmens Echt. In de optocht zien we ook schutterij St.-Jan Putbroek (filmopnamen uitgezonden door L1-TV op 4-1-1998)

NK 16-8-1932

Peij, Bondsschuttersfeest.

Uitslagen: Corpswedstrijd: St.-Johannes Putbroek.

Beste schutter Bondsfeest: St.-Johannes Putbroek. Eerekruis: Hukkelhoven St.-Johannes Putbroek.

Op 29 augustus 1937 organiseert St.-Johannes Putbroek een bondsschuttersfeest.

In 1948 betaalt schutterij St.-Johannes Putbroek een waarborgsom aan de schuttersbond. Dit is vermoedelijk gedaan i.v.m. de organisatie van een bondsschuttersfeest. Op 17 juni 1951, 27 juni 1954 en in 1957 organiseert schutterij St.-Johannes Putbroek een bondsschuttersfeest. Het is opmerkelijk dat de data van deze bondsschuttersfeesten dichtbij de naamdag liggen van de patroonheilige (24 juni). Op 21 augustus 1960 organiseert schutterij St.-Johannes Putbroek haar laatste bondsschuttersfeest. In 1963 treedt de schutterij uit de schuttersbond.

Tijdens de jaarvergadering in 1963 van de Schuttersbond Door Eendracht Groot wordt geconstateerd "dat schutterij St.-Jan Putbroek in het afgelopen schuttersseizoen geen teken van leven meer heeft gegeven en dat het ledental is teruggelopen tot 10. Hetgeen inhoudt dat schutterij St.-Johannes Putbroek als lid van de bond geroyeerd werd." In de hoogtijdagen telde de schutterij 50 leden.

In het Streekmuseum te Echt bevinden zich thans 18 zilveren koningsplaten, een zilveren vogel en een vaandel uit 1921 van schutterij St.-Johannes Putbroek. Deze attributen werden in 1964 ingeleverd na de opheffing van de schutterij.

Ernstig ongeluk

Deze week bracht Mgr. Theelen een bezoek aan Putbroek t.g.v. de installatie der eerwaarde paters aldaar. Bij deze gelegenheid werden kamers geschoten. Een der toeschouwers had de onvoorzichtigheid een vonkje vuur van zijn sigaar in het kruit te laten vallen, zodat dit onmiddellijk ontplofte. Vijf personen werden door de vlammen aangeprengel en twee werden ernstig verminkt. Zij moesten zich onmiddellijk onder geneeskundige hulp stellen. (NK 21-6-1925)

Maria Hoop

Op 11 oktober 1925 werd de eerste steen van de nieuwe kerk in Maria-Hoop gelegd. Op 22 augustus 1926 vond de inzegening plaats van deze kerk. Buiten de gelovigen en geestelijken namen bij de inwijding van de kerk ook de schutterijen van Diergaarde en de schutterijen uit de Duitse grensplaatsen Waldfeucht, Saeffelen en nog enige andere deel. Alle schutterijen waren in hare officiële costumes. Verder merkten wij op de trommelkorpsen dier schutterijen. De optocht trok langs de mooi versierde straten van het gehucht Diergaarde naar de nieuwe kerk.

Op 23 en 24 augustus 1926 vonden feestelijkheden plaats zoals de huldiging van Maria Moeder der Heilige Hoop (patronesse van het nieuwe rectoraat en werden de relikwieën van de H. Honorius plechtig ingehaald. (NK 22-8-1926)

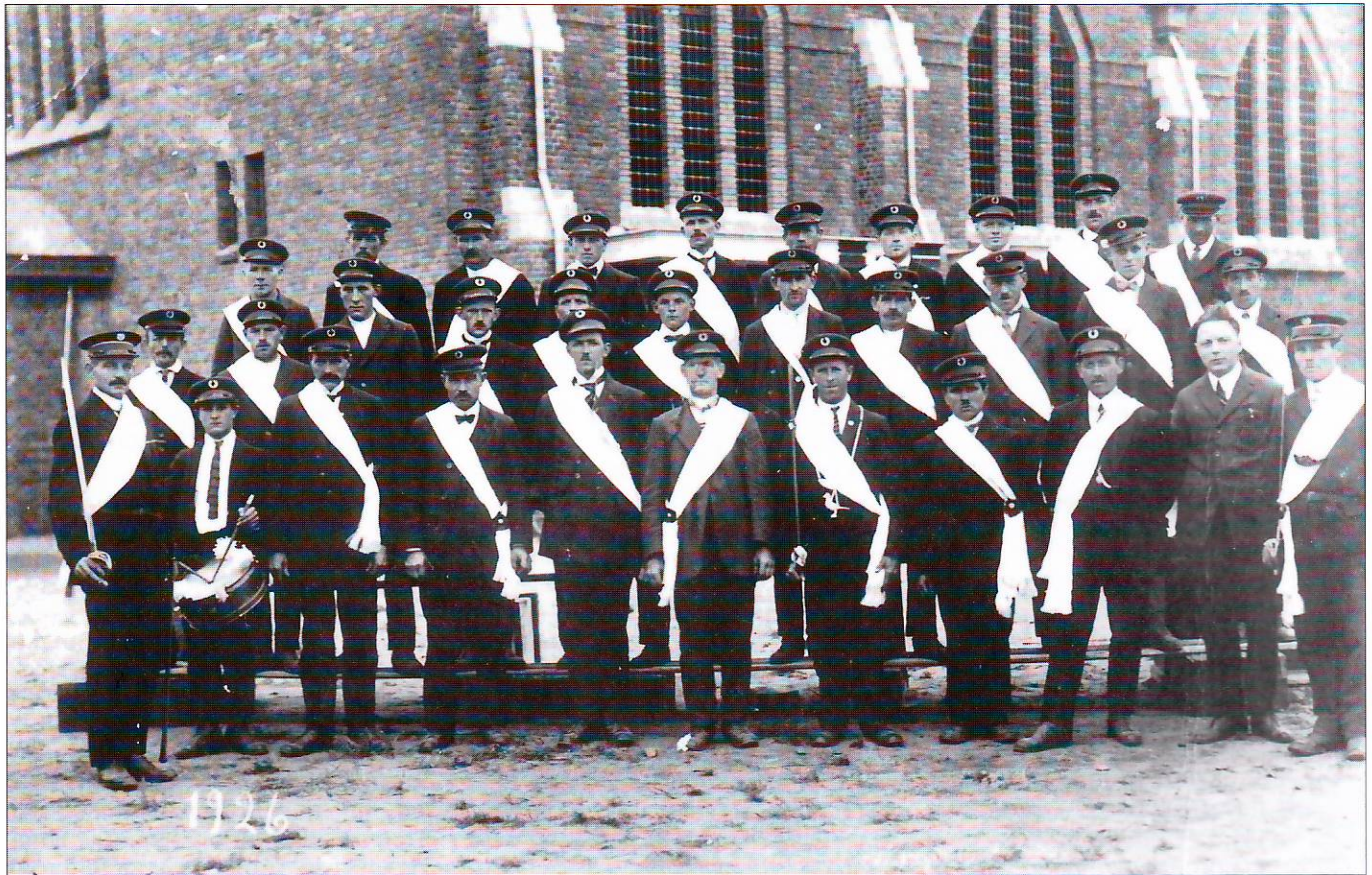
De consecratie van de kerk geschiedde op 7 juni 1927 door Mgr. Laurentius Schrijnen, Bisschop van Roermond. Voorop gingen ruiters, daarna de schutterij van Putbroek en die van Diergaarde met ontploide vaandels.

Schutterij St.-Honorius

In 1926 treedt plots naar voren Schutterij St.-Honorius.

De nieuwe koning van St.-Johannes Putbroek wordt ingehaald. Links het vaandel van St.-Honorius Maria-Hoop. Rechts het vaandel van St.-Johannes Putbroek. Foto: Streekmuseum Echt.

Schutterij St.-Honorius. De foto draagt het jaartal 1926 en is genomen vóór de kerk van Maria-Hoop.

De oprichting geschiedde door oud-leden van de schutterijen St.-Antonius Diergaarde en St.-Johannes Putbroek en door mensen die in Maria-Hoop woonden. Reeds in september 1926 werden een optocht en schietwedstrijden georganiseerd tijdens de septemberkermis. Schutterij St.-Honorius werd lid van de Schuttersbond De Eenheid en nam deel aan de schuttersfeesten in de omgeving.

Aanvankelijk heette de schutterij St.-Honorius Diergaarde, ook trofen we als naam schutterij St.-Honorius Maria-Hoop aan. Het verenigingslokaal was lange tijd gevestigd in Café H. Wolters te Diergaarde. Voorzitter was Piet Wolters en secretaris was J. Ramakers.

Schutterij St.-Honorius behaalde in 1927 de derde prijs op het bondsschuttersfeest.

Zondag 25 augustus 1928 zal door schutterij St.-Honorius het 3e bondsfest met vaandelwijding gegeven worden. 's Morgens om half 10 plechtige Hoogmis met vaandelwijding. 's Middags van 2-3 uur ontvangst der deelnemende gezelschappen, daarna optocht naar de versierde feestweide. Te ongeveer 4 uur aanvang der verschillende wedstrijden, waaronder concert zal worden gegeven. (NK 25-8-1928).

Schutterij St.-Honorius werd opgeheven in 1950.

Gebruikte afkortingen:

NK = Nieuwe Koerier, MR = Maas & Roerbode en NA = Nationaal Archief.

Bronnen:

Echter Landj, uitgaven 1 t/m 8
Kroniek van 25 jaar Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.
Fotocollectie J.A.G. van Heel, Diergaarde (†)
Archief Limburgs Schutterstijdschrift Schutterskroniek, uitgegeven b.g.v. het Zuid-Limburgs Federatiefeest 1981

Wim Pijpers.

Schutterij St.-Honorius vlak voor Wereldoorlog II

JUBILEUM CD AMSTENRADE

Op zaterdagavond 24 januari jongstleden vond in schutterslokaal Jan van Cep de presentatie plaats van de jubileum-CD van de drumband en het klaroenkorps van schutterij St.-Gertrudis Amstenrade. De meer dan 350 jaar oude schutterij is in de gelegenheid gesteld om het 50-jarig bestaan van hun korps te vieren met het maken van een CD.

Toen Clim Roberts en André Lenders in 1953 overgingen tot de oprichting van de "Kleen Sjötterie", had niemand kunnen vermoeden dat hiermee de basis was gelegd voor de drumband en het klaroenkorps dat wij heden ten dage kennen. Een van de hoogtepunten was de deelname aan het bondsschuttersfeest in het naburige Oirsbeek, waar de jeugd van Amstenrade, compleet met koningspaar, binnenmarcheerde. Vanwege de beperkte financiële middelen werden de kostuums door Clim zelf gemaakt, terwijl de verdere uitmonstering voor rekening kwam van André. Oude Maggiblikken dienden als trommel en van een oud beddenlaken werd op een kunstzinnige manier de vlag geknutseld.

Al snel werden de drie tamboers (Jan van Cep, Jozef Lenders en No Adriolo) gerekruteerd om bij de echte schutterij te gaan leren trommelen. Samen met onder meer Martin Pierelij en André Meijers vormden zij de eerste drumband, die spoedig de blikken voor echte trommels verruilden. Dit alles gebeurde onder de bezielende leiding van Lei Verbeek. Nieuwe leden dienden zich aan, zodat in 1959 klaroenblazers het geheel compleetden. Gerrit Meijers, met de hulp van Küüb Peters, Jan Cobben en André Meijers, die meer dan 25 jaar leiding gaf, maakte van het korps in de jaren zestig een geduchte tegenstander op de Bondschuttersfeesten. In de hoogste afdeling werden veel prijzen veroverd en werden er diverse gastoptredens in het buitenland verzorgd. In de jaren negentig nam het aantal jeugdleden sterk toe en werd met medewerking van instructeur Louis Swelsen gewerkt aan een korps dat weer terugkeerde op niveau. Onder leiding van de huidige instructeur Raymond Starmans promoveerde het korps naar de eredivisie.

De drumband speelt blaasmuziek in Es/Des en Besstemming, die worden afgewisseld door trommelmarsen, die in de zogenaamde Baslertechniek gespeeld worden.

Het 50-jarig jubileum van de drumband stond eraan te komen, maar men voelde weinig voor de traditionele receptie. Totdat drumbandlid Rob Pelt met het lumineuze idee kwam om een CD op te nemen met muziek van de drumband. Rob zorgde voor de afname van de eerste 350 stuks, zodat de opname en uitgave van de CD zich zouden lonen en bood alle drumbandleden bij voorbaat een exemplaar aan. Dat stimuleerde. De CD werd live opgenomen en in januari gepresenteerd. Al de dag na de presentatie was muziek van de CD op de radio te horen tijdens het verzoekplatenprogramma op L1. Hiermee wenste de drumband Rob proficiat met zijn vijftigste verjaardag.

Aan de goed georganiseerde en gezellige presentatie werkte ook het jachthoorn- en trompetterkorps van schutterij St.-Hubertus Schaesberg mee.

Naast een tweetal nummers uit hun eigen repertoire, speelden zij later op de avond samen met het jubilerende vereniging een aantal stukken onder leiding van Raymond Starmans. Natuurlijk speelde het Amstenraadse korps op hun eigen

feestavond een aantal nummers van hun jubileum-CD, waarvan de eerste CD door Mario Biesmans van MABI-recordings uit Geulle aan de voorzitter en drumbandlid Math Roberts was uitgereikt. Oud-voorzitter André Meijers en schutterslo-

kaalhouder Jan Roberts (Jan van Cep) ontvingen een exemplaar omdat ze vanaf het prille begin bij de drumband betrokken waren.

Daarna werden niet alleen de drumbandleden verblijd met een jubileumspeldje en een eigen CD, maar werden de sponsors, ereleden en een aantal genodigden voorzien van de jubileum-CD. Trompettist Piet Knarren uit Schinnen, die in het laatste nummer van de CD (Bolero Militaire) de solopartij voor zijn rekening heeft genomen, bracht het rijkkelijk aanwezige publiek met een twintig minuten durend gastoptreden in de juiste stemming. Tot de laatste uurtjes bleef het daarna, op muziek van de ingehuurde diskjockey, nog gezellig in het schutterslokaal en is de schutterswereld een CD rijker.

Liefhebbers van echte "Sjöttemuziek" kunnen deze CD nog bestellen bij Jan van Cep (tel 046-4421408) of via de voorzitter van de schutterij Math Roberts (tel 046-4424355).

INTRODUCTIE OUDE EXERCITIE OP SCHUTTERSFEESTEN

De Oude Exerctie werd tegen het einde van de negentiende eeuw geïntroduceerd tijdens de grote schuttersfeesten. Het was de tijd van de weerbaarheidsverenigingen, waarvoor ook veel schutterijen zich hadden opgegeven. In de verslagen van deze verenigingen aan het Ministerie van Oorlog werden schietwedstrijden maar ook de oefeningen in de wapenhandel (dit is de exercitie) opgesomd. Door die oefeningen wilden de weerbaarheidsverenigingen een zo paraat mogelijk karakter krijgen: als het oorlog zou worden, waren zij in burgermilities direct inzetbaar. De exercitie was hier dus een uitvloeisel van. Het paste in deze tijdgeest dat de op het leger gestoelde militaire gedrildheid en de omgang in de behandeling van het wapen ook een plaats zouden krijgen in het programma van de tot opbloei gekomen schuttersfeesten. Wanneer vond deze introductie plaats?

Heerlen 1886

Voor zover bekend werd de exercitie voor het eerst beoefend tijdens het Internationaal Schuttersfeest van schutterij St.-Sebastianus van Heerlen op maandag 28 juni 1886.

Voorzitter en generaal van deze schutterij was H. Alsdorf, een ijzervreter, die 9 jaar in Nederlands-Indië gevochten had. Aan het hoofd van de Heerlense schutterij stond dus een heuse oud-militair. Bij gelegenheid van de aankondiging van dit schuttersfeest werd omtrent de exercitie het volgende bekend gesteld: "Verder zal worden uitgereikt een zilveren medaille en 10 franken aan de binnenlandsche schutterij welke de meeste goeifendheid in de verschillende exercitiën bezit". De medaille voor deze oudst bekende exercitie tijdens een schuttersfeest werd gewonnen door de destijds piepjonge schutterij van Bocholtz. Deze was in het voorafgaande jaar 1885 opgericht. Voor de geldprijs van 10 franken was er grote concurrentie tussen de schutterijen St.-Sebastianus van Heerlerheide (opgericht 1849) en St.-Michaël Chevremont (opgericht 1873). Met name de in de loop van de negentiende eeuw opgerichte schutterijen toonden zich dus uiterst bedreven in de exercitie. Dikwijls was de bevordering van de weerbaarheid van burgers een van de redenen om in deze periode nieuwe schutterijen op te richten.

Voor wat de toewijzing van de geldprijs betreft, werd er geoordeeld dat er tussen deze beide schutterijen nog een nieuwe wedstrijd moest plaatsvinden om de uiteindelijke winnaar te kunnen bepalen. Heerlerheide wilde zich hier echter niet aan onderwerpen, dus kreeg de schutterij van Chevremont de 10 franken.

Navolging

Het houden van exercitieoefeningen door de schutterijen kreeg al gauw navolging tijdens festiviteiten. Toen de harmonie en gymnastiekvereniging van Mechelen in 1887 de kermis organiseerden, nodigden zij onder meer de schutterijen van Mechelen en Bocholtz uit voor het demonstreren van de exercitie. In 1888 organiseerde de Mechelse schutterij St.-Sebastianus zelf een groot internationaal schuttersfeest. Ook hierbij was de exercitie wederom een wedstrijdonderdeel. Dit werd als volgt aangekondigd: "Gedurende den Schietwedstrijd exercities der vereenigingen; doch minstens met twaalf leden. Aan haar die 't best goeifend is in den wapenhandel, zal eene Medaille uitgereikt worden."

Schutterij St.-Sebastianus Bocholtz, opgericht in 1885, dat in 1886 de eerste medaille won op een schuttersfeest uitgelooft voor de exercitie. De foto is gemaakt op 29 april 1894 voor de schietstang. In het midden zit koning Andreas Bodelier, omgeven door de officieren en onderofficieren, allen in uniform. Dit zijn generaal Joseph Kleikers, kolonel Wilhelm Schillings, majoor Hendrik Schroeders en luitenant-adjutant Leonard Schoonbrood. In de rijen daarachter de onderofficieren sergeant-majoor Mathias Kuckelkorn, de sergeanten Andreas Dumont en Leonard Meisters, de korporaals Hendrik Clijnet en Peter Joseph Congaert. Geheel links commandant Peter Dols naast een rot van bajonetgeweren. Rechts staan en zitten de leden van het bestuur met hoge hoed: president Peter Schiffelers, vice-president Anton Baumgarten, secretaris Martinus Bodelier, penningmeester Wilhelm Merx, commissaris Hendrik Olivier, controleur Peter Schroeders en schuttersmeester Lambert Vanhommerig. Achter hen de tamboer-majoor Joseph Vanhommerig en vaandeldrager Wienand Roks. Achteraan de schutters Mathias Coerver, Frans Maassen, Jakob Dremmer, Hubert Vrielzer, Peter Joseph Krutzer, Johan Congaert, Lambert Baumgarten, Johan Donners, Johan Pluijmaekers en Wilhelm Dautzenberg. Vooraan zit de zogenaamde stafmuziek, een bijzondere schutterij. In Bocholtz bestond deze uit directeur Johan Senden (dirigent), Bernard Franken, Joseph Schroeders, Johan Dumont, Karl Baumgarten, Joseph Merx, Johan Wijnands, Johan Wijnands en Peter Gottschalk.

Foto: St. Sebastianus Bocholtz 1895 (Lei Franzen).

Uiteindelijk werd het wederom de schutterij van Bocholtz, die de exercitie het beste uitvoerde. De exercitie of oefening in de wapenhandel werd

hiermee een algemeen geaccepteerd wedstrijdonderdeel van de schutterswedstrijden. De schutterijen vonden het bijzonder eervol om op dit onder-

deel hoge ogen te gooien en de prijs voor de exercitie te winnen.

Luc Wolters

VIERING 450-JARIG BESTAAN ST.-JORIS KAULILLE

De activiteiten in het kader van het 450-jarig bestaan van schutterij St.-Joris Kaulille, werden ingeluid op zaterdag 7 februari in GemeenschapsCentrum De Kroon te Kaulille.

De drumband opende met tromgeroffel.

Jos Bloemen, kapitein-voorzitter, heette ons hartelijk welkom. Hij blikt kort terug op het verleden, maar ook op de toekomst. "Het begon in 1554 (zo staat op de oude vlag), een bewijs van de oprichting is er niet. De oudste foto toont de schutterij tijdens vermaak op de kermis. En dat vermaak is voornaam, want men moet plezier beleven aan zijn schutterij. In 1950, onder Theo Dirckx, werd de schutterij heropgericht en sloot men zich aan bij de Bond Maas en Kempen. Er werden uniformen vervaardigd naar het schilderij van Frans Hals. Het winnen van het OLS in 1962 en 1997 zijn natuurlijk mijlpalen in de geschiedenis van onze schutterij geweest. Lang leve de Sint-Jorisgilde!"

Moderator Pierre Van Bussel kondigde alle sprekers aan en Ann Desair, één der leden, verzorgde drie prachtige muzikale nummers op de piano.

Een van de sprekers tijdens de academische zitting was Gouverneur Hilde Houben-Bertrand. Openlijk legde zij getuigenis af van haar liefde voor het Limburgse Schutterswezen, immers de Gouverneur is Meter van de jubilerende schutterij St.-Joris Kaulille sedert 1996. Het was ook in Kaulille, waar de toen kersverse gouverneur van Belgisch-Limburg, haar eerste treffer schoot op het OLS. Gouverneur Houben-Bertrand: "Na het rake schot maakte ik ter plaatse een vreugdedans". De liefde voor het Limburgse Schutterswezen is sindsdien bij Gouverneur Houben alleen maar toegenomen.

Gouverneur Houben las het nieuws voor uit de tijd dat de schutterij werd opgericht. Ze sprak over de hertog van Alva, over de sluiting van de badhuizen wegens ziekten en hoe artsen de kwalen toen met o.a. kwik bestreden. In diezelfde tijd werd er in Kaulille een schutterij opgericht om gewapend te patrouilleren.

Namens de provincie Limburg bood Gouverneur Houben-Bertrand een tinnen wandbord aan.

De burgemeester vond dat gevaarlijk. De heraut kon de onlusten wel aan, meende hij. Gouverneur Houben: "De sprong naar en de vergelijking met het heden is gemakkelijk te maken, men behoeft slechts de jaartallen te wijzigen."

Aan het einde van haar toespraak overhandigde ze een aandenken namens de Provincie.

Niels Best, het jongste lid van de drumband, speelde "The drum player" en oogstte daarmee veel succes en applaus.

Frans Wolters bracht gelukwensen namens de OLS-Federatie. Frans: "450 jaar is niet niks, toch had Thorn 500 jaar geleden al een schutterij". De OLS-president sloot af met: "Ik wens schutterij St.-Joris Kaulille een derde OLS-overwinning toe".

Peter Ressen, voorzitter van de bond Maas en Kempen, herinnerde aan het reglement van 1754. Schutterij St.-Joris Kaulille is bloeiend, zo stelde hij, daar waar andere schutterijen het moeilijk hebben om te blijven bestaan. Hij had het ook over de nieuwe VZW-wetgeving, die veel te streng is, evenals de wapenwetgeving. Peter: "Maar de schutters zijn creatief en ze zullen voor fraaie schuttersfeesten blijven zorgen".

Schepen van Cultuur Eddy Brebels, zegde dat er 80 actieve verenigingen zijn in de Gemeente Bocholt. Hij verheugde zich nu al op de slotmanifestatie van het jubileumfeest van schutterij St.-Joris; een taptoe. Daarna overhandigde burgemeester Jos Michels een cheque van 600 Euro aan de jubilerende vereniging.

In de foyer werd dan het beeld "De schutter" van Albert Vaesen onthuld door Gouverneur Houben en burgemeester Michels. Na de herinrichting van het Nevenplein zal daar het beeld geplaatst worden.

Na de onthulling van het monument knipte Gouverneur Houben het lint door dat toegang gaf naar de tentoonstelling.

Een gedeelte van het gezelschap bezocht de tentoonstelling, terwijl een ander deel genoot van een hapje en een drankje.

In de bovenzaal was een uitgebreide tentoonstelling te bezichtigen met een verscheidenheid van oud en nieuw.

Op bijzonder overzichtelijke wijze, voorzien van veel vlaggen, buksen, diploma's, foto's, zilverwerk, muziekinstrumenten, oude gebruiken, het kamerschiets etc, kon men een goed beeld krijgen van schutterij St.-Joris Kaulille. Alles opsommen zou te ver voeren.

Meerdere aanwezigen zegden toe nog eens terug te komen om alles nog eens rustig te kunnen bekijken. Het was een genot om zulk een prachtige tentoonstelling te mogen aanschouwen. Van harte gefeliciteerd, het was een leerzame dag.

Als herinnering kregen wij nog een boekje mee met de tekst van de voorzitter, pastoor Willy Laisney, burgemeester Michels, een historische schets van Piet Van Bussel, het dagelijks leven in de schutterij en natuurlijk de namen van de sponsors. Het zijn ook begunstigers die het kunstwerk "De schutter" hebben betaald.

Schutterij St.-Joris Kaulille wij wensen U veel succes bij de overige vieringen in het kader van Uw jubileum.

Achteraf vernamen wij dat het oudste lid van schutterij St.-Joris Kaulille, Laurens (Lens) Teppers, bijna 92 jaar, op sterven ligt. Hoe graag zou hij de viering niet hebben bijgewoond? De mens wikt, maar God beschikt!

Werner Smet.

V.l.n.r.: Burgemeester Michels, kunstenaar Albert Vaesen, Gouverneur Hilde Houben-Bertrand en het kunstwerk "De schutter".

DE MENS ACHTER DE SCHUTTER OF GILDEBROEDER

schuttershistorie vanuit een andere invalshoek - Luc Wolters

De Brabanders hebben een nieuwe wijze om de schuttersgilden te onderzoeken in de praktijk gebracht. Waar voorheen de veelal eeuwenoude voorwerpen van de schuttersgilden, zoals het zilver, het vaandel en de trom bestudeerd werden, wordt nu de aandacht gevestigd op de mens achter de schutter of gildebroeder.

Sociale factoren lidmaatschap

Het lidmaatschap van een vereniging kost tijd en inspanning, maar het levert de leden ook iets op.

Denk hierbij aan de sociale contacten, vriendschapsbanden, maar ook aan prestige of waardering. In sommige gevallen brengt het lidmaatschap zelfs materieel voordeel. Al deze redenen voor mensen om lid te zijn van een vereniging of organisatie, noemt men het "sociaal kapitaal". Het materiële voordeel is evident bij een vakorganisatie, zoals de winkeliersvereniging of de vakbond. Het gold vroeger ook meermaals voor de schutterijen en gilden.

Dan spreken we over een tijd, waarin er geen verzekeringen waren tegen ziekte, brand of ongelukken, er waren geen regelingen voor begravenis, geen voorzieningen voor weduwen en wezen en geen bank om je kapitaal te bewaren of om er te lenen. De mensen waren destijds aangewezen op onderlinge hulp en bijstand.

De laatste eer

De onderlinge bijstand werd door de schutterijen en gilden verleend. In nagenoeg alle schuttersreglementen staat beschreven, dat de schutterij haar overleden leden met de vereniging ten grave draagt. In de omstandigheden dat er nog geen begravenisvereniging bestond, moesten we dit ten grave dragen letterlijk opvatten; de schutterij haalde het aan huis opgebaarde lijk op, nam deel aan de H. Mis en zorgde aansluitend voor de begravenis en ter aarde bestelling. Nu nog is er een aantal schutterijen, dat de begravenisondernehmung bijna alle werk uit handen neemt, tijdens de mis misdienaars, collectanten en uitdelers

van prentjes verzorgt en aansluitend na de plechtigheden op het kerkhof daadwerkelijk de kist met de overledene in het graf laat afzakken. Voor een schutterslid was het bij leven ook zeer belangrijk erop te kunnen vertrouwen dat er na zijn overlijden door zijn schuttersbroeders voor hem gebeden zou worden tijdens de uitvaart of in latere misintenties. Niet voor niets herdenken de schutterijen jaarlijks hun overleden leden.

Onderzoek met hedendaagse bril

Hierbij moeten we echter de kanttekening plaatsen dat het onderzoek naar de beweegredenen van de schutter om zich bij een schutterij of gilde aan te sluiten een onderzoek is met een hedendaagse bril op. Vandaag de dag is de levensinstelling voor een groot gedeelte individualistisch en dan is de vraag gerechtvaardigd waarom mensen zich bij een vereniging aansluiten, onder het motto: "wat krijg ik ervoor terug?". Willen we deze vraag echter ook stellen voor bijvoorbeeld de schutters in de 17e, 18e of 19e

eeuw, dan was destijds veel minder sprake van een persoonlijke afweging om zich bij een vereniging aan te sluiten. Veeleer golden de wetten van het geloof en de familie. Daarbij was de schutterij vanouds een katholieke vereniging, die sterk door familiebanden gedragen werd.

Universitair onderzoek

De vragen waarom de gildebroeders lid werden van het schuttersgilde en wat dit lidmaatschap betekende voor henzelf, voor hun familie en voor de lokale gemeenschap, worden onderzocht door mevr. drs. Jette Janssen-Beij. Het zijn deze centrale vragen in het onderzoek dat aan de Universiteit van Tilburg bij de Leerstoel 'Cultuur in Brabant' wordt uitgevoerd. De titel van het onderzoek is: 'Identiteit en gemeenschap in dorp en stad', waarbij 'de samenstelling en maatschappelijke betekenis van de schuttersgilden in Noord-Brabant in heden en verleden' door de historica afkomstig uit het Limburgse Bergen onderzocht wordt. Bij dit onderzoek moeten we ons echter realiseren dat we de beweegredenen van onze voorvaders proberen te achterhalen door er met onze hedendaagse individualistische instelling naar te kijken.

Drs. Jette Janssen-Beij

Studiedag

Desalniettemin biedt het onderzoek, dat de gildebroeder centraal stelt ten opzichte van zijn schuttersgilde, interessante gezichtspunten. Bij dit onderzoek is niet alleen de Tilburgse universiteit betrokken, maar ook de Noord-Brabantse Federatie van Schuttersgilden en de Historische Vereniging Brabant.

Deze laatste organiseerde in samenwerking met de universiteit eind 2002 een studiedag over dit gildethema. Voor die gelegenheid werd het 'sociale kapitaal' van de gildebroeders door diverse sprekers vanuit telkens andere invalshoeken belicht. Een weerslag van hun toespraken is thans gepubliceerd.

Themanummer over de gilden

Omdat er veel vraag naar was om de teksten van het congres te publiceren, is thans van de nieuwe uitgave van het Tijdschrift Brabants Heem een themanummer over de schuttersgilden gemaakt. Hierin wordt de nieuwe invalshoek voor het cultuurhistorisch onderzoek van diverse kanten belicht. In Brabants Heem (2003, nr 4) komen achtereenvolgens aan bod:

1. *Arnoud-Jan Bijsterveld* geeft als bijzonder hoogleraar 'Cultuur in Brabant' een inleiding op het thema van het onderzoek en legt de terminologie uit de sociale wetenschappen uit.

2. De Lommelse notaris en heemkundige *Bruno Indekeu* is van de Lommelse schutterijen nagegaan hoe en waarom deze verenigingen gesticht zijn. Hij concludeert dat de verenigingen die we thans allemaal schutterijen noemen vaak een andere achtergrond hebben. De oude St.-Joris, St.-Barbara en St.-Sebastiaangilde zijn de schutterijen in de traditionele zin van het woord. De latere Lommelse schutterijen kennen elk een heel andere oorsprong: het St.-Ambrosiusgilde als vakvereniging van imkers (1818) en het St.-Jozefgilde een door de pastoor gestimuleerde katholiekenvereniging voor de nieuwe wijk Lommel-Kolonie. Met zoveel verschillende oorsprongen kan de algemene term "schutterij" niet voor alle verenigingen zomaar de lading dekken. De huidige drie Lommelse schutterijen zijn sinds enkele jaren lid van de OLS-Federatie.

3. Vervolgens een onderzoek naar de functie en identiteit van de schuttersgilden in Hooge en Lage Mierde en Hulsel. De auteur trekt de belangrijke conclusie dat het onderzoek met deze nieuwe sociale invalshoek een wezenlijke bijdrage kan leveren aan de verklaring waarom de schuttersgezelschappen eeuwenlang actief zijn gebleven, zeg maar de eeuwen getrotseerd hebben.

Dan moeten door de tijd heen toch veel gildebroeders elkaar een gevoel van saamhorigheid, gelijke identiteit, onderlinge waardering en prestige hebben kunnen bieden.

4. Hierna is het woord aan *Jette Janssen-Beij*, die op dit sociaal-historisch onderzoek naar de schuttersgilden hoopt te gaan promoveren. Zij doet onderzoek naar tien schuttersgilden in Noord-Brabant in de periode van het begin van de 17e eeuw tot heden toe. Het lidmaatschap en het functioneren van de vereniging staan centraal in haar onderzoek. Zij onderkent vier beweegredenen voor de schutters om lid te worden of te blijven, namelijk:

- verwantschap (familie, ook aangegetrouwd)
- vriendschap en broederschap
- traditie en historisch bewustzijn
- eer en prestige (representatie)

Elk van de thema's wordt nader uitgewerkt. Hierbij worden niet zozeer opzienbarende conclusies getrokken, maar is het goed om de diverse beweegredenen helder gepresenteerd te krijgen.

5. Bij de boekbespreking van heemkundig nieuws wordt vervolgens nog ingegaan op het lesprogramma 'Daor hedde de guld' dat de Brabantse schuttersgilden gereed hebben en waarmee ze de scholen benaderen. OLS-jurylid *Tony Vaessen*, hoofdman van het gilde van Waalre, heeft hier tijdens de Schuttersdag 2002 aandacht aan besteed en naar het voorbeeld hiervan is ook binnen de OLS-Federatie een werkgroep gestart om een bijdetijds lespakket af te gaan leveren.

Bestellen

Als u het themanummer over de gilden van Tijdschrift Brabants Heem (jaargang 25, nummer 4 van 2003) wilt bestellen, dan kan dat voor de prijs van 6,- euro (inclusief verzendkosten).

Richt u dan tot:

Stichting Brabantse Regionale Geschiedbeoefening,
Postbus 1325,
5200 BJ 's-Hertogenbosch,
Tel: 073-6156267,
Fax: 073-6156263.

Mail:

brabantsheem@erfgoedbrabant.nl

LEZERS SCHRIJVEN: MEDIA AANDACHT

Vaak beluister ik de Limburgse radiozenders, of kijk ik naar de gelijknamige TV-zenders. Opvallend aan deze zenders is de aandacht voor natuur, sport en cultuur. Gedurende het hele weekend kun je hier vrijwel alle samenvattingen en nieuwtjes van de (Limburgse) sportwereld terughoren. De mannen van de radio weten het goed te brengen en zorgen ervoor dat ook ondergetekende wel eens met klamme handjes zit te wachten op de uitslag van de plaatselijke voetbalclub. Ook voor natuurliefhebbers, harmonieën en fanfares wordt er in het weekend veel zendtijd gereserveerd.

Waar mijn pleidooi naar toe gaat voelt u, gewaardeerde schutters, wellicht al aankomen. De Limburgse sjötteman, een uniek stukje cultuur, staat in een hoekje weg te kwijnen en moet geduldig afwachten tot de eerste zondag van juli aanbreekt. Dan wordt het stof van zijn hoofd weggeblazen en staat hij twee weken in de spotlights van de media. En daarna? Daarna mag hij weer terug in z'n hoekje.

De tijd dat Lei Meissen, met z'n bandrecordertje om de nek, alle gehuchten afstroopte op zoek naar de fraaiste schutterijen, blijkt tot het verleden te behoren. En toch... inhoud voor dergelijke uitzendingen moet er genoeg zijn. De meeste schutterijen bestaan uit families, die al jaren in het schutterswezen betrokken zijn. Hierdoor blijft veel historisch erfgoed bewaard. Het schutterstijdschrift is hier het levend bewijs van. Maar met radio en TV kun je ook mensen bereiken die zich tot op de dag van vandaag niet betrokken hebben gevoeld met onze schutterswereld. Elke schutterij heeft ze: de emoties, de verhalen die zijn voort blijven bestaan van generatie op generatie, prestaties, hoogtepunten, karikaturen, oprichting ... noem maar op. Mochten na 175 afleveringen alle schutterijen aan de beurt zijn geweest, dan ligt er nog een schat aan rustende verenigingen, met net zo'n groot aantal boeiende verhalen.

Alvorens ik mijn verhaal beëindig moeten mij nog drie kreten van het hart: "De uitslagen van het federaal bondsconcours voor harmonie- en fanfareorkesten luidt....." En waarom wordt er geen aandacht besteed aan de uitslagen van de schuttersfeesten? Waarom worden

wél de harmonieën van Thorn in het zonlicht gezet en worden de Sjötte uit diezelfde plaats vergeten? Waarom wordt Jantje van "FC ôs Dörp" geprezen omdat hij een goal heeft gemaakt en Zjèr van de plaatselijke sjötte, die zich tot keizer heeft geschoten, overgeslagen?

Media is belangrijk. De leden zijn onze brandstof, maar de media is voor een groot deel de leverancier van deze brandstof. Schutterijen worden niet/onvoldoende of te eenzijdig belicht. We halen de media wel wanneer iemand denkt dat we het milieu met loden kogels vervuilen. We hebben ons vaste plekje op de radio in de eerste week van juli, net of het een nawee van carnaval is. Is er nou niemand bij de Limburgse radio- en TV-zenders die een warm hart voor het schutterwezen heeft. Moeten de schutters zélf naar de media stappen....of komt het door de zak met geld? Wie zal het mij zeggen voordat we ook het laatste koningszilver naar het museum moeten brengen...

Dirk van Melick

Geachte heer Van Melick, Ik ben het volledig met U eens dat er tegenwoordig te weinig over het Limburgse Schutterswezen in de media komt. Een overzicht van krantenknipsels over het Limburgse Schutterswezen bewijst dat de belangstelling van de media in de afgelopen 20 jaar inderdaad sterk is teruggelopen. Wie herinnert zich niet de prachtige bijlages of de artikelen van journalist (kenner van het Limburgse Schutterswezen bij uitstek) Jan van Lieshout? Het vertrek van Jan van Lieshout en Lei Meissen had een aantoonbare geringere aandacht voor het Limburgse Schutterswezen tot gevolg. Ook heeft de steeds verder gaande samenwerking tussen Dagblad De Limburger en het Limburgs Dagblad niet meer artikelen opgeleverd voor het Limburgse Schutterswezen; integendeel. Beide dagbladen publiceren zelfs vaak dezelfde artikelen.

Verwijten in de richting van de media zijn echter slechts ten dele terecht. Laten we eens in de spiegel kijken en ons de vraag stellen wat het Limburgse Schutterswezen in de afgelopen 20 jaar zelf heeft gedaan in de richting van de media.

Hoogst zelden zie je nog eens een affiche dat de mensen uitnodigt voor een schuttersfeest in eigen dorp of voor een bondsschuttersfeest. Bijna nooit worden de media opmerkzaam gemaakt op hetgeen er staat te gebeuren in het Limburgse Schutterswezen.

Sterker nog: meer dan eens kregen de media te horen niet welkom te zijn om verslag te doen. Het nut van een Persbericht of PR-functionaris is bij de meeste schutterijen/schuttersbonden en federaties nog onvoldoende bekend. De media willen wel verslag doen, maar ze zullen dan ook door iemand getipt moeten worden. Ook hier geldt dat de media niet elke week verslag kunnen doen over een bondsschuttersfeest.

Mijn advies is daarom om iemand binnen de eigen schutterij/schuttersbond en federaties te benoemen als PR-functionaris. Vervolgens dien je zelf de media tijdig te benaderen en hen opmerkzaam te maken dat je iets aantrekkelijks te bieden hebt als vereniging. In een Persbericht kun je veel informatie kwijt en maak je de media nieuwsgierig. Succes verzekerd!

Wim Pijpers.

ADRESWIJZIGINGEN

0300 Toevoegen internetadres Kantonale Schuttersbond Eendracht Maakt Macht: <http://emm.tiscaliweb.nl>.

0332 Secretariaat St.-Margaretha Ittervoort wijzigen in: Lobeliastraat 39, 6014 BV Ittervoort. Tel. 0475-566180 (Cath. Van de Rieth).

E-mailadres: cath.vanderieth@planet.nl.

0408 Secretariaat St.-Hubertus Schaesberg wijzigen in: Prins Bernhardstraat 7, 6373 KJ Landgraaf (Wiel Milder).

E-mailadres: wj.milder@home.nl.

0538 Secretariaat St.-Urbanus Belfeld wijzigen in: Wilminastraat 30 5951 BW Belfeld. Tel. 077-4752079 (Hans Geraads).

E-mailadres: urbanus@club.tip.nl.

E-mailadres redactielid Drs. Luc Wolters wijzigen in:

Luc.wolters@hetnet.nl.

DE "JONGE SCHUTTEN" NEER

Wanneer Jolles in de Publications de oude schuttersgilden van onze provincie beschrijft, vestigt hij heel in 't bijzonder aandacht op de schutterijen van Neer. Hij noemt Neer een eiland, waar zich zeer veel gehandhaafd heeft wat elders al lang verloren en vergeten werd. Zeven schutterijen heeft Neer gekend. Zelfs een eigen schuttersbond. Vijf schutterijen hebben zich tot in de jaren vijftig van de vorige eeuw weten te handhaven. De Jonge Schutten; een vervolg op hetgeen wij schreven in ons vorige nummer.

Oorspronkelijk vormden de Oude en Jonge Schutten één gilde, de schutterij van St.-Sebastianus. Zij wordt in 1555 voor het eerst genoemd. Dit ligt onloochenbaar en onomstootbaar vast in het reglement van de Oude Schutten uit 1555, waarvan een afschrift nog bestaat. De overlevering laat de schutterij ontstaan in het jaar 1520.

De scheiding in "oude" en "jonge" schutten vond plaats in 1630. Jolles, welke de nog aanwezige archieven heeft nageplozen, trekt dit feit in twijfel. Volgens hem zijn de Jonge Schutten een voortzetting van het vroegere St.-Anthoniusgilde.

Een aantekening van de eerste Neerse geschiedschrijver pastoor Johannes Jacobus Stiels (1750-1842) leert ons echter dat het St.-Anthoniusgilde vroeger een aparte schutterij was, welke later is opgeheven en wier goederen vermaakt zijn aan de armen. Dat op een der wapenschilden van de Jonge Schutten St.-Antonius als patroon voorkomt is geen bewijs daar ook de Oude Schutten op een van de platen in het zilver St.-Anthonius van Padua voeren. Bovendien was de patroon van het St.-Anthoniusgilde vermoedelijk St.-Anthonius Abt, hetgeen ook aannemelijk is door de aanwezigheid van een antiek beeld-

je van deze heilige in de parochiekerk.

De oude schutten hebben een artikelenbrief uit 1776 en een uit 1855. De oorspronkelijke was gedateerd in 1612. Bij het zilver zijn platen van de proosten van Coersel (1596), A. Vinckenvorst de Beetz (1616) en Puteanus (1660). Pastoor de Mérode schonk in 1699 een plaat met den H. Antonius van Padua. Opmerkelijk is de plaat van 1752 van J.D. Auriga (Waegemans). Voorts zijn er nog een plaat uit 1700 van Lamb. Versiers, 6 wapenschildjes en 2 keizerplaten.

Het reglement der Jonge Schutten is van 1855, het keizersreglement van 1781. Minder rijk dan Busse en Oude Schutten is het koningszilver met platen uit 1639, 1684 en 1700, een patroonschildje uit 1630 (St.-Antonius), 3 keizersplaten en een ster als herinnering aan de slagen bij Leipzig en Waterloo (1813-1815).

De Jonge Schutten tijdens het jubileum in 1950. Foto eigendom van de heer Jo Beeren. Voorgrond tamboers: Martin van Ratingen en Har van Ratingen. Zittend v.l.n.r. Sjeng van Roy, Sef van Roy, Piet Stemkens, koning Sjeng Berben, burgemeester J. Vennekens, voorzitter Giel Metsemakers, Tjeuke van Roy en Pietje Berben. Tweede rij v.l.n.r. met buks Nelis Stemkens, Wullem Delissen, Sjeng Delissen, Bair Wulms, Sjeng Smeets, Frits van Roy, Kueb Delissen, Piet van Roy, Toon Stemkens, Sjeng Bruinen, Toontje Peeters en Commandant Wiel Berben. Derde rij v.l.n.r. Piet Metsemakers, Wim van Roy, Sjaak van Roy, Toon Peeters, Thei Berben, Leike Janssen, Sjra Berben, Jan Huysmans en Tjeu Berben.

In 1818 schiep Neer een nieuwe schutterscreatie. Omdat de drie toen nog bestaande gilden "bloodschutten" waren, waarvan het lidmaatschap erfelijk was in de mannelijke lijn, bleven vele Neerse families van de schutterseer verstoken. Een nieuw gilde "de Sacramentschutten" ontstond. Later kwamen hier nog de "Oranjeschutten" bij, een gilde dat zich uitsluitend bezig hield met het schieten op de bolletjes, terwijl de oudere gilden hun activiteit vrijwel geheel beperkten tot het koningschieten op "plaat en vogeltjes", voor welke traditionele gebeurtenis zij elk jaar naar de inmiddels verdwenen "vogel" in de "Kampskool" trokken.

Mondelinge geschiedbronnen in Neer geven aan dat de Jonge Schutten een afsplitsing zouden zijn van de Oude Schutten. De reden van de afsplitsing zou het grote aantal leden zijn, dat het oorspronkelijke St.-Sebastianusgilde bezat. Wat er ook van zij, er spreekt alles vóór en niets tegen deze overlevering.

Voor zover bekend hebben de Jonge Schutten drie keizers gehad. In 1890 Peter Berben, in 1903 Lot Delissen-Bergs en in 1924 Jacobus (Kuep) Delissen.

In 1950 vierden de "Jonge Schutten" hun 300-jarig bestaan.

Wim Pijpers.

Nelis Stemkens in 2003 tijdens de overdracht van de eigendommen van de Jonge Schutten aan de Heemkundevereniging Oos Naer.

Bronnen:

J. Emonts (†), voormalig gemeentebestuurder te Neer in: Maas- en Roerbode einde 1949 en vrijdag 17 maart 1950.

J.A. Jolles in: De schuttersgilden en schutterijen van Limburg, overzicht van hetgeen nog bestaat, pagina 13-22. (Publications de la Société historique et archéologique dans le

Limbourg à Maestricht, Tome LXXII (1937).

De 'Sacramentsjötje' van Neer in: Limburgs Schutterstijdschrift nummer 3, juni 1989, pagina 18-19.

Het klooster Keizerbosch en de St.-Sebastianusschutterij in: Limburgs Schutterstijdschrift nummer 5, december 1989, pagina 4-5.

11e LIMBURGSE SCHUTTERS DAG

Op 10 januari werd in Gemeenschapshuis Baexheimerhof de 11e Limburgse Schuttersdag gehouden. De Limburgse Schuttersdag is 11 jaar geleden in het leven geroepen uit puur praktische overwegingen, omdat plaatsing en de presentatie van bepaalde onderwerpen in het Limburgs Schutterstijdschrift té veel ruimte zou vragen. Dat gold ook voor het onderwerp dit jaar: het uniform. De 11e Limburgse Schuttersdag was een leerzame dag.

Voorzitter SAS

Namens de stichting SAS gaf voorzitter Jos Michels uitleg over het afgelopen jaar en over nieuwigheden rond het Schutterijmuseum, de oprichting van de Stichting Vrienden van het Limburgs Schutterswezen en de stichting Limburgs Schutterstijdschrift.

Lezing I

Dit jaar stond het uniform centraal. Dat er interesse was voor dit onderwerp, moge blijken uit de goed gevulde zaal. De redactie had Frans Smits Jr., conservator van het Koninklijk Leger- en Wapenmuseum in Delft, bereid gevonden om een voordracht te houden over uniformen.

Frans Smits onderhield ons over basisuniformen, hoofd- en lichaamsbedekking, het praktisch nut, uniformen voor meerdere korpsen uit grof laken, afwezigheid van de kraag tot 1750, knopen in messing of tin, het huzarenuniform met blauwe broek en de herkomst van de horizontale strepen op het uniformjasje. Hij toonde daarbij beelden van de evolutie van de vormen, onderscheid van een uniform voor soldaat, onderofficier en officier.

Door ook op onderdelen van het uniform dieper in te gaan werd er ook wat meer duidelijk omtrent de reden en de herkomst van dat bepaalde uniformdeel.

Omdat veel Limburgse schutterijen geïnteresseerd zijn in het militaire uniform, verwees Frans Smits naar de onlangs uitgegeven boekwerken van het Ministerie van Defensie. De afbeeldingen in deze boekwerken zijn in kleur en geven op goede wijze weer hoe een uniform is samengesteld, hoe het uniform of bepaalde delen van het uniform gedragen dienen te worden, etc.

De meeste vragen die aan de heer Smits werden gesteld gingen over de verschillen tussen militaire, historische en fantasie-uniformen. Immers ook fantasie-uniformen hebben vaker militaire uitmonsteringen of delen daarvan.

Frans Smits legde extra nadruk op het feit dat bepaalde uniformen en uitmonsteringstukken niet mogen worden gedragen/overgenomen. Uniformen van de Koninklijke Marechaussee en de politie zijn hiervan een goed voorbeeld. De nestels van het marechaussee-uniform geven een bepaalde bevoegdheid weer. Indien een schutterij een marechaussee-uniform wil dragen, dan zullen ze er dus voor moeten zorgen dat de nestels op een totaal andere wijze gedragen worden, een totaal andere kleur hebben, etc. Datzelfde geldt ook voor het aanzien van het uniform. Op geen enkele wijze mag een schuttersuniform op oneigenlijke wijze gebruikt kunnen worden. Ook waren er vragen over het conserveren van oude schutterij-uniformen. Voor adviezen verwees Frans Smits naar het Legermuseum.

Op 17 december 2003 werden twee nieuwe tenuevoorschriften van de Koninklijke Landmacht gepresenteerd in het Koninklijk Nederlands Leger- en Wapenmuseum te Delft. Het betreft de voorschriften 'Tenuen, onderscheidings tekens en emblemen van de Koninklijke Landmacht' (104 pagina's full color. Prijs € 7,50) en 'Ceremoniële tenuen van de Koninklijke Landmacht' (232 pagina's full color. Prijs € 10,-). De draagwijzen van de verschillende tenues worden gedetailleerd beschreven. Om de historische betekenis duidelijk te maken is aan elk hoofdstuk een paragraaf toegevoegd waarin een beknopte uiteenzetting wordt gegeven van de afstamming en geschiedenis van het desbetreffende legeronderdeel. Beide voorschriften zijn samengesteld door de Traditiecommissie Koninklijke Landmacht; de commerciële uitgaven zijn verzorgd door het Legermuseum. Beide uitgaven zijn te koop in de museumwinkel van het Legermuseum of te bestellen via www.legermuseum.nl/service.

Onderscheiding

Een volkomen verraste Werner Smet kreeg de Eurregiomedaillon opgespeld namens Gouverneur Houben-Bertrand. De uitreiking geschiedde door gedeputeerde van Cultuur Frank Smeets. Vanaf de start van het Limburgs Schutterstijdschrift in 1988 doet Werner verslag over de Belgisch-Limburgse schutterijen. Onlangs heeft Werner aangekondigd het wat rustiger aan te willen

gaan doen om gezondheidsredenen. Jo Bloemen, van schutterij St.-Joris Kaulille, zal ook verslag gaan doen voor de Belgisch-Limburgse schutterijen in het Limburgs Schutterstijdschrift.

Lezing II

De lezing van de heer Anton Kirkels, president van schutterij St.-Hieronymus Weert, sloot perfect aan op de voordracht van Frans Smits. De heer Kirkels vertelde over de weg die zijn schutterij had bewandeld bij de heroprichting en belichtte zeer in het bijzonder hoe de keuze van het uniform tot stand kwam. De oude schutterij St.-Hieronymus had geen uniformen, reden waarom men in de historie van Weert dook om zo tot een uniform te komen van eenheden die in en om Weert gelegerd zijn geweest omstreeks 1789. De voordracht van de heer Kirkels was perfect. Niet op de laatste plaats doordat hij zijn voordracht ondersteunde met vier, in verschillende uniformen gestoken voorbeelden, leden van zijn schutterij.

Frans Smits feliciteerde schutterij St.-Hieronymus voor de wijze waarop hun uniformkeuze was gebaseerd. Het resultaat van hun keuze is een mooi en vooral praktisch uniform.

OLS-President

Zoals gebruikelijk houdt de OLS-President een evaluatie aan het einde van elke Limburgse Schuttersdag. Als dank voor zijn 15 jaar hoofdredacteurschap reikte Frans Wolters namens de OLS-Federatie aan Wim Pijpers de gouden OLS-medaille uit. Tevens overhandigde hij het bronzen beeldje, een schutter voorstellende. Als dank voor haar ondersteuning voor het Limburgs Schutterstijdschrift werd de echtgenote van Wim Pijpers ook in de hulde betrokken met een bos bloemen.

Samenvattend

Ook de 11e Limburgse Schuttersdag was geslaagd. Tijdens deze dag was er een stand ingericht van Uniformkleermakerij Janfré uit Maas-tricht. Verder ontvingen de aanwezigen een ansichtkaart van het Limburgs Schutterijmuseum. Alleen het openingsgebed ontbrak, maar we hebben onopvallend een "schietsgebedje" geboden.

Werner Smet.

**De 12e Limburgse
Schuttersdag vindt
plaats op
8 januari 2005**

Gedeputeerde van Cultuur Frank Smeets feliciteert Werner Smet met zijn onderscheiding.

LIMBURGSE SCHUTTERSAGENDA 2004

- 28 mrt Begin zomertijd. Simpelveld: Solistenconcours RK ZLSB.
- 3 apr Interfederatief overleg (Gelderse, Noord-Brabantse en Oud-Limburgse Schuttersfederatie).
- 4 apr St.-Monulphus & Gondulphus Maasmechelen 1: Sjötte Zjef.
- 8 apr Witte Donderdag St.-Sebastianus Eys: Paaswake.
- 9 apr Goede Vrijdag
- 11 apr Pasen St.-Antonius Stramproy: Huldiging jubilarissen.
- 12 apr Pasen St.-Sebastianus Sevenum: Schietwedsstrijd Schutterscombinatie Noord-Limburg.
St.-George Simpelveld: Rommelmarkt.
- 13 apr Baexem: bestuursvergadering OLS-Federatie.
- 17 apr St.-Severinus Grathem: Opening schietseizoen.
- 18 apr St.-Laurentius Bocholt: Grenslandschuttersfeest. Vlaanderen: Erfgoeddag. St.-Laurentius Meeswijk: E 314 schuttersfeest. H.H. Johannes Clemens Merkelbeek: Koningsvogelschieten.
- 22 apr St.-Remigius Meerssen: Algemene Ledenvergadering. Vrijwilligers Schutterijmuseum naar Legermuseum Delft
- 24 apr St.-Urbanus Maasniel: Persoonlijk Kampioenschap der beide Limburgen.
- 25 apr St.-Urbanus Maasniel: Persoonlijk Kampioenschap der beide Limburgen, St.-Rosa Sittard: Koningsvogelschieten.
- 30 apr Viering Koninginnedag Nederland. St.-Jan Baexem: Koningschieten en presentatie nieuwe uniformen. St.-Servatius Raam: tentoonstelling.
- 1 mei St.-George Simpelveld: Patroonsfeest. St.-Jan Baexem: Schutterij St.-Jan playbackshow.
- 1-2 mei St.-Salvius Limbricht: 50-jarig bestaan drumband.
- 2 mei St.-Jan Baexem: Dekenaal schuttersfeest. St.-Anna Voorshoven: Vrije schietwedstrijd. Koningsvogelschieten bij: 't Zandakker Gilde St.-Jan Venray, St.-Sebastianus Eys en St.-Laurentius Spaubeek.
- 4 mei Dodenherdenking NL
- 5 mei Bevrijdingsdag NL
- 9 mei Bondsschuttersfeesten bij: St.-Andreas Melick en St.-Laurentius Meeswijk. 't Zandakker Gilde St.-Jan Venray: Schietwedstrijd Schutterscombinatie Noord-Limburg. St.-Sebastianus Susteren: Wisselkruisschieten.
- 15 mei St.-Laurentius Meeswijk: Uitkavelen erekruis. H.H. Johannes Clemens Merkelbeek: 50 jaar drumband schutterij.
- 16 mei Bondsschuttersfeest bij St.-Lucia Horst en St.-Martinus St.-Maartensvoeren. St.-George Simpelveld: Koningsvogelschieten. St.-Hubertus Manestraat: Vrije schietwedstrijd. Merkelbeek: Drumbandfestival.
St.-Nicolaasgilde Haps: Kringdag.
- 20 mei Maria Hemelvaartdag St.-Michaël Ool: Koningschieten. St.-Hubertus Manestraat: Schieten voor niet-schutters.
St.-Lucie Nederweert: Dorpschieten.
- 21-23 mei Simmerath bij Monschau: 49e Bundesköniginnentag.
- 22 mei St.-Lucie Nederweert: Vierkamp Gemeente Nederweert. St.-Sebastianus Laar: Hendrickx-Janssen wisseltrofee.
- 23 mei Bondsschuttersfeesten bij: St.-Joris Kaulille, St.-Sebastianus Heerlen, St.-Barbara Meerssen, St.-Sebastianus Laar en St.-Joris St.-Joost. Het Molenhuisje Kaulille: Tentoonstelling schutterszilver. Akkermansgilde Venlo: Reuzenoptocht in Venlo.
- 29 mei St.-Joris Kaulille: Uitkavelen erekruis. St.-Georgius en St.-Sebastianus Beesel: Koningsvogelschieten. Ons genoeg Siebengewald: Schietwedstrijd Schietcombinatie Noord-Limburg.
St.-Remigius Meerssen: Verenigingsschieten.
- 30 mei Pinksteren. St.-Georgius en St.-Sebastianus Beesel: Mini OLS en dorpskoningsvogelschieten. Koningsvogelschieten bij St.-Remigius Meerssen, Kon. Schutterij St.-Lambertus Helden en St.-Antonius Stramproy. St.-Lambertus Molenbeersel: Beker Maasvallei.
- 31 mei Pinksteren. Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen: Koningsvogelschieten. St.-Martinus Houthem: Zestalschieten. St.-Georgius en St.-Sebastianus Beesel: Drietallenwedstrijd. St.-Sebastianus Gronsveld: Koningsvogelschieten en verkoop van functies. St.-Antonius Abt en O.L.Vrouw van de Zeven Weeën Lierop: NBFS-tournoi kruisboog op de wip.
- 1 jun Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen: Plaatsen koningsden.
- 4-5 jun St.-Joseph Waubach: Feestelijkheden bgv robijnen bestaan drumband.
- 5 jun St.-Lambertus Molenbeersel: Uitkavelen beker Maasvallei. Akkermansgilde Venlo: Koningschieten. St.-Georgius en St.-Sebastianus Beesel: Onderlinge schietwedstrijd voor 7 schutterijen. St.-Remigius Meerssen: Den planten bij nieuwe koning. St.-Stephanus Dieteren: Kampioenschap schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.
- 6 jun Bondsschuttersfeesten bij: St.-Joseph Waubach, St.-Monulphus & Gondulphus Maasmechelen 2, St.-Catharina 1480 Weert en St.-Sebastianus St.-Huibrechts-Lille. Akkermansgilde Venlo: Schieten Venlose families en verenigingen. St.-Jan Baptist Duizel: Kringdag. St.-Stephanus Dieteren: kampioenschap schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.
- 7 jun St.-Remigius Meerssen: Planten koningsden.
- 11 jun St.-Remigius Meerssen: Receptie nieuwe koning.
- 12 jun St.-Monulphus & Gondulphus Maasmechelen 2 en St.-Sebastianus St.-Huibrechts-Lille: Uitkavelen erekruis.
Drumband St.-Salvius Limbricht: Koningschieten. St.-Urbanus Grashoek: Finale Schietwedstrijd Schietcombinatie Noord-Limburg.
- 13 jun Sacramentsprocessie (diverse plaatsen). St.-Salvius Limbricht: Koningschieten. Dekenaal schuttersfeesten bij St.-Martinus Asenray en St.-Margaretha Ittervoort. St.-Sebastianus Grote Brogel: Vrije schietwedstrijd.
St.-Antonius en Sebastianus Gemert: Kringdag.

- 13-15 jun De 'Groete Broonk' in Gronsveld:
 13 jun Gronsveld: processie
 14 jun Gronsveld: schuttendienst, Hl. Mis
 15 jun Gronsveld: 'paol houwe'. Baexem: bestuursvergadering OLS-Federatie.
 18 jun St.-Sebastianus Heel: Inzegening nieuw vaandel gevolgd door Jubileumreceptie 350-jarig bestaan.
 19 jun St.-Sebastianus Heel: Maaslandtrofee.
 20 jun Bondsschuttersfeest bij: St.-Andreas Maasbracht, Kon. St.-Sebastianus Voerendaal, St.-Martinus Dilsen, St.-Martinus Kessenich, St.-Barbara Reuver, St.-Barbara Tungelroy en St.-Sebastianus Heel.
 26 jun St.-Martinus Dilsen en St.-Martinus Kessenich: Uitkavelen erekruis. St.-Sebastianus Heel: Dorpsschuttersfeest. St.-Severinus Grathem: Kasteelfeesten.
 27 jun St.-Joseph Stein: Bondsschuttersfeest. St.-Sebastiaan Grote Brogel: Vrije schietwedstrijd. Zestallen schietwedstrijden bij Kon. Schutterij St.-Lambertus Helden en St.-Stephanus Dieteren. Koningmeisteken Gronsveld. St.-Ambrosius Gilze: Kringdag.
- 3 jul Opglabbeek: Opening 126e OLS met H. Mis.
 4 jul **St.-Amandus Opglabbeek: 126e Oud-Limburgs Schuttersfeest.**
 10 jul **St.-Amandus Opglabbeek: Kavelen Oud-Limburgs Schuttersfeest**
 11 jul **St.-Amandus Opglabbeek: Kavelen Oud-Limburgs Schuttersfeest.** St.-Pieter Leut: Vrije schietwedstrijd De Maasvallei. St.-Joris Oostelbeers: Kringdag.
 14 jul St.-Trudo Opitter: 50+ schieting.
 17 jul St.-Sebastianus Beegden: Schietwedstrijd + kavelen Maaslandtrofee.
 18 jul St.-Sebastianus Oost-Maarland: Zuid-Limburgs Federatiefeest. Bondsschuttersfeesten bij St.-Lambertus Molenbeersel, St.-Oda Boshoven en St.-Sebastianus Beegden.
 24 jul St.-Lambertus Molenbeersel: uitkavelen erekruis. St.-Martinus Asenray: Broederschapschieten schutterijen Gemeente Roermond.
 25 jul St.-Lambertus Molenbeersel: Beker Meester Creemers.
 31 jul St.-Lambertus Molenbeersel: Uitkavelen beker Meester Creemers. St.-Severinus Grathem: Drie- en zestalschieten.
- 1 aug Bondsschuttersfeesten bij: Eendracht Grevenbicht en St.-Elisabeth Stokkem.
 7 aug St.-Elisabeth Stokkem: Uitkavelen erekruis.
 8 aug St.-Sebastiaan As: Bondsschuttersfeest.
 14 aug St.-Sebastiaan As: Uitkavelen erekruis.
 15 aug St.-Laurentius Bocholt: Koningschieten + schieten voor niet-leden.
 16 aug St.-Sebastiaan St.-Huibrechts-Lille: Koningschieten.
 22 aug Bondsschuttersfeesten bij: St.-Nicolaas Susteren, Bussen Schutten Neer, HH Marcellinus & Petrus Geleen, St.-Mauritius Strucht en St.-Mathias en Cornelius Posterholt. St.-Trudo Opitter: Vrije schietwedstrijd. St.-Antonius Stramproy: Drie- en zestalschieten.
 28 aug St.-Mauritius Strucht: Uitschieten kampioenschap RK ZLSB. St.-Joris Kaulille: Internationale taptoe op het Nevenplein te Kaulille.
 29 aug Bondsschuttersfeesten bij St.-Laurentius Spaubeek en St.-Barbara Leveroy. St.-Monulphus & Gondulphus Rotem: Vrije schietwedstrijd. St.-Joris Kaulille: Jaarlijkse vogelschieting.
- 4 sep St.-Martinus Houthem: Koningsvogelschieten en Koningsbal.
 4-5 sep Schuttersbond St.-Gerardus: Erekruijschieten. St.-Oda Boshoven: Persoonlijk Kampioenschap Schuttersbond EMM.
 5 sep St.-Harlindis & Relindis Ellikom: Vrije schietwedstrijd. St.-Urbanus Maasniel: Kavelen bondskampioenschap. St.-Martinus Luyksgestel: NBFS-toernooi geweerschieten.
 11 sep St.-Urbanus Maasniel: Persoonlijk kampioenschap MLSB.
 12 sep St.-Servatius Raam: Vrije schietwedstrijd. St.-Urbanus Maasniel: Kavelen Persoonlijk kampioenschap MLSB. Ons Genoegen Siebengewald: Dekenaal schuttersfeest. St.-Willibrordus Heeswijk: Vrij gildenfeest.
 14 sep Baexem: Bestuursvergadering OLS-Federatie.
 17-19 sep Korschenbroich bij Mönchen-Gladbach: Bundesschützenfest
 18 sep St.-Joseph Buchten: Koningschieten.
 19 sep St.-Agatha Haelen: Limburgs Dames Schuttersfeest. St.-Severinus Grathem: Koningschieten. St.-Urbanus Grashoek: dekenaal schuttersfeest. St.-Willibrordus Alphen: NBFS-toernooi V-T-B-S.
 25 sep St.-Agatha Haelen: Uitkavelen Limburgs Dames Schuttersfeest.
 26 sep 3e Gildendag Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden.
- 2 okt St.-Severinus Grathem: Sluiting schietseizoen.
 3 okt Dilsen: Nationaal Koningschieten. Organisatie: Schuttersbond De Maasvallei. (Gewijzigde datum!)
 9 okt Den Bosch: Hoofdliedendag NBFS.
 11 okt St.-Jozef Lommel: Kermis schieten.
 23 okt Najaarsvergadering RK ZLSB.
 31 okt Begin wintertijd.
- 11 nov St.-Martinus Houthem: St.-Martinusviering.
 16 nov Baexem: Bestuursvergadering OLS-Federatie.
 21 nov St.-Martinus Linne: Marketentstertreffen.

ONBEKEND SCHUTTERSZILVER OP ONLINE VEILING VAN KRUISBOOG-SCHUTTERIJ ST. -HENDRIK GRACHT- SPEKHOLZERHEIDE - Luc Wolters -

Taxatie op lokatie

Recent kwam tot dusver onbekend koningszilver onder de hamer van een veiling op internet. Aanleiding daartoe was een regionaal taxatieprogramma. Met het bekende programma "tussen kunst en kitsch" als voorbeeld, wordt ook in Limburg soms antiek of prullaria beoordeeld en wordt er een prijskaartje aan gehangen. De regionale televisie-omroep L1 hield in samenwerking met het Maastrichtse veilinghuis Dickhaut uit Maastricht een dergelijke kijkdag onder de naam: "taxatie op lokatie". Op woensdag 12 november werd de taxatiemiddag te Rolduc-Kerkrade uitgezonden. Hierbij had zich iemand met schutterszilver gemeld, die er graag een prijskaartje aan zou laten hangen.

Internetveiling

Dhr. F. Vinken uit Kaalheide-Kerkrade bracht het koningszilver van een onbekende schutterij mee naar de "taxatie op lokatie". Dit bestond uit een brede plaat, waaraan de zilveren koningsvogel en vier ko-

ningsplaten hingen uit de periode 1921-1926. Veilingmeester en beëdigd taxateur mevr. José de Goede bekeek het zilver en wist het te taxeren op een bedrag tussen 1500 en 2000 Euro. Voor dit bedrag liet de eigenaar het zilver direct achter bij het veilinghuis. Zelf had de oudmijnwerker het zilver jaren geleden voor 700 gulden bij een opkoper aangekocht en het vooruitzicht om er nu flink aan te verdienen, trok hem aan. Veel interesse had hij in de plaats van herkomst, Gracht-Spekholzerheide, niet voor het zilver mogen ervaren. Zo verhaalde hij dat hij zelf familieleden van een van de koningen had benaderd, die niet geïnteresseerd bleken. Het koningszilver werd op de internetveiling aangeboden, die liep van 4 tot 12 december 2003. Namens het Limburgs Schutterij Museum hebben ook de schutters meegeboden. Echter uiteindelijk werd het lieve bedrag van € 2.200 ervoor geboden. Het zilver zou uiteindelijk bij een ander museum terecht zijn gekomen.

Gracht-Spekholzerheide

Door de mijnbouw steeg het aantal inwoners van de Mijnstreek explosief. De gemeente Kerkrade herbergde enige steenkolenmijnen.

In Spekholzerheide lag de mijn Willem Sophia, die voor veel werkgelegenheid zorgde. Als gevolg van de mijnbouw groeiden oude kernen uit hun voegen en werden nieuwe kernen gesticht. Tussen Spekholzerheide en de Duitse grens werd de wijk Gracht gestart, die in de loop der jaren geheel werd volgebouwd. Dit leidde er zelfs toe dat er in het begin van de jaren dertig een nieuwe parochie werd gesticht, namelijk die der Onze Lieve Vrouw van Lourdes te Gracht, die in 2003 haar 70-jarig bestaansfeest vierde. De kerk van OLV werd in de jaren 1934-1935 gebouwd.

Al ruim een decennium eerder achtten de inwoners van Gracht zich een zodanige eigen gemeenschap dat zij de schutterij St.-Henricus oprichtten.

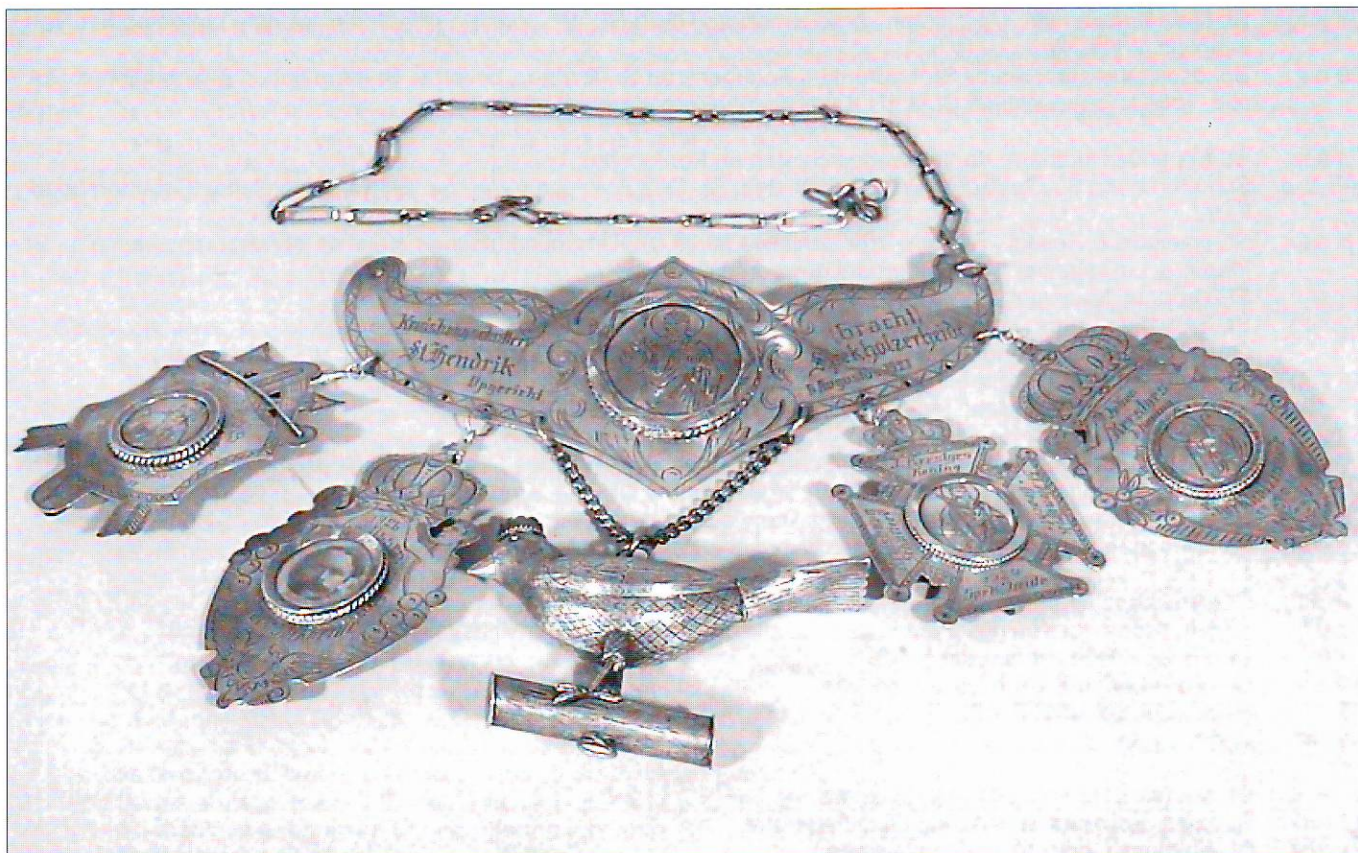

Foto: Venduehuis Dickhaut, Maastricht. Met dank aan veilingmeester mevr. J. de Goede.

Sint Henricus

De heilige Henricus is ook bekend onder de naam Keizer Hendrik II. Hij werd geboren in 973 en werd in 1002 tot Duitse koning gekroond. Energiek en daadkrachtig trachtte hij het uitgestrekte rijk der Franken te herenigen. Dit lukte hem wonderwel, waardoor hij in 1014 door de paus tot keizer werd gekroond. Hij probeerde op diverse manieren het katholicisme als staatskerk in te stellen door bisdommen te stichten en de groei van kloosters te bevorderen. Hij overleed in 1024 en werd in 1146 heilig verklaard. Hij wordt afgebeeld in harnas met zwaard en draagt de tekenen van de keizerlijke waardigheid, namelijk de keizerskroon, scepter en rijksappel. Op zijn hand draagt hij een miniatuur-kerk. De heilige Henricus is geen dikwijls voorkomende patroonheilige van een schutterij. Desondanks had de schutterij van Bocholtzerheide eveneens St. Henricus als patroonheilige. Ook dit is een kruisboogschutterij.

Kruisboogschutterij Gracht-Spekholzerheide

Aan de hand van het koningszilver weten we dat de kruisboogschutterij St. Hendrik van Gracht-Spekholzerheide is opgericht op zaterdag 6 augustus 1921. Dit was in een periode dat Kerkrade in de ban was van de staking der mijnwerkers van de Domaniale Mijn. Van de oprichting van de schutterij werd in de kranten geen verslag gedaan, noch in het Limburgsch Dagblad, noch in de Limburger Koerier. Waarom voor de datum 6 augustus als oprichtingsdatum gekozen, is niet bekend. Het is in ieder geval geen datum die verband houdt met de verering van de Heilige Henricus.

In 1922 is het eerste koningsvogelschieten gehouden, waarbij Julius Kerstges de eerste koning werd. In de daaropvolgende jaren 1923 en 1924 werd het koningsvogelschieten gehouden en de schutterij heeft tenminste bestaan tot in 1926, want ook uit dat jaar dateert een zilveren schild. De kruisboogschutterijen zijn niet zo wijdverbreid geweest. In Limburg bleven zij beperkt tot de Oostelijke Mijnstreek, met name de gemeente Kerkrade. Hier zijn vandaag de dag nog de volgende kruisboogschutterijen actief: St.-Sebastianus Bleijerheide, St.-Hubertus Haanrade, St.-Hubertus Kaalheide en buiten Kerkrade ook de eerder genoemde St.-Henricus Bocholtzerheide.

Het koningszilver

Het koningszilver van de kruisboogschutterij St. Hendrik Gracht-Spekholzerheide bestaat uit:

Zilveren koningsvogel
1921 Patroonsplaat
1922 Julius Kerstges, 1e koning
1923 Peter Arnold Dols
1924 J. Kerstges
1926 Peter Ossen

Hieronder volgen de omschrijvingen en de precieze inscripties van het koningszilver [het teken "I" wordt gebruikt om een regelscheiding aan te duiden]:

1. Zilveren koningsvogel, gekroond, rode oogjes, zittend op een takje, zonder zilvermerk. Kleine vogel met eenvoudige gravures van veren over zijn lichaam.
2. Kruisboogschutterij/ St. Hendrik/ (Gracht)/ Spekholzerheide/ Opgericht/ 6. Augustus 1921. In het midden van deze plaat is in een me-

daillon een gravure van St. Hendrik met scepter en met een door hem gebouwde kerk op zijn arm. Het is tevens de oprichtingsplaat, omdat de datum van de oprichting hierin is gegraveerd. De vorm van de plaat komt overeen met vergelijkbare zilveren platen bij de schutterijen St.-Sebastianus Spekholzerheide en St.-Hubertus Ubachsberg.

3. Julius Kerstges/ 1. Koning/ d. Boog Schutterij/ St. Hendrik/ Spekholzerheide/ 1922.

In het medaillon van het schild is waarschijnlijk een gravure van Jezus. Op het schildje houden twee engelen een grote bolle kroon vast, onderaan het kopje en de vleugels van een engeltje.

4. Pet Arnold Dols/ Koning/ der/ St. Hendrik Boogschutters/ Gracht-Spekholzerheide/ 1923. In het medaillon van het schild is een gravure van St.-Petrus, de naamheilige van de koning. Het schildje is in de vorm van een wapenschildje tegen de achtergrond van pijl en boog.

5. J. Kerstges/ Koning/ Kruisboog/ Schutterij/ St. Hendrik/ Gracht/ 1924/ Spek'heide.

In het medaillon van het schild is een gravure van St. Hendrik, de patroonheilige van deze schutterij. De schildvorm is een kruis, gedekt door een kroontje.

6. 1926/ Peter Ossen/ Kon. St. Hendr./ Kruisb. Schutt./ Gracht Spekheide. In het midden van het schild is een portretfoto van de koning geplaatst. Op het schildje houden twee engelen een grote bolle kroon vast, onderaan het kopje en de vleugels van een engeltje. Vergelijk plaat 3.

KRANTENKOPPEN

21 mei Succes St. Martinus Duo uit Houthem nationaal kampioen (Heuveland Aktueel) • 4 jun Schuttersdames staan hun mannetje (Trompetter) • Dames onder schietboom (LD) • 16 jul Na dramatische wasbeurt Koningin in stress (Trompetter) • 17 sep Schutterij St.-Martinus Houthem: Nieuwe koning, keizer en generaal (Trompetter) • 14 nov St.-Joseph uit Stein viert in 2004 het honderdjarig jubileum • Steinse

schutters in de schijnwerpers (LD) • 19/27 nov Geen vogelschieten voor Schutterij St. Nicolaas Susteren (Maas en Mijn/'t Waekblaad) • 12 dec Nieuwe beschermvrouw schutterij Beesel (Trompetter) • 13 jan Geen extra geld GS voor kogelvaarders (DL) • 26 jan Schutters in Orde van de Rode Leeuw (DL) • 27 jan Buggenumse schutterij St. Aldegundis eert jubilarissen • Heel bijzonder jubileum bij de schutterij

Beesel (Trompetter) • 28 jan Patroonfeest St. Aldegundis (M&R-post) • 2 feb Buggenumse schutterij eert 17 jubilarissen (DL) • 7 feb Schutterij moet stoppen als buurman in tuin is (DL) • 10 feb Cursus schutterijen jureren (Trompetter) • 27 feb Beeselse schooljeugd maakte kennis met de drumband van de schutterij (Trompetter) •

SCHUTTERIJ-BROEDERSCHAP ST.-URBANUS BAARLO

175 Limburgse schutterijen en schuttersgilden zijn aangesloten bij de OLS-Federatie. Er zijn enkele schutterijen die, weliswaar met de zware buks schieten, niet zijn aangesloten en zich ook nooit zullen aansluiten bij een schuttersbond of de OLS-Federatie. Het betreft hier vooral schutterijen die sterk hechten aan hun vaak eeuwenlange tradities. Eén van die schutterijen is Schutterij-Broederschap St.-Urbanus uit Baarlo.

Schutterij St.-Urbanus Baarlo wordt ook de oude schutterij of schutterij St.-Urbaan genoemd. Het is bovendien een broederschap, zó exclusief dat alleen geboren en getogen (mannelijke) Baarlonaars en zij die een Baalders maedje hebben gehuwd, er lid van mogen zijn.

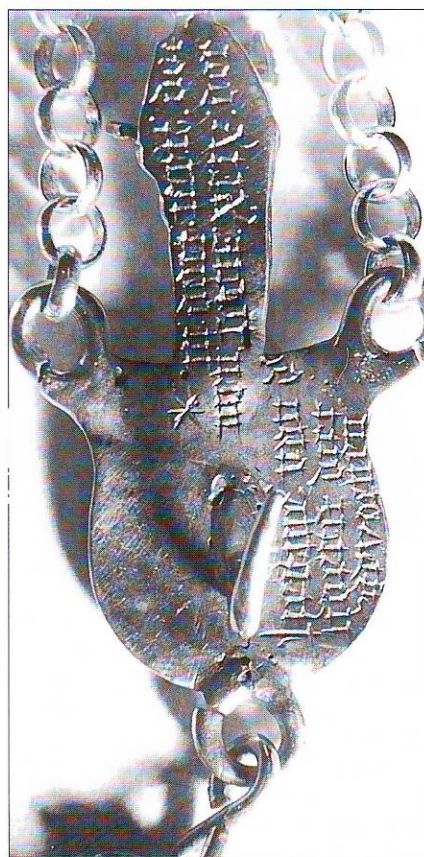
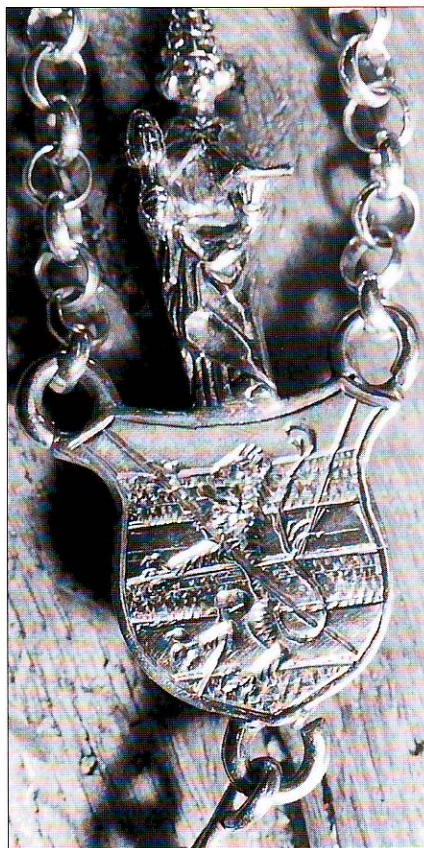
De meeste Limburgers hebben slechts een vaag vermoeden van de geneugten naar ziel en lichaam die in het lidmaatschap van een zodanige broederschap liggen opgesloten. Onze belangstelling was gewekt en dus gingen we op bezoek.

Ger Peters/Wim Pijpers.

Ouderdom

Er bestaat geen document waarin de oprichting van de schutterij-broederschap St.-Urbanus vermeld staat. Wel beschikt de schutterij over een koningsvogel met daaraan bevestigd een kettinkje met een zilveren wapenschild en de afbeelding van Paus Urbanus. Aan de achterzijde van dit wapenschild staat een tekst in Gotisch schrift. Ofschoon de koningsvogel ouderdom uitstraalt, is geen enkel merkteken te ontdekken waaruit de werkelijke ouderdom van de schutterij-broederschap met enige zekerheid te benaderen is. De tekst op de achterzijde van het wapenschild luidt als volgt: In.daet.iaer.doe. / men.scrif: xcix: doe heft / herm? van de / hoerst diet / gegeven. Het jaartal zal 1499 beduiden, aangezien omstreeks 1600 dergelijke stukken met Gotische opschriften niet meer gemaakt werden (Jolles, pagina 123).

In een plaatselijk uitgegeven tijdschrift vonden we onderstaande tekst: "Uit de archieven van het jaar 1387 en 1390, welke zich in het archief van kasteel Scheres (d'Olne) bevinden, blijkt dat omstreeks 1390

Voor- en achterzijde van het zilveren plaatje dat aan de vogel bevestigd is.

ene Hendrik van der Voort (Voert of Voirt) met zijn echtgenote Hadewig van Kessel in Baarlo woonde en ook daar bezittingen hadden. Hij schonk n.l. in dat jaar aan het schuttersgilde (St.-Urbanus en St.-Antonius) een zilveren vogel, die tot op heden in hun bezit is. Het schildje aan de vogel draagt weliswaar het wapen van Kessel".

In de feestgids van het OLS-2000 lezen we op pagina 47: "In 1449 sprak men van een bloeiend gilde, genaamd St.-Antonius en St.-Urban. De schutterij had voor 1600 geen politieele of militaire functie, daarom kan men beter spreken van een Broederschap of Gilde".

In de loop der eeuwen is het verenigingsreglement van de schutterij-broederschap St.-Urbanus enkele malen vernieuwd en aangevuld (1707, 1734, 1835, 1839 en 1849). Toch wordt in elke versie van dit reglement het jaar 1595 aangehouden als oprichtingsjaar. Dit jaartal zou zijn gerelateerd aan het jaartal op het oudste koningsschild. Opmerkelijk, omdat ook Jolles naar een stuk aan de keten verwijst dat ouder is dan 1595 (Jolles, pagina 120 en 123).

Bestuur

De voorzitter heet bij schutterij St.-Urbanus President. De bestuurssamenstelling einde 2003 was: Geert Cootjans, President; Piet Ottenheim, secretaris-penningmeester sinds 1946. Voor het vervullen van deze bestuursfuncties, werd Piet in 2003 Koninklijk onderscheiden. Joos Hermans, Frits Cootjans en G. Hutjens zijn bestuurslid. Tijdens de jaarvergadering op 17 januari worden steeds twee nieuwe bestuursleden gekozen. Piet Ottenheim (81) heeft te kennen gegeven in 2004 zijn functie als secretaris-penningmeester te willen overdragen aan een jonger iemand.

Volgens Piet en Joos was het laatste grote succes het winnen van de eerste prijs in de categorie vaandelzwaaien tijdens een OLS-feest in Tegelen. Vol trots wordt de medaille getoond, maar voor de rest is al het archiefmateriaal verloren gegaan tijdens de laatste wereldoorlog. Dankzij het overzicht van J.A. Jolles (pagina 120-124) en o.a. de documentatie van drs. Luc Wolters weten we gelukkig meer over het verleden van deze schutterij.

Bestuur van schutterij St.-Urbanus op de schietwei.

NK 25-1-1941 Baarlo

De schutterij S. Antonius en Urbanus mocht het Oud Limburgsch feest geven op 28 Juni 1931 en in 't jaar 1933. In schutterskringen werd de dorpsversiering, waaraan allen schenen te hebben medegewerkt, zeer geprezen.

Op 18 Augustus besteeg de eerste koningin van Baarlo, mej. M. Zeetsen den troon.

Bovenstaande bericht in de Nieuwe Koerier is niet geheel juist. Schutterij St.-Urbanus heeft nooit een OLS gewonnen (WP).

Opmerkelijk is ook het onderschrift van een onduidelijke foto uit 1939. Het onderschrift luidt: Bondsfeest juli 1939 in Tegelen. Schutterij St. Antonius en Urbanus.

Lidmaatschap

Om lid te kunnen worden van schutterij St.-Urbanus Baarlo moet men geboortig zijn van Baarlo. Ook mochten mannen lid worden die getrouwd waren met een in Baarlo geboren en woonachtig meisje.

Verder is het zo dat je niet uit eigen beweging lid kunt worden, want je moet voorgedragen worden door een bestaand lid bij het bestuur van schutterij St.-Urbanus. Het bestuur beoordeelt of het kandidaat-lid tot ballotage zal worden voorgedragen. Het uiteindelijke besluit wordt genomen tijdens de jaarvergadering op

17 januari. Wanneer er dan ook geen bezwaren zijn, dient het nieuwe lid op 25 mei onder het vaandel te verschijnen om opgenomen te worden in de schutterij. Het lid, dat het kandidaat-lid voordroeg, staat ook borg voor het kandidaat-lid en draagt zorg dat het nieuwe lid zijn inleggeld betaalt. Tegenwoordig bedraagt het inleggeld eenmalig € 25. Hiervoor ontvangt het nieuwe lid een zilveren plaat met het wapen van de vereniging er op. Deze plaat dient zichtbaar gedragen te worden bij alle activiteiten van de vereniging.

Het maximaal aantal leden is gesteld op 65. Op dit moment telt schutterij St.-Urbanus 63 leden. 15 mensen staan op de wachtlijst en mogen pas toetreden als een lid overlijdt, ontslag neemt/krijgt van de schutterij of indien een lid buiten de parochie gaat wonen. Schutterij St.-Urbanus heeft geen problemen om haar gelederen te vullen, want de jeugd wil maar al te graag lid worden. Het jongste lid is 37 jaar.

W. Segers is momenteel het oudste lid en hoopt binnenkort 90 jaar te worden.

Contributie wordt er verder niet geheven, want met de jaarlijkse opbrengst van de pacht en de rente (€ 3500) kan de schutterij aan al haar verplichtingen ruimschoots voldoen.

Vroeger betaalde een nieuw lid inleggeld en ontving hij een zilveren plaatje van de schutterij. Op de ene zijde was meestal de H. Urbanus of de H. Sebastianus afgebeeld en op de achterzijde stonden de initialen van het desbetreffende lid. Kwam dit lid nu te overlijden, dan kwam het schutterijbestuur het zilveren plaatje officieel ophalen bij de nabestaanden. Indien de nabestaanden het zilveren plaatje aan de schutterij overdroegen, dan betaalde de schutterij een H. Mis ter nagedachtenis/intentie van de overledene. Op de dag van de begrafenis werden aan het graf van het overleden lid 5 Onze Vaders en 5 Wees Gegroetjes gebeden. Aansluitend werd nog één Onze Vader en één Wees gegroetje gebeden voor de eerstvolgende schut die door Margere Hein zou worden ingerekend. Vroeger genoot een overleden broeder bovendien nog het voorrecht, terstond na zijn sterven, dat de tromslager het dorp kond deed van deze gebeurtenis met ferme roffels en geroep "Unne sjöt kepot". Tegenwoordig doet men dit anders en in meer gepaste termen. De laatste trommelaar die bij het overlijden van bestuurslid Peter Wienden in 1940 deze taak vervulde, was André Engels.

Inkomsten

Jaarlijks ontving de schutterij geld uit opbrengst van de pacht van grond en een boerderij. De schutterij was al eeuwenlang eigenaar van de "Schuttenhof", gelegen op de grens van Baarlo en Kessel, en 8 hectare landbouwgrond. Een verhoging van de pacht in 1946 leidde ertoe dat de opbrengst voor de schutterij meer werd en de leden minder contributie behoeften te betalen. Deze contributieverlaging naar 1 gulden leidde ertoe dat schutterij St.-Urbanus toen 26 nieuwe leden kon inlijven. In het kader van de ruilverkaveling werd de oude boerderij in 1965 afgebroken. De inkomsten uit interest en pachtsommen verkregen, maken het de schutterij mogelijk om twee keer per jaar een "teerdag" te houden.

Straffen

Als lid van schutterij-broederschap St.-Urbanus heeft men ook verplichtingen. Op het niet nakomen daarvan staat een boete. Zo heeft men de verplichting om op alle Quatertemperdagen de H. Mis bij te wonen, op Sacramentsdag in de Hoogmis te zijn, de koning af te ha-

len, in de processie te verschijnen en om de lijkdienst van een overleden medebroeder met zijn aanwezigheid op te luisteren. Bij wanbetaling van de opgelegde straf verliest men het lidmaatschap.

17 januari

Op de naamdag van de H. Antonius (17 januari) gaan alle leden van de schutterij naar de speciale hoogmis om 08.00 uur. Vroeger hielden een aantal leden zich na afloop van de H. Mis bezig met het schillen van de aardappelen en spruitjes. Het echte keukenwerk werd natuurlijk gedaan door dames. Het menu op de naamdag is elk jaar hetzelfde: Soep, aardappelen, spruitjes, braadworst, appelmoes en afsluitend pudding.

De leden die geen taak hebben in de voorbereiding van de maaltijd, komen bij elkaar in het schutterslokaal om te kaarten. Om stipt 18.00 uur start de jaarvergadering. Vóór en tijdens de vergadering dient het Reglement duidelijk zichtbaar en voor iedereen leesbaar te zijn. Afhankelijk van de duur van deze vergadering begint omstreeks 20.00 uur de maaltijd gevolgd door een gezellig samenzijn van de leden.

NK 22-1-1903 Baarlo

Zaterdag 11. Hadden de leden der schutterij St. Sebastianus en Urbanus hun jaarlijksch feest.

25 mei

De tweede hoogtijdag van schutterij St.-Urbanus is 25 mei; de naamdag van de H. Urbanus. Ook nu weer is er een hoogmis om 08.00 uur, gevolgd door een gezellig samenzijn. Om 16.30 uur komen de leden bijeen op het schietterrein. Aangezien schutterij St.-Urbanus geen eigen schietterrein en geen eigen kogelvanger heeft, mag ze gebruikmaken van het schietterrein en de buks van de bevriende schutterij St.-Antonius & Petrus Baarlo.

De buks van schutterij St.-Urbanus werd vóór de oorlog 1940-1945 bij de gemeente ingeleverd en is toen zoekgeraakt. Vermoedens zijn er die er op wijzen dat de buks thans in het bezit is van een of ander museum.

Doordat de schutterij geen lid is van een schuttersbond, vinden er alleen maar schietwedstrijden plaats binnen de eigen vereniging. Het is dus alleen maar mogelijk om de titel van "Grote Koning" of "Kleine Koning" te verwerven.

Piet Ottenheim onder de buks.

Enkele jaren geleden heeft men de leeftijd voor de schietplichtigen verhoogd van 55 naar 70 jaar.

Alvorens het schieten een aanvang neemt, komen de leden samen rond de vogel en worden er 5 Onze Vaders en 5 Wees Gegroetjes geboden. Aansluitend wordt er nog één Onze Vader en één Wees Gegroet geboden voor het eerste lid dat zal overlijden.

In vroegere dagen, toen het kerkhof nog in het dorp lag, geschiedde dit op het kerkhof. Vervolgens dienen de nieuwe leden onder het vaandel te verschijnen om geïnstalleerd te worden.

Om 18.00 uur wordt de ledenlijst afgeroepen. Leden die niet aanwezig zijn, moeten een boete betalen. Daarna brandt de strijd om het koningschap los. Als eerste wordt er geschoten op een vogel voor de titel "Kleine Koning", vervolgens schiet men op een vogel voor de titel "Grote Koning".

De Kleine Koning is de geweerdrager (koningsknecht) van de Grote Koning. De Kleine Koning loopt voorop in de optocht met een zilveren ovalen plaat met het opschrift: "De Kleine Koning -Schutterij St. Urbanus Baarlo- Anno 1565".

De Grote Koning draagt zelf het koningszilver en versiert het wapen van de Kleine Koning met denngroen. Vroeger droeg de koning ook een stok met zilveren knop. Deze stok is helaas zoekgeraakt.

Traditiegetrouw bieden noch de nieuwe Grote als de nieuwe Kleine Koning een zilveren schild aan.

Zodra de koning bekend is, maakt de schutterij een rondgang door het dorp. Voorop gaat de Kleine Koning, gevolgd door de Grote Koning (op de foto in 1996 Joos Hermans) en twee bestuursleden.

Wanneer de schutterij terug is gekeerd in het schutterslokaal schenkt de kasteleinsvrouw bier met suiker aan de Grote Koning en krijgt hij van haar een sigaar met een rood strikje er omheen. De nieuwe leden, de Kleine Koning, het bestuur, de tamboer en de vaandeldrager krijgen ook bier met suiker.

NK 31-5-1902 Baarlo

Door de schutterijen St. Sebastianus en Urbanus, had II. Maandag het koningsvogelschieten plaats. Na een langen strijd gelukte het den heer G. Peeters den vogel in het zand te doen neerploffen. Daar dit de derde maal was, werd de heer G. Peeters tot keizer uitgeroepen. De fanfare bracht hem des avonds eene serenade. Tot laat in den avond duurde de feestvreugde voort.

Uitzonderingen

Ongeacht de dag in de week waarop 17 januari en 25 mei vallen, wordt er gevierd bij schutterij St.-Urbanus. Uitzondering daarop is wanneer een of beide data op een zondag vallen. Uit respect voor de zondagrust wordt er dan uitgeweken naar de zaterdag voorafgaande.

Sacramentsprocessie

Uit het oudste reglement blijkt dat het belangrijkste doel van de schutterij was de bescherming van het Allerheiligste tijdens de processies. Flambouwdragers (leden van de schutterij) openen de processie. Het voorbidden en de begeleiding van het Allerheiligste in de Sacramentsprocessie is al eeuwen voorbehouden aan de broedermeester van schutterij St.-Urbanus Baarlo. De schutterij noemt de Sacramentsprocessie het derde grote evenement van hun verenigingsjaar. Na afloop van de processie rekt de schutterij het ook als haar plicht om het Allerheiligste te begeleiden van de Markt naar de kerk.

In 2004 zal er geen Sacramentsprocessie door Baarlo trekken. De schutterij betreurt dit.

Uniformering

De leden van schutterij St.-Urbanus dragen geen uniform. Alleen de broedermeester (commandant) en de vaandeldrager dragen een rode sjerp afgezet met goudgalon. De commandant draagt verder een (vlijmscherpe) piek. Iedere broeder draagt zijn zilveren gilde-insigne.

Flambouwdragers (leden van schutterij St.-Urbanus) openen de Sacramentsprocessie.

Zilver

Het zilver bestaat uit 19 koningsplaten en een zilveren vogel. De oudste plaat draagt het jaartal 1660 en het familiewapen van Gerart van Laer. Opmerkelijk is ook de plaat uit 1826 met het opschrift St.-Severinus en de naam J.A. Huberts. Een grote, stervormige plaat draagt het opschrift "zY Is Van onzen/heer bUrgemeester/W. Ianssen op roffert aan/De broersChap gesChonken/st Urbaan zaL Voortaan/herLeVen en bestaan". Jolles geeft aan deze plaat het jaartal 1839 mee. De jongste zilveren plaat kreeg de schutterij aangeboden bij de eeuwwisseling 1999-2000 door L.H. Segers. Tevens beschikt de schutterij over een aantal (veelal ongedateerde) zilveren plaatjes afkomstig van overleden leden.

Vaandels

Het oudste vaandel draagt het jaartal 1841 en de afbeelding van de patroonheiligen Antonius en Urbanus. Op de foto het vaandel uit 1903 dat eveneens beide patroonheiligen toont. Beide vaandels worden vanwege de staat waarin ze verkeren niet meer mee gedragen in de processie.

OLS-2000

Tijdens het totaal verregende OLS-2000 in Baarlo hebben alle leden van schutterij-broederschap St.-Urbanus de OLS-organisatie op vrijwillige basis ondersteund op tal van gebieden.

Vaandel uit 1903

VRIENDEN VAN HET LIMBURGSE SCHUTTERSWEZEN

Hieronder een vervolg op de lijst van personen en bedrijven die zich hebben aangemeld als Vriend van het Limburgse Schutterswezen.

Door € 30 over te maken op bankrekeningnummer 17.38.64.228 (Nederland) of bankrekeningnummer 745.008.326.511 (België) wordt U Vriend van het Limburgs Schutterswezen. Abonnees van het Limburgs Schutterstijdschrift kunnen ook Vriend worden. Voor het jaar 2004 dienen zij € 17,50 over te maken op een van de bovenstaande rekeningnummers.

J. Aarts Buchten; mevrouw J. Aben-Peulen Hingen-Echt; mr. J.M.J.H. Achten Bunde; B. Adriaans Carcco BV Weert; P. Allers Tegelen; Beaujean Zilverzand Heerlen; J.W. Beeren Neer; P. Berden Venlo; P.M.W. Bergmans Haelen; Mr. G.J.J. Biermans Velden; W.H.J. Biermans Melick; mr. I.M.W. Boerhof Steyl; M. Bongers Hunsel; M. Bouten-Schroeten Stramproy; A.T.M. van Boven Roermond; Bovens Mode BV Heerlen; Drs. Th.J.F.M. Bovens Maastricht; Drs. M. Brand Maastricht; Drs. C.M.A. Brocken Brunssum; J.H.M. Bronckers Rijckholt; H.H. Caris Weert; Clabbers Bouwbedrijf Horst; J.W.A. Claessen Baexem; P.J.H. Cnoods Maasbracht; M. Craenmehr Horst; A.J.H. Cratsborn Nuth; Ir. M.W.F.J. Creusen Eys; Tuincentrum Daniëls Vlodrop; Pastoor Dautzenberg Tegelen; Mr. H.C.C. Dobbelsstein Geulle; J. van Dongen Venlo; J.M.H. van Dooren Thorn; G. Driessen Horst; J. Eenens Kerkrade; Mevrouw F. van Enkevort Blerick; P. van Enkevort Grubbenvorst; H. Engels BV Panningen; Drs. M.J.A. Eurlings Maastricht; P.H.T. Evers Sittard; ing. P.J.M. Franken Heerlen; Jack Frenken Makelaars Roermond; L.J.P.M. Frissen Horst; IJzergieterij Geraedts Baarlo; J.J.P. Geurts Baarlo; P.F.E. Gielen Schinnen; R.E.J. Gierlings Roermond; M. Goldsmits-Brouns Nuth; Van Gorp Beheer Belfeld; S. Gortzen Eys; L.M.W. Goyen Herten; Haegens Beheer Horst; E. Haffmans Gulpen; L. Hafmans Blerick; Hamanz BV Sittard; Hostellerie de Hamert Wellerloo; Mevrouw Hanselaar-van Loevezijn Mook; P.A. van Hassel Noorbeek; J.J.H. Heinrichs Baexem; A.F. Hendrix Wapenmakerij Lottum; J.H.M. Hermkens Maasbree; Drs. A.H.M. Heshusius Venlo; Drs. J. Hessels Montfort; Heveco holding Grubbenvorst; J. Hol Heel; C.M.J.W. Holthuysen Reuver; Mr. Ir. E.H. Huids Maastricht-Airport; R.P. Hummel Hoensbroek; R.L.M. Jacobs Egchel; J. Jansen Blerick; Jansen-Noy BV Sevenum; G.A.E. Janssen Neer; Mevr. Drs. H.G.O.M. Janssen-Berkers RA Heerlen; Mr. P.F.E.J. Janssen Maastricht; W.J.M. Janssen Horst; P. Jochems Heerlen; J.G. Keltjens; A.W.M. Kersten Panningen; F.A.H. Kessels Venlo; J. Keulartz Venlo; W.M.H. Keulen; Mevrouw C.E.M. Kirkels-Collon Roermond; W.M.L.M. Kissels Sittard; A. Kleinjans Venlo; P.M. Kneepkens Nederweert; mevr. H.J. van Kuijck-Blommenstein Weert; Kuipers Zand en Grind Kessel; A. Lempers Roermond; J.M. Lenssen Grubbenvorst; W.J. van Leuken Weert; P.H.A. van Lierop Weert; Limburgs Museum Venlo; Drs. P.R. van der Linden Nuth; H.H.J. Linssen Weert; E.M. Loo Noorbeek; Mr. G.A.H.C. Louwen Blerick; Loxodrome Arch. & Planners BV Venlo; J.W.E.M. Mares Grathem; Mertens BV Horst; J. van Mierlo Didam; L.J.W. Moonen Nederweert; van de Munckhof groep Horst; F.C.M. Nabben Maasbracht; J. Nabben Horst; C. Nuytens Valkenburg; Ing. Buro Palte Valkenburg; Pecom Handelsonderneming Nuth; J. Peeters Blerick; J.A.L. Peeters Roggel; L.P.G.F. Peters Thorn; Installatiebedrijf M. Pleunis St.-Odiënberg; A. Poell Maastricht; W. Pouls-Veugen Baarlo; drs. P.H.J. Pustjens Nieuwstadt; J. van Rey Roermond; H.M.F. Reuters Neer; M.B.T. Roodink Noorbeek; G.J.J. Salemink Doenrade; Dr. J. Scheres Beek; A. Schouwenberg Steijl; Dr. J.J. Schrijen Venlo; J.G.E. Sieben Kessel; J.N.P. Sijben Grubbenvorst; L. Sitsen Steyl; A. Sliepen Huizen; M.J. Smeets Doenrade; Firmin Snijkers Kessenich; Mevr. H.G.A.M. Stals Swartbroek; P.J.C.W. Stelder Venlo; Th. Stroeken Blerick; Mr. B. Swachten Kessel; Taco Meterik Horst-Meterik; Frans Theunisz Maastricht; G.M.H. Thijssen Venray; Thissen Installatietechniek BV Venlo; A.G.M. Thomassen Heel; Mevrouw T.L. Tjan-Tan Meerlo; A.A. van Tol Boxmeer; Drs. P. Tops Sittard; J.J.A.G. van der Velden Steijl; F. Verbeek Grubbenvorst; P.L.A.M. Vercauteren Venlo; F.A. Vergoossen Melick; Drs. R.M.G. Vermaaten Grubbenvorst; Drs. P. Visschers Tegelen; Mr. J. Vlaminckx Venlo; Baron B.J. van Voorst tot Voorst Maastricht; H. Vreken Nieuwstadt; L.A. de Vries Hoensbroek; H. Wiermans Kerkrade; F. Wilms Maastricht; P. Wilms Maastricht; J.J.M. Winkelmolen Ell; WML Maastricht; J.L.P. Wyers Noorbeek; XELLA Kalkzandsteen, R. Hermans Echt; Drs. V.G.J. Zwijnenberg Roermond.

ONDER DE SCHIETBOOM

St.-Martinus Houthem I

Zes dames van schutterij St.-Martinus Houthem zorgden op 1 juni j.l. voor een primeur tijdens het bondschuttersfeest in Berg en Terblijt om als team mee te schieten. Al langer ijverden de dames ook voor een plek onder de schietbomen van de RK Zuid-Limburgse Schutters-Bond. Vanaf 2003 is die mogelijkheid werkelijkheid geworden. Overigens schoten de dames uit Houthem 15 van de 18 bôlkes raak.

St.-Martinus Houthem II

Voor Gaby Schurgers zal het OLS-2003 als uitermate stressvol de boeken ingaan. De koningin van schutterij St.-Martinus Houthem kreeg in de week vóór het OLS grote problemen met haar jurk. Deze was namelijk vanwege een technisch probleem bij een wasbeurt onbruikbaar geworden. Mede dankzij de Houthemse bruidsmodezaak Louise Mode, kon Gaby met een spiksplinternieuwe jurk aantreden op het OLS. Samen met vader Harry Schurgers wist ze bij de koningsparen een zesde plaats in de wacht te slepen.

Bundesschützenfest

Op zondag 14 september bezochten we het Bundesschützenfest in de prachtige stad Xanten. Een Bundesschützenfest strekt zich uit over meerdere dagen. Bij het aanschouwen van de bijna drie uur durende optocht is men geneigd om vergelijkingen te maken met de optochten in ons schutterswezen. Al snel ontdekt men echter dat deze vergelijkingen mank gaan.

Een van de meest opvallende verschillen is dat de deelnemende verenigingen niet beoordeeld worden tijdens de optocht. De optocht krijgt daardoor een totaal andere uitstraling. Binnen de schutterijen is gezelligheid troef, ook het publiek wordt in de gezelligheid betrokken met grapjes etc. Gelopen wordt in een tempo van de muziek die het muziekgezelschap op dat moment speelt. Doordat nog veel schutterijen in groene uniformen zijn gestoken, oogstten de schutterijen met veelkleurige uniformen veel meer bijval.

Een aantal schutterijen voerde hun koningspaar mee in een open koets.

Op het vrij toegankelijke feestterrein was het een drukte van jewelste. Eigenlijk zijn er geen schuttersactiviteiten, maar verzamelt men zich bij de vele eetkramen en in de grote biertenten. Ook hier staat gezelligheid voorop.

Een Bundesschützenfest moet je eens meegemaakt hebben. Jammer, dat dit Bundesschützenfest samenviel met het Dreiländerschützenfest.

St.-Nicolaas Susteren

Schutterij St.-Nicolaas Susteren heeft nogal wat tegenslagen moeten incasseren in het afgelopen jaar. Na het overlijden van voorzitter Jacob Fillot en het vertrek van 14 leden, was het niet mogelijk om deel te nemen aan alle schuttersactiviteiten. De schutterij is met man en macht bezig om het komende schietseizoen weer deel te kunnen nemen aan de bondsschuttersfeesten, etc.

Het traditionele koningsvogelschieten gaat dit seizoen niet door. Het bestuur heeft besloten om het huidige koningspaar Gerda en Lei Waayen in het komende schietseizoen ook te laten uitkomen voor schutterij St.-Nicolaas Susteren.

Alle energie is gericht op de organisatie van het bondsschuttersfeest op 20 augustus a.s.

St.-Georgius en St.-Sebastianus Beesel

Mevrouw Bosch van Drakenstein-Brouwers is de nieuwe beschermvrouwe van St.-Georgius en St.-Sebastianus Beesel. Zij volgt daarmee de in maart j.l. overleden mevrouw Kempis op.

Van de Federatiebestuurstafel

18 november 2003

De organisatie van het OLS-2004 ligt op koers.

Het bestuur stelt een aangepast draaiboek voor het OLS-feest vast.

De bondsafgevaardigden worden opgeroepen de aangesloten (Nederlands-Limburgse) verenigingen te attenderen op het tijdig inzenden van de gegevens i.v.m. teruggave betaalde energiebelasting over het verbruiksjaar 2003. Voor het einde van dit jaar dienen deze gegevens in het bezit te zijn van de secretaris van de OLS-federatie.

Tijdens het laatstgehouden Interfederatief Overleg is het Europees Schutterstreffen in Vöcklabruck geëvalueerd. Een groot aantal aanbevelingen zijn richting EGS-bestuur overgebracht. Bij het EST-2006 in Bernheze zal het Interfederatief Overleg nauw betrokken worden.

De actie "Vrienden van het schutterswezen in de beide Limburgen" verloopt voorspoedig.

Bundesschützenfest in Xanten.

Naar aanleiding van een aantal reacties van schuttersbonden en verenigingen wordt besloten een z.g. "milieudag" te organiseren. Deze zal plaats vinden op 7 februari in Baexem.

Met de schuttersbonden is de mogelijkheid c.q. wenselijkheid besproken om de zondag na Sacramentsdag "schuttersfeest-vrij" te houden.

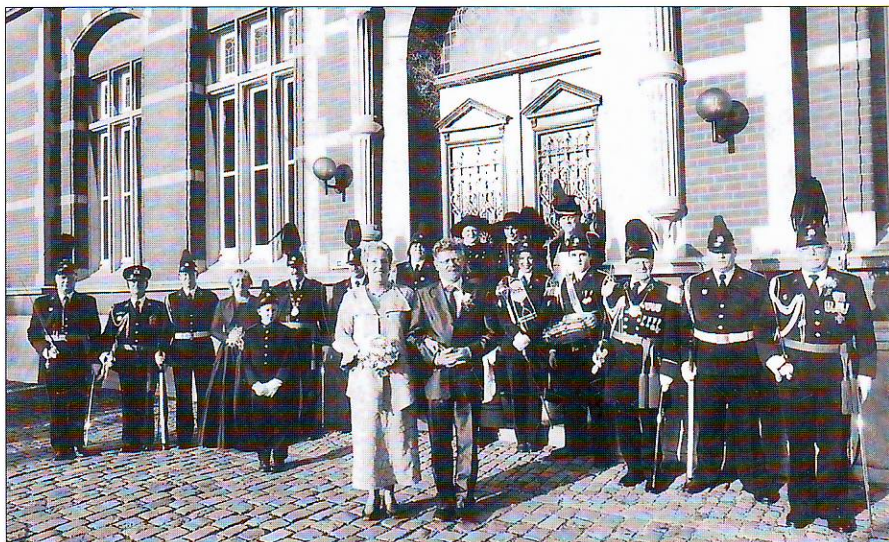
De jurycommissie doet verslag van haar recente activiteiten [afsluiting cursus, stageplaatsen etc.] In het voorjaar zal een nieuwe cursus worden opgestart.

Wim Hoenen zal de functie van secretaris van de OLS-jury overnemen van Tjeu Kessels. Tjeu zal nog actief blijven bij de jurywerkzaamheden betreffende de muziek. Op het komende OLS-feest zullen we afscheid van Tjeu Kessels nemen.

St.-Sebastianus Oost-Maarland I

Op 21 november j.l. traden Jan Odekerken en Leonie Rose in het huwelijk. Jan en Leonie zijn sinds Pinkstermaandag 2003 het keizerpaar van schutterij St.-Sebastianus Oost-Maarland. De leden van de schutterij waren aanwezig op het gemeentehuis van Eijsden waar het huwelijk voltrokken werd. Na de huwelijksvoltrekking vormden de leden van de schutterij een erehaag voor het kersverse paar. De hele schutterij was ook present op het feest 's avonds.

Jan en Leonie zullen op zaterdag 17 juli tijdens de Pontificale Hoogmis, voorafgaande aan het ZLF in Oost-Maarland, geïnstalleerd worden als het nieuwe keizerpaar van schutterij St.-Sebastianus Oost-Maarland.

Wijchmaal

In Wijchmaal, nu een deelgemeente van Peer, kende men twee schuttersgilden die vermoedelijk in verband gebracht kunnen worden met de twee schansen. Dit zijn de Tichelhoeveschans en de Houtestraatschans.

Van de Sint-Trudoschutterij bezit de heemkundige kring nog de vogel uit 1626 en nog 12 zilveren koningsplaten.

De Sint-Sebastiaansgilde werd opgericht in 1642. In het Rijksarchief te Hasselt bewaart men nog het oude Reglement uit 1784. Wanneer beide gilden ophielden te bestaan, staat niet in onderstaande publicatie vermeld.

Bron: Wijchmaal alsof het gisteren was, door Henri Timmers en Guido Meeus, Wijchmaal 2003.

Werner Smet.

EST-2009

Op 26 november hebben, in aanwezigheid van Stan Krolicki (Voorzitter Belgisch Overlegorgaan en secretaris Regio 4 EGS), Peter Ressen (Voorzitter Bond Maas en Kempen), Frans Wolters (vice-president EGS en president van de OLS-Federatie) en Hubert Brouns (Burgemeester van Kinrooi), de acht schutterijen uit de Gemeente Kinrooi unaniem besloten zich kandidaat te stellen voor de organisatie van het Europees SchuttersTreffen 2009. De Gemeente Kinrooi heeft alle medewerking toegezegd. De EGS zal in 2004 een definitief besluit nemen over deze kandidatuur. Regio 4 was aan de beurt om het Europees SchuttersTreffen 2009 te organiseren.

Het feest zal gehouden worden in het laatste weekeinde van augustus 2009.

Mocht de Kinrooise kandidatuur worden toegewezen, dan zal Kinrooi zich voor het eerst presenteren tijdens het EST-2006 in het Noord-Brabantse Heeswijk (Gemeente Bernheze).

Kamers bij geboorte prinses

Ook de Oranjes hebben nu hun erfprinsesje. Nadat het kroonprinselijk paar van België, prins Filip en prinses Mathilde, eerder een dochtertje Elisabeth en een zontje hadden gekregen, was het nu aan de Oranjes om hun blijdschap over de geboorte van een nieuw prinsesje met de bevolking te delen. Het Nederlandse erfprinsesje is de dochter van prins Willem-Alexander en prinses Maxima. Zij werd geboren op 7 december 2003 en kreeg de namen Catharina-Amalia Beatrix Carmen Victoria. Het prinsesje werd nog op de dag van haar geboorte door de trotse vader voor de camera's getoond, opdat de natie kan meegeenieten. De roepnaam Amalia verwijst naar Amalia van Solms, echtgenote van prins Frederik-Hendrik, de Stedendwinger, zoon van Willem van Oranje. Op deze hoogtijdag voor de monarchie werden traditiegetrouw 101 saluutschoten afgevuurd ter ere van de geboorte van de nieuwe Oranjetelg. Deze traditie stamt uit 1818, toen de media het volk nog niet zo snel bereikten en saluutschoten zelf nieuws brachten. In Den Haag werden de saluutschoten afgevuurd door het huzarenkorps van de Gele Ridders. Zij stonden stand-by om binnen het uur na de geboorte het eerste schot gelost te hebben. Ook in Limburg vond deze traditie navolging. De Jonge en Oude Nobeleschutterij van Valkenburg schoot kamers voor de pasgeboren prinses Amalia. Het waren er weliswaar geen 101, maar aan een aloude militaire traditie wordt ook door de schutterij invulling gegeven.

Luc Wolters

De Gildetrom

Het driemaandelijks tijdschrift over de Noordbrabantse schuttersgilden bestaat 50 jaar. Om dit heugelijke feit niet ongemerkt voorbij te laten gaan, werd een 33 minuten durende DVD, getiteld "bij de tijd", sa-

mengesteld over de Brabantse gilden in 2003.

De DVD geeft op bijzonder goede wijze het Noord-Brabantse schutterswezen weer. Op zeer professionele wijze krijgt men alle facetten van dit schutterswezen te zien. Van de DVD zal beslist ook een wervend aspect uitgaan voor nieuwe leden.

Op de eerste plaats willen wij onze felicitaties richten op het 50-jarig bestaan van de Gildetrom, gevolgd door felicitaties voor de bijzonder goed geslaagde DVD.

De DVD werd gratis meegezonden met het decembernummer aan alle abonnees. Belangstellenden kunnen, zo lang de voorraad sterkt, de DVD bestellen via het secretariaat van de Stichting De Gildetrom: Dr. De la Courtstraat 71, 5421 JG Gemert à € 10 (exclusief verzendkosten).

St.-Gregorius Illikhoven

Op 19 december huwde ons lid Simon de Wilde met Mariet Blommaert. De schutterij bracht hen een serenade.

Op 21 december stierf onze welwillende medewerker Jozef Widdershoven op 82-jarige leeftijd.

Op 22 december waren Mia en Geert Collee 40 jaar getrouwd.

Het winterschieten werd op 28 december afgesloten met Antoon Dirkx als winnaar (317 sch).

St.-Joseph Stein

In 2004 viert schutterij St.-Joseph Stein haar 100-jarig bestaan. Om dit heugelijk feit te herdenken was er een expositie in het Streekmuseum van Elsloo van 23 november tot 1 februari. Tevens zal er een boek worden uitgegeven over 300 jaar schutterijen in Stein.

St.-Sebastianus Schinnen

Het jaar 2003 was in verschillende opzichten een bijzonder jaar voor onze schutterij. Op het St.-Sebastianusfeest werd Jan Houtvast uitgeroepen tot beste Sjöt, op zijn weide werd in 2001 het eerste bondschuttersfeest na de heroprichting gehouden; tevens was Jan de weken gedurende de voorbereiding en erna constant op de feestweide te vinden om de organisatie vlot te laten verlopen. Ook werden de mar-ketentsters geïnstalleerd.

Tijdens het eerste optreden van de jeugd van de drumband is Kevin Voncken in uiterste concentratie.

Rond het schietgebeuren was het soms victorie en soms ook felle droefenis. Het drietal, bestaande uit Frans van Erp, Jo Schoonbrood en Arno Tummers, won de Burgemeester Beckers beker, in een onderlinge strijd tussen de zes schutterijen van de gemeente Schinnen. Ook mocht het A-zestel op het bondsfeest te Vaesrade een eerste prijs binnenhalen en op het Zuid-Limburgs Federatiefeest te Brunsum een gedeelde eerste prijs. Op het OLS konden we na de eerste ronden al de buks inpakken. Ook een eigen schietterrein kwam binnen bereik, dit met het oog op de aankoop van een kogelvanger. He-laas doen zich rond deze schietweide nogal wat problemen voor. Maar we blijven er op vertrouwen dat het goed komt.

Bij het koningschieten ging het in september zelfs om drie vogels. Jeroen Heuts (drumband) had de jeugdvogel in de twee voorgaande jaren weten neer te halen en wilde de drie keer graag volmaken. Deze keer ging de eer helaas aan zijn neus voorbij, Myrna Baadjou was de gelukkige.

Myrna, haalde tijdens de dialectwedstrijd van Veldeke voor de basisschooljeugd van Schinnen zelfs een eerste prijs met haar verhaal "Eine ware Dreum", die handelde over haar droom om jeugdkoningin van de schutterij te mogen worden (zie elders in dit nummer). De burgervogel werd naar beneden gehaald door Geer Kelderman, een grote fan van de schutterij. Maar schutterskoning werd na 153 schoten Willy Geilen. Willy zal met zijn liefvallige koningin Tiny dit jaar trots met ons meetrekken.

En last but not least, behaalden onze Bielemannen in Grubbenvorst in september de eerste prijs op het Bielemannentreffen. Dit betekent dat schutterij St.-Sebastianus in Schinnen voor de tweede maal in haar korte bestaan deze happening mag organiseren. De grote lijnen voor dit festijn zijn al uitgezet. De drumband maakte dit jaar een flinke jeugdige groei door. Dat er fanatiek geoefend wordt, getuigt de foto van Kevin Voncken.

Jo Schoonbrood

St.-Paulus Lanklaar

Dertig jaar nadat schutterij St.-Paulus Lanklaar (Dilsen-Stokkem) haar activiteiten staakte, is het verdwenen koningszilver eindelijk terecht. Henrie Eerlings, ex-lid, beloofde onlangs de koningsplaten en de daarbij behorende vogel af te leveren. Het bewaarde spaarbankboekje van de schutterij is alvast geschonken aan de Heemkundige Kring De Vreedsel en het Nationaal Koningschieten 2004.

Er komt een einde aan 30 jaar onzekerheid voor Mathieu Schurgers, zelf koning in 1970 en zoon van Jan Schurgers, penningmeester op het ogenblik dat de schutterij in 1973 werd ontbonden. "Waarom de Lanklaarse schutterij ophield te bestaan, is eigenlijk onduidelijk. Er waren wat problemen omwille van te weinig leden en het verenigingslokaal," herinnert Mathieu zich nog. Bij het te ruste gaan beschikte schutterij St.-Paulus Lanklaar over twee buksen en over het niet onaardige bedrag van 54.000 Belgische Francs (€ 1338). Het vaandel en een sabel zijn nog steeds spoorloos. "Maar het vaandel was toen al in een slechte staat, maar ik zal zorgen dat alles terecht komt waar het moet zijn," zegt gewezen schutterskoning Henrie Eerlings.

"Samen met de boekhouding bewaarde mijn moeder het spaarbankboekje van de schutterij, in de hoop dat de schutterij ooit opnieuw opgericht zou worden. Zij bewaarde het spaarbankboekje als een relikwie en liet ieder jaar plichtsgetrouw de interest bijschrijven," zegt Mathieu Schurgers.

Destijds waren de vaders van Schurgers en Eerlings, samen met Godfried Leurs, volmacht dragers van die rekening. In 1985, bij het overlijden van Jan Schurgers, ontdekte Mathieu het spaarbankboekje. Bijkomend probleem was dat de drie volmacht dragers overleden waren. Dankzij de medewerking van de bankdirecteur kon de bankrekening toch blijven bestaan.

Uiteindelijk werd beslist om het geld, inmiddels aangegroeid tot € 4.557, weg te schenken.

Op 27 december werd € 2.557 overgemaakt aan de Geschied- en Heemkundige Kring De Vreedsel Lanklaar. Zij kregen ook de boekhouding en de oudste buks uit 1957. Voor de andere buks, uit 1969, is er interesse van de schutterij van Rotem.

De Schuttersbond De Maasvallei krijgt voor de organisatie van het Nationaal Koningschieten, dat gehouden zal worden in oktober 2004 in Dilsen, de resterende € 2000. De zeven schutterijen van de Schuttersbond De Maasvallei (waartoe schutterij St.-Paulus Lanklaar destijds behoorde) krijgen als aandenken ieder een zilveren plaat.

En Henrie zelf? Die kreeg, na de overdracht van het koningszilver op de laatste dag van 2003, een zilveren plaat als eerbetoon aan zijn koningstitel. Henrie: "Ik was de laatste koning en bewaarde al die tijd het zilver. Door het aan De Vreedsel te schenken, schenk ik het aan de inwoners van mijn dorp."

Het koningszilver van schutterij St.-Paulus Lanklaar bestaat uit 48 zilveren platen. De oudste plaat en de zilveren vogel dateren uit 1665.

De Heemkring gaat de zilveren platen voor het nageslacht bewaren. De Heemkring beloofde in het brugwachtershuisje een hoekje in te richten met materiaal van de rustende schutterij St.-Paulus Lanklaar.

Jos Thomassen.

St.-Gregorius en St.-Sebastianus Beesel

Op 17 Januari j.l. vond het jaarlijkse Sint Sebastianusfeest plaats. Zoals ieder jaar werd deze middag begonnen met een H. Mis. Daarna werd de rondgang gemaakt langs verscheidene horecagelegenheden in Beesel. 's Avonds was er een bijeenkomst in het clublokaal "De Gildkamer" waar een rijk gevulde koffietafel wachtte voor alle leden en genodigden.

Tijdens het officiële gedeelte van de avond kwam de secretaris van de Midden-Limburgse Schuttersbond om namens de Europese Gemeenschap van historische Schuttersgilden (EGS) de bijzondere jubilarissen te huldigen. Als eerste werd Leon Crommentuyn gehuldigd voor zijn 25-jarig lidmaatschap. Hij is lid en voorzitter van de drumband, tamboer-maitre geweest, geweerdruager, lid van het bestuur, kantinecommissie en schutter. Hij is koning geweest en in 2003 heeft Leon ook voor het eerst mee geschoten op het OLS. Voor al deze verdiensten ontving Leon de zilveren OLS-medaille met oorkonde, zijn vrouw werd geëerd met een mooie bos bloemen.

Toen was het tijd voor onze speciale jubilarissen; Piet en Toon (Teun) Smeets. Zij zijn beiden 70 jaar lid van de schutterij. Zij komen uit een echte schuttersfamilie.

Vader Smeets is vele jaren lid geweest, hun broers Jeu en Sef zijn vorig jaar gehuldigd vanwege hun 50-jarig lidmaatschap. En het is zo bijzonder daar het 70 jarig jubileum wel eens ooit voorkomt, maar dat twee broers deze mijlpaal gelijktijdig bereiken, dat is toch wel een zeldzaamheid. Hun verdiensten werden gezamenlijk genoemd. Beiden zijn lid geweest van de drumband, jarenlang geweerdruager, beiden zijn benoemd tot koningsofficier. Dat het allebei goede schutters zijn is bewezen doordat ze vele prijzen voor de schutterij wisten te behalen. Piet stond in 1952 in het zestal wat het OLS naar Beesel wist te brengen.

In 1956 moest broer Toon invallen voor hem en werd Beesel bij het terugkomen weer de overwinnaar van het OLS. Toon was twee maal koning van de schutterij in 1955 en 1956. Piet is nooit koning geweest maar hij leverde wel een heel bijzondere prestatie door het persoonlijke kampioenschap van het OLS te behalen in 1955. Zij hebben als lid vier keer het OLS in Beesel meegemaakt. Er zijn nog veel meer verdiensten van de gebroeders Smeets voor de schutterij, maar dat is te veel om allemaal te vermelden. Piet en Toon kregen beiden de zilveren speld van de EGS opgespeld. Hun echtgenotes werd ook een mooie ruiker bloemen overhandigd. Daarna werd het officiële gedeelte afgesloten en werd er gezellig samen vertoefd tot in de kleine uurtjes. Schutterij-broederschap St.-Georgius en St.-Sebastianus Beesel is trots op deze bijzondere jubilarissen.

St.-Sebastianus Oost-Maarland II

Zaterdag 24 januari vierde de schutterij haar jaarlijkse patroonsfeest. De H. Mis voor de levende en overleden leden werd opgeluisterd door het tamboerkorps van de schutterij o.l.v. Martin Warnier en het kerkelijk zangkoor St.-Jozef o.l.v. Jannie Meertens.

Voorafgaande aan de feestavond werden de leden gehuldigd die op solistenconcours waren geweest; Angelique Kloos, Patrick Wijnans, Johnny de Lang, Diana de Lang, Hub de Lang en Tamara Wolfs.

Tijdens de feestavond bood het damescomité de schutterij een flink geldbedrag aan. Ook de heren die helpen bij het kienen werden bedankt. Johnny de Lang, Danny Lousberg en Patrick Magermans werden bevorderd tot respectievelijk Tweede Luitenant, Vaandrig en Korporaal 1e klas. Koos Vaes werd als Officier en Mathieu van Aubel werd als Ridder opgenomen in de Orde Broederschap St.-Sebastianus Oost-Maarland. Beide heren ontvingen de onderscheiding van Gravin de Liedekerke vanwege hun bijzondere inzet voor onze schutterij en de gemeenschap Oost-Maarland. Soldaat 1e klas Roger Kloos ontving de eremedaille in brons van de Broederschap voor zijn 12 1/2 - jarig lidmaatschap van de schutterij.

Hierna werd de avond tot in de late uurtjes voortgezet.

Vier trotse jubilarissen in Beesel.

Zondag 25 januari overhandigde Generaal Jac Rousch het vaandel aan vaandrig Danny Lousberg, waarna de schutterij naar het kerkhof trok om daar de overleden leden van de schutterij te gedenken. Het patroonsfeest werd afgesloten met een rondgang door Oost-Maarland.

Gerard Odekerken, voorzitter.

Van de Federatiebestuurstafel

27 januari 2004

OLS-feest 2004: Besloten wordt de noodzakelijke vernieuwingen van bomen en aanlegpalen in opdracht te geven. De eenheidsprijs wordt vastgesteld op € 1,10.

Voorjaarsvergadering 2004: De President van de OLS-federatie drs. Frans Wolters wordt door het Federatiebestuur aan de voorjaarsvergadering voorgedragen voor een volgende periode van drie jaar. Tegenkandidaten kunnen volgens de voorgeschreven procedure worden gesteld.

Aan de voorjaarsvergadering zal door de Schietcommissie mededelingen worden gedaan over de toelaatbaarheid van hulpmiddelen op buksen.

Tijdens de komende voorjaarsvergadering zal informatie verstrekt worden over de wijziging van de normen

Met het oog op de komende voorjaarsvergadering keurt de bestuur de financiële stukken van de OLS-federatie goed. De stukken geven geen aanleiding tot aanpassing van de contributie.

Stichting Vrienden van het schutterswezen in de beide Limburgen: De President doet mededeling over de aanwas van het aantal nieuwe Vrienden [op weg naar 400].

Ook aan de individuele verenigingen zal worden gevraagd adressen van potentiële vrienden aan te leveren. Op de komende wedstrijden voor het persoonlijk kampioenschap van de beide Limburgen zullen dames en heren in dezelfde categorie schieten.

Scholoproject: De werkgroep o.l.v. Tim Schmitz begint op stoom te komen.

Stichting Limburgs Schutterstijdschrift: Het bestuur neemt kennis van de samenstelling van het nieuwe Stichtingsbestuur. Het is voorlopig als volgt samengesteld:

M.Smeets, Doenrade, voorzitter
Drs. H. Parren, Thorn, vice-voorzitter
H. Smeets, Doenrade,
Secr./Penningmeester
K. van Knippenberg, Brunssum, lid
Drs.L.Wolters, Simpelveld, lid
Mr. J. Smits, Buchten, lid
J. Michels, Bocholt, lid
Drs. F. Wolters, tijdelijk adviseur.

Jury-activiteiten: O.l.v. Tim Schmitz is een nieuwe serie cursussen ontwikkeld. De inschrijving loopt. Normen Oude exercitie: Een werkgroep o.l.v. Jacob Gorissen heeft een voorstel voor aanpassing van de normen voor de oude exercitie uitgewerkt en besproken. Dit voorstel is verder geleid naar de Normencommissie. Het Federatiebestuur heeft ingestemd met het laatste voorstel van de Normencommissie.

Overige normen: De Normencommissie o.l.v. Ben Cox heeft een aantal "overige" wijzigingen van de normen ter vergadering ingebracht. Het Federatiebestuur heeft met deze wijzigingen ingestemd. Deze wijzigingen zullen ter kennisname naar de verenigingen worden toegestuurd.

Categorie-indeling: Tijdens de voorjaarsvergadering zal de mening van de vergadering worden gevraagd over een studie naar wijzigingen van de huidige categorie-indeling.

Overig: Verenigingen, die per 1 maart van enig jaar GEEN lid van een van onze schuttersbonden zijn, kunnen niet deelnemen aan het OLS-feest van dat jaar. De VZW Lommelse Schutterijen wordt in deze beschouwd als een aangesloten schuttersbond.

Schutterij Museum

Het Schutterij Museum is sinds enkele jaren weer op een vaste plek, de expositie is rijkelijk ingericht en geregeld vinden de bezoekers van binnen en buiten het schutterswezen hun weg naar Steijl-Tegelen om ons museum te bezoeken. Daar aan deze basisvoorwaarden voor het museum voldaan is, is het tijd om aan ook weer aan de collectie gaan werken. Het schutterij museum meldt dan ook met trots dat zij een aantal nieuwe bruiklenen heeft verworven. Het gaat hierbij om de volgende stukken:

1. *drie waskrijttekeningen*, ingelijst en van een titel voorzien. De drie tekeningen hebben volgende voorstelling: "Daar komen de schutters", "Het koningspaar" en "Het schieten" (deze laatste is afgebeeld in dit tijdschrift, nr. 48, sept 2000, pag 53). De kunstwerken zijn van de hand van de heer Van Veen uit Dalen. Ze stammen van wijlen dhr. Hessel van Straten, overleden in 2000, luitenant-kolonel b.d. der Infanterie en jurylid bij de Schuttersbond Eendracht Born/Echt. Hij had de stukken op zijn beurt geschonken aan P. Duijkers van de schutterij van Nattenhoven. Met hulp van Wim Pijpers en het Regiment Limburgse Jagers zijn de waskrijttekeningen uiteindelijk bij het Schutterij Museum terecht gekomen.

2. *de keizerskledij van St.-Sebastianus Eys*. Deze kledij is gedragen door het legendarische keizerspaar Juup Senden en Lena Senden-Jahach van de Eyser schutterij. Juup werd in 1950 keizer en is in 2000 overleden.

Keizerin Lena Senden was in 1985 overleden. Overigens had het niet veel gescheeld of de keizerin had haar eigen keizer in 1954 ontroond. Nadat Juup in 1950 het keizerschap behield had, liet Lena zich ook niet onbetuigd en schoot in de jaren 1952 en 1953 zelf de vogel af. In 1954 werd ze niet op eigen titel keizerin, maar bleef ze als echtgenote van Juup Senden de keizerin van Eys. Hij ging gekleed in jacquet: met slippenjas, grijs gestreepte broek en hoge hoed, zij droeg dikwijls zelfgemaakte kledij, bestaande uit een lang kleed met een schouderstuk van bont en bijpassende schoentjes, lange handschoenen en handtas. Schoonzoon en schutterslid Sjo Vluggen doneerde de kledij aan de schutterij van Eys, die ze in bruikleen gaf aan het museum.

3. *een zeldzame schuttersbuks uit Nieuwenhagen*. Schutterij Koningin Wilhelmina Nieuwenhagen bood het Schutterij Museum een schutterrijbuks aan van bijzondere makelij. Zo is de loop van deze buks een zogenaamde damasloop. Dit type loop is beschreven door de buksensdeskundige Frans Ackermans uit Strucht. De naam damasloop komt van de plaats Damascus, en geeft de bewerking van het metaal aan. Gezien de uitvoering – zo concludeert Ackermans – moeten we hier met een zeer oud type zware buks te maken hebben.

Deze aanwinsten zijn nu dus sinds kort in de collectie van het Museum. Mede dankzij de diverse bruiklenen kan het Schutterij Museum de tentoongestelde attributen uit de vaste collectie afwisselen. Heeft u zelf nog uitzonderlijke schutterijattributen, die u aan het museum (in bruikleen) wilt afstaan, neem dan contact op met het Museum of met ondergetekende.

De vrijwilligers, die ervoor zorgen dat het Schutterij Museum in Steijl-Tegelen van dinsdag tot en met zondag elke middag geopend is, zullen op 22 april met de gehele groep een bezoek brengen aan het Legermuseum in Delft. De schutterswereld heeft reeds nauwe banden met dit museum, dat ontwerpen voor uniformering aanleverde. Onlangs hield conservator Frans Smits jr. tijdens de afgelopen schuttersdag een lezing over de uniformering. Het belooft daarom een leerzame uitwisseling te worden voor de museumvrijwilligers.

Luc Wolters

St.-Aldegundis Buggenum

Zondag 1 februari vierde de schutterij haar patroonsfeest. Tijdens de H. Mis droeg de schutterij het beeld van haar patroonheilige in de processie.

Het patroonsfeest kreeg een extra feestelijk tintje. Maar liefst 16 leden werden in het zonnetje gezet omdat ze lid zijn sinds de heroprichting op 17 juli 1991. Toon Wijers werd gehuldigd vanwege het feit dat hij 50 jaar geleden al lid was van de schutterij en de spullen van de schutterij bewaarde van 1962 tot de heroprichting in 1991.

Na afloop van de huldigen was er een familiebrunch voor alle leden en hun familieleden.

Solistenconcours RKZLSB

De organisatie van het bondssolistenconcours van de RK Zuid-Limburgse SchuttersBond is voor 2004 toegewezen aan schutterij St.-George Simpelveld. De solistenwedstrijden zullen worden gehouden op zondag 28 maart 2004 in verenigingslokaal Partycentrum Oud Zumpelveld, Irmstraat 23 te Simpelveld.

Koningsparen gezocht

De funband Bonanza uit Maria-Hoop is op zoek naar koningsparen. Bonanza brengt een muzikale mix van bekende en eigen schuttersliedjes. Op zaterdag 3 april wordt de eerste schutters-CD gepresenteerd. Om het hoesje compleet in schuttersstijl te kunnen maken zijn ze op zoek naar koningsparen die graag met de drie schutters van Bonanza op de foto willen.

Aanmelden kan men tot 21 maart via e-mail Allroundmusic@hetnet.nl of telefonisch bij Maurice Coumans 0475-302557/ Ron Roemen 0475-542767. Overigens ontvangt elke schutterij de CD met schuttersmuziek helemaal gratis!

Erfgoeddag

Op zondag 18 april wordt op tal van plaatsen in Vlaanderen de Erfgoeddag gehouden. Het thema in 2004 is "familie". Ook een aantal Belgisch-Limburgse schutterijen zal daartoe haar poorten openzetten. Het wordt de verenigingen vrijgelaten op welke wijze ze invulling willen geven aan de Erfgoeddag.

Gedacht kan worden aan een expositie, rondleiding over het verenigingscomplex, deelname aan schietwedstrijden, etc.

Door haar cultureel erfgoed open te stellen voor bezoekers zal er ook meer begrip komen voor de schutterijen als erfgoedbewaarders.

St.-Andreas Melick

“De geschiedenis herhaalt zich”, is een bekend gezegde. Met een beetje geluk is dat ook het geval in 2004 bij schutterij St.-Andreas Melick.

In de jaren 1958 tot 1963 waren bij de familie Wolters vader Reinard en de zonen Jan en Wullem lid van onze schutterij. Jan werd in 1958 als prins van carnavalsvereniging De Markoef uitgeroepen. Wullem schoot zich in hetzelfde jaar tot koning bij onze schutterij. Jan schoot zich in 1961, 1962 en 1963 tot koning en werd dus tot keizer gekroond.

Jan Wolters.

In 2004 kan de geschiedenis zich in Melick herhalen. Dit keer bij de familie Cox. Vader Jeu is al jaren buksmeester. Zoon Jan Cox was een goede schutter en een harde werker voor de schutterij. In 1957 was hij kampioen van de Midden-Limburgse SchuttersBond.

John Cox.

Wil Cox was drie keer koning. Twee keer vormde hij een koningspaar met zus Diana. John Cox, de huidige voorzitter van schutterij St.-Andreas, werd in 2001 uitgeroepen tot prins John II van onze carnavalsvereniging. In 2002 en 2003 schoot John zich tot koning. Met een beetje geluk kan het gebeuren dat John op Hemelvaartsdag 2004 voor de derde achtereenvolgende keer de vogel afschiet en dus keizer wordt. Schutterij St.-Andreas hoopt dat de geschiedenis zich zal herhalen en wenst John alvast veel succes.

Ger Peters.

50-jarige drumbands

Werden de schutterijen voor de oorlog voorafgegaan door een trommelblazer en misschien zelfs een hoornblazer, na de oorlog werden steeds meer drumbands opgericht. Deze aan de schutterij gelieerde muziekkorpsen hebben de schutterswereld verrijkt en zijn een middel gebleken voor de schuttersgezelschappen om de jeugd meer aan zich te binden. Veel van deze drumbands die in de naoorlogse jaren zijn opgericht, vieren rond deze jaren hun 50-jarig oprichtingsfeest. Verleden jaar vierden onder meer het tambourkorps van schutterij St.-Lam-

Drumband schutterij HH Johannes en Clemens.

bertus Neeritter en het jachthoornkorps van schutterij St.-Urbanus Maasniel hun 50-jarig bestaan. Neeritter combineerde dit met het 375-jarig verenigingsjubileum, organiseerde een bondsfeest en bracht een wandelroute boekje uit en een feestgids. Het korps van Maasniel gaf een keurig verzorgd boekje uit met kleurenomslag, waarin specifiek de geschiedenis van het jubilerende jachthoornkorps beschreven wordt en waarin aan de hand van diverse interviews de vele kanten van 50 jaar muziekbeoefening uit de doeken wordt gedaan. Ook dit jaar herdenken diverse drumbands hun halve eeuwfeest. Zo vieren de drumbands van de schutterijen HH. Johannes en Clemens Merkelbeek, St.-Salvius Limbricht en St.-Gertrudis Amstenrade hun halve eeuwfeest. Op 1 en 2 mei wordt dit in Limbricht gevierd (zie apart artikel hierover), op 15 en 16 mei in Merkelbeek met op de zaterdag een receptie en op de zondag een drumbandfestival, terwijl Amstenrade al in januari haar nieuwe CD met het beste van de schutterijdrumband presenteerde (zie eveneens apart artikel hierover). Met name de schuttersbond Gerardus komt dit jaar dus muzikaal voor het voetlicht. Maar ook in de komende jaren zullen diverse drumbands nog hun 50-jarig oprichtingsfeest vieren. Aldus hebben we vijftig jaar na de introductie van de muziekkorpsen in de schutterijen, enkele muzikaal veelbelovende jaren voor de boeg.

Luc Wolters

EGS

Het overlijden van de Europees Schutterskoning Roman Rybacki, die amper een week nadat hij in Vöcklabrück de Europese schutstertitel behaalde, een auto-ongeluk kreeg, in coma raakte en overleed, stelt de Europese Gemeenschap van Schuttersgilden voor een groot probleem. Per slot van rekening is de koning het boegbeeld, het internationale paradepaard, dat de EGS bij tal van internationale en regionale activiteiten vertegenwoordigt. De EGS heeft besloten dat een vervanging van de overleden Poolse schutterskoning geen recht doet aan de situatie: noch een waarnemend koning, noch de nieuwe Europese schuttersprins, noch de oude Europees Schutterskoning kan Roman Rybacki vervangen. Om evenwel de

EGS bij bijzondere plechtigheden voldoende te kunnen representeren, is besloten dat de president van de Poolse schuttersfederatie als representant optreedt. Hij draagt bij die gelegenheden niet de koningsketting; die wordt bewaard tot er bij het volgende schutterstreffen in 2006 opnieuw voor het Europees schutterskoningschap geschoten zal worden. De EGS bereidt zich bovendien voor op het 50-jarig bestaan, dat in 2005 in het Duitse Mayen gehouden zal worden.

Luc Wolters

Public Relations

Wie een (bonds-) schuttersfeest organiseert, wil er alles aan doen om een zo groot mogelijke bekendheid voor dit schuttersfeest te krijgen. Hiervoor kunnen de weekkranten en dagbladen benaderd worden. Een andere - vaak nog niet ten volle benutte - mogelijkheid is om de bladen van de Regio VVV's van informatie over het aanstaande bondsfeest te voorzien. Een voorbeeld hiervan is de Uitcourant Zuid-Limburg, die op vele plaatsen gratis beschikbaar is. De Uitcourant wordt met name gelezen door de dagjesmensen, die erop uit willen of de in de regio verblijvende toeristen die uiteraard ook op zoek zijn naar een passende invulling van hun vakantie. Het zijn juist deze mensen, die we vaak met week- en dagbladen niet goed weten te bereiken.

De bladen van de Regio VVV's verschijnen maandelijks in het toeristenseizoen. In het winterseizoen publiceert de VVV de agenda, de 'Regionale Uitwijzer' in de bladen van de Limburger Weekbladpers. Maak dus gebruik van deze publicatiemogelijkheid om uw evenement onder de aandacht te brengen. Lever datum en korte omschrijving van uw bondsfeest aan bij de volgende adressen:

Voor Zuid-Limburg naar het e-mailadres van de redactie: uitcourant@vzv Zuidlimburg.nl

Voor Noord- en Midden-Limburg naar Bongers Media Productie i.s.m. VVV Noord- en Midden Limburg: Bongers: 0495 - 652 217

E-mail: info@bongersmedia.nl

Regio VVV: 077 - 3586767.

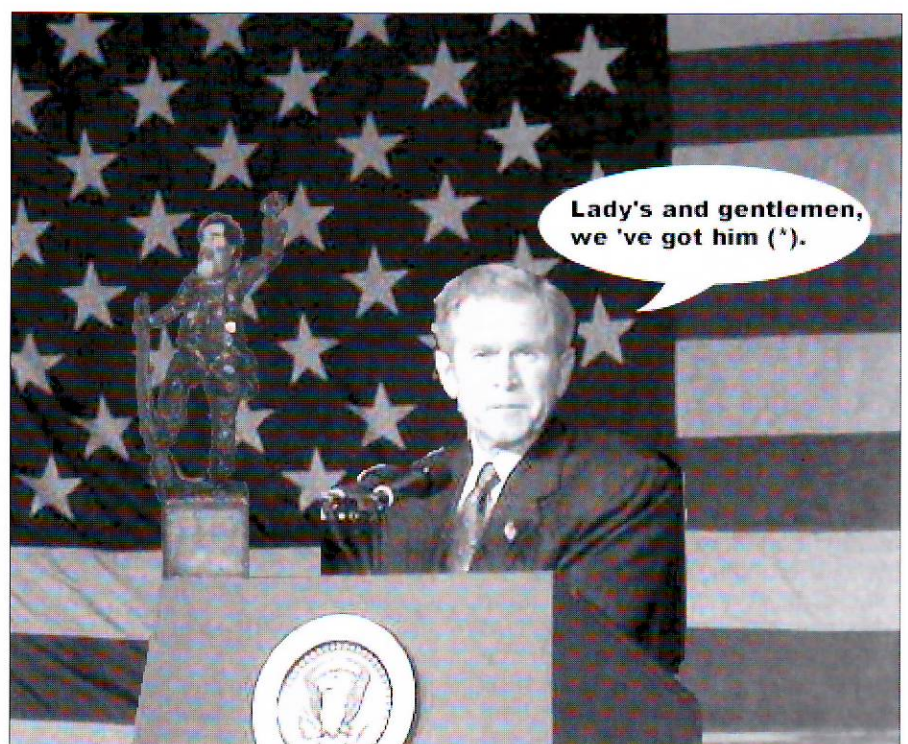
E-mail: info@regiovvv.nl

Behalve de vermelding van activiteit en datum, kan een beknopt persberichtje natuurlijk ook nooit kwaad.

De Ertesjeters

Jaarlijks geeft carnavalsvereniging De Ertesjeters uit Kessenich een carnavalskrant uit. Hèt handelsmerk van 'De Ertesjeter' zijn truckagefoto's waar de krant vol van staat. In de editie van 2004 troffen we een foto van de Amerikaanse president Bush aan die de gevangenneming van Saddam bekend maakt.

*Vertaald in ABL: "Veer höbbe UM"

Marc –MediaMarc- Jaeken, hofphoto-graaf van De Ertesjieter, heeft er een eigenzinnige interpretatie aan gegeven. Vraag is of Amerika of Opglabbeek nu het OLS-2004 zal organiseren?

St.-Sebastianus Oost-Maarland III

Zaterdag 7 februari stond Oost op z'n kop toen Pierre Stienen als nieuwe Hertog van Carnavalsvereniging De Aezele werd uitgeroepen. Pierre is commandant en secretaris-penningmeester van de schutterij, echtgenote Annie is marketenster. Wij wensen beiden veel succes.

Gerard Odekerken, voorzitter.

OLS-2003

Op 26 februari besliste de algemene vergadering van schutterij St.-Martinus Kessenich om nogmaals € 25.000 van de winst van het OLS-2003 ter beschikking te stellen. Met dit geld zullen enkele bijzondere projecten gerealiseerd worden.

De vergadering besliste om € 2.500 te schenken voor de instandhouding van het Limburgs SchuttersrijenMuseum in Steijl-Tegelen.

Vervolgens wil men € 12.500 geven om een nieuwe kerkklok te laten gieten met daarin de naam van de schutterij en een verwijzing naar het geslaagde OLS-2003 dat in de schaduw van de parochiekerk van Kessenich plaatsvond.

Tenslotte gaan € 10.000 naar een steunfonds waar Kessenichse verenigingen een beroep op kunnen doen bij grote of onverwachte uitgaven. Op deze manier wil de schutterij nogmaals onderstrepen hoe sterk de inzet van al die verenigingen voor het OLS gewaardeerd wordt.

Door het grote succes van het OLS-2003 kon de organisatie eind vorig jaar reeds € 68.750 verdelen onder de verenigingen die steun leverden aan de organisatie. Schutterij St.-Martinus stelde toen ook al € 18.625 van hun eigen winst ter beschikking voor diverse projecten.

St.-Joseph Waubach

In de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw begon de toestand bij veel schutterijen nijpend te worden door een afnemende belangstelling van de jeugd. Sommige schutterijen probeerden het tij te keren door complete trommelkorpsen op te richten die de traditionele tamboer en pijper zouden vervangen.

Het spectaculaire van bijvoorbeeld de schutterijen van Voerendaal, Schaesberg of Merkelbeek gaf een ongekende meerwaarde aan een schuttersoptocht. De schuttersfeesten werden levendiger doordat deze drumbands elkaar in wedstrijdverband troffen.

Om goed geoefend "de ring" in te kunnen gaan, waren er repetities nodig die de saamhorigheid bevorderden, waar uiteindelijk de hele schutterij van kon profiteren. Zo werd ook bij schutterij St.-Joseph Waubach een "drumband" opgericht in 1964.

De schutterij herdenkt het robijnen jubileum van haar drumband in het weekeinde van 4, 5 en 6 juni. Op 4 juni is er de feestreceptie, tijdens welke vijf jubilarissen gehuldigd worden. Op zaterdag 5 juni is er een optreden van een muziekbond. De feestelijkheden worden op zondag 6 juni afgesloten met een gezellig internationaal schuttersfeest van de Schuttersbond Berg en Dal.

Te Koop

Uniformen gedragen door schutterij St.-Monulphus & Gondulphus Maasmechelen I. Voor verdere inlichtingen kunt U terecht bij secretaris Vranken, Marc
telefoon 089-561575.

Drumband schutterij St.-Joseph Waubach in 1964.

WIJ FELICITEREN

Gouden bruiloft

Jan Bakkers en Leen Houben vierden op 30 augustus j.l. in de St.-Martinuskerk van Kinrooi hun 50-jarig huwelijk. Het werd een prachtige H. Mis met een mooi misboekje. In de fanfarezaal waren zo'n 300 feestvierders samengekomen, waaronder natuurlijk de schutterij. Jan en Leen hebben verschillende functies bekleed binnen schutterij St.-Martinus Kinrooi.

Wij wensen het paar nog vele mooie jaren en hopen erop hen in schuttersmiddens nog vaak te mogen ontmoeten. Jan kan ondermeer sappig en enthousiast vertellen over zijn belevenissen rond het OLS-1998. Proficiat, ook aan de kinderen (eveneens verdienen bij de schutterij) en kleinkinderen.

Werner Smet.

Rectificatie

In ons vorige nummer plaatsten wij per abuis een verkeerde foto van de heer Wil Janssen in deze rubriek. De heer Wil Janssen is de onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice ten deel gevallen, bovendien vermelden wij ten onrechte dat de heer Wil Janssen vaandragers is van schutterij HH Marcellinus en Petrus Geleen. Hierbij de juiste foto van 1e luitenant Wil Janssen van schutterij HH Marcellinus en Petrus Geleen. Onze welgemeende excuses voor deze fouten (WP).

Tweede van links Wil Janssen

OLS-Onderscheiding voor Wim Pijpers

Het is inmiddels al ruim zestien jaar geleden dat de secretaris van de stichting SAS opmerkte, dat hij het opvallend vond dat het Limburgse Schutterswezen niet over een eigen tijdschrift beschikte. Deze SAS-secretaris nam vervolgens zelf het heft in handen, verzamelde kundige mensen om zich heen en maakte de nodige stappen om eind 1988 het eerste nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift uit te geven. Dit bleek een schot in de roos. Al binnen enkele jaren had het tijdschrift zich een niet meer weg te denken plaats temidden van de schutterijen verworven. Weliswaar werd er soms vreemd tegen aangekeken dat de redactie onafhankelijk was en dus niet haar artikelen schreef onder verantwoordelijkheid van de OLS-Federatie, aan de andere kant zorgde dit ook voor een ongebonden en zo eerlijk mogelijke verslaglegging.

Wim Pijpers, want dat was en is de SAS-secretaris die het tijdschrift startte, heeft het Limburgs Schutterstijdschrift gedurende deze 16 jaar onvermoeibaar gedragen. In naam was hij de hoofdredacteur, stuurde hij de redacteurs en correspondenten aan, schreef hij talloze artikelen en hield hij het nieuws bij. In de praktijk was hij nog veel meer. Zo zorgde Wim in de afgelopen jaren voor het bijhouden van de abonneebestanden, zag hij toe op de betalingen van abonnees en adverteerders, onderhield hij de contacten met de banken, maakte hij stevast een nauwkeurige blauwdruk voor de opmaak van het blad, bracht hij alle correcties aan, belde hij erachteraan om foto's en berichten te ontvangen, onderhield de contacten met drukkerij en acquisiteur, was hij de contactpersoon naar de SAS en de OLS-Federatie, was hij het klachtenpunt en de vraagbaak. Met het standje tijdens de grotere schuttersfeesten was hij bij alle grote festiviteiten present om zelf verslag te doen of foto's te maken en maakte hij daarnaast nog met velen persoonlijke afspraken voor een verhaal of foto, zorgde hij vaak nog voor de verzending van tijdschriften en bracht hij de collectieve abonnementen bij de schutterijen aan huis.

Kortom: het Limburgs Schutterstijdschrift heeft in de afgelopen jaren een onvervangbare hoofdredacteur gekend. Wim Pijpers is tijdens de afgelopen schuttersdag teruggetreden als hoofdredacteur. Bij die gelegenheid is hij door de OLS-Federatie onderscheiden met de gouden OLS-medaille en bovendien ontving hij bij die gelegenheid het zeldzame beeld van de schutter onder de schietboom. Inmiddels wordt met man en macht getracht de vele taken van de hoofdredacteur te splitsen en over te nemen. Zoals eerder vermeld is een Stichting Limburgs Schutterstijdschrift in oprichting, zodat het tijdschrift zelf over een bestuur zal beschikken met haar eigen taken en verantwoordelijkheden. Ook het team van correspondenten heeft een uitbreiding en verjonging ondergaan. Toch is er nu nog geen nieuwe hoofdredacteur. En ook dit tekent de scheidend hoofdredacteur: omwille van de continuïteit van het blad blijft hij nog tot en met juni de eindredacteur.

Luc Wolters.

Orde van de Rode Leeuw

Op 25 januari vond in de St.-Willibrorduskerk te Stramproy de investituur plaats van de Edele Eed-Broederschap van de Soevereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus.

Opgenomen als Schutbroeder:

W.H.G. Aengeveld	St.-Servatius Raam
Mathieu Beaujean	Jurylid OLS
J.J.H. van de Beek	St.-Elisabeth Stokkem
Peter Berben	St.-Hubertus Schaesberg
J.J.G. Claessens	St.-Martinus St.-Maartensvoeren

H.J.M. Donders	St.-Margaretha Ittervoort
Karel van Dreumel	Jurylid OLS
J.L.H. Driessen	St.-Hubertus Beringe
A.H.L. Eussen	Kon. schutterij St.-Sebastianus Voerendaal

J.H.M. Gulpen	St.-Joseph Vijlen
J.P. Hintzen	St.-Sebastianus Herkenbosch
H.G.M. Janssen	St.-Joseph Buchten
L.J.J.M. Op den Kamp	St.-Joseph Stein
J.A. Korten	St.-Antonius Stramproy
P.H. Lumens	Jurylid OLS
Peter Ressen	St.-Martinus Kinrooi
Thom Rutten	St.-Jan Grubbenvorst
P.H.J.J. Verboeket	St.-Michaël Ool

Bevorderd tot officier:

Jan H. Baeten	St.-Laurentius Meeswijk
J.C.A. Camp	St.-Antonius Stramproy
Chris Corsten	St.-Petrus Kelpen-Oler
G.J.M. Jorissen	H.H. Marcellinus en Petrus Geleen

Mathieu Kessels	Secretaris Jurycommissie
-----------------	--------------------------

**Zoekt u een
origineel
cadeau?**

**Geef een
jaarabonnement
op het
Limburgs
Schutterstijdschrift!**

Foto: Schutterij St.-Hubertus Beringe

Getuigschrift wapenmeester

Op 30 januari werden aan 53 schutters het getuigschrift Wapenmeester overhandigd. Tevens ontvingen de schutters die de eerste initiatielessen in het trommelen volledig hadden gevolgd hun brevet. De uitreikingen geschieden in het lokaal van schuttersgilde St.-Ludovicus Paal door de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden.

Schutterskoningen en -paren

Sjack en Anita Bakkes, St.-Joris St.-Joost (205 sch)
 Jan en Gerda Geraeds, St.-Petrus en Paulus Susteren (2e achtereenvolgende keer)
 Trees Jennissen, St.-Landricus Echt (240 sch)
 Ton Linssen, St.-Rochus Stevensweert (57e sch)
 John en Ilse Muller, St.-Petrus & Paulus Echt (2e achtereenvolgende keer)
 Frans en Mia Oyen, St.-Jan Grubbenvorst
 John en Petra van Neer, St.-Antonius Slek-Echt

JUBILARISSEN**12 1/2 -jarig lidmaatschap**

J. Aarts	St.-Job Leuken
Lau van Bilsen	St.-Aldegundis Buggenum
Har Cox	St.-Aldegundis Buggenum
Robert Cox	St.-Aldegundis Buggenum
Frits Douven	St.-Aldegundis Buggenum
Giel Geraedts	St.-Aldegundis Buggenum
Peter Geraedts	St.-Aldegundis Buggenum
Joop van Hoef	St.-Aldegundis Buggenum
Jan Joosten	St.-Aldegundis Buggenum
Albert Mennen	St.-Aldegundis Buggenum
Dre Mennen	St.-Aldegundis Buggenum
Henny Mennen	St.-Aldegundis Buggenum
Jo Segers	St.-Aldegundis Buggenum
Ron Timmermans	St.-Aldegundis Buggenum
Jos Wijers	St.-Aldegundis Buggenum
Lilian Wijers	St.-Aldegundis Buggenum
Jos van Zandvoort	St.-Aldegundis Buggenum

25-jarig lidmaatschap

L. Bancken	St.-Sebastiaan Grote Brogel
Hans Bindels	St.-Sebastianus Eys
E.A. Cillekens	St.-Nicolaas Heythuysen
L.H.G.A. Crommentuyn	St.-Georgius & St.-Sebastianus Beesel
P.M.H.Th. De Bie	St.-Brigida Noorbeek
R.J.J.Th. De Bie	St.-Brigida Noorbeek
H. Debacker	St.-Sebastiaan Grote Brogel
P. Deckers	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
M.P.L. Geraets-Timmermans	St.-Lucie Nederweert-Eind
J. Geris	St.-Sebastiaan Dorne
J.A.M. Gubbels	St.-Nicolaas Heythuysen
I. Habets	St.-Sebastianus Klimmen
J. Hendrix	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
J. Janssen	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
Jeanne Janssen	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
W.G.H. Krijn	St.-Jan Grubbenvorst
A.H.G.M. Mertens	St.-Nicolaas Heythuysen
J. Paesen	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
H.M.W. Pricken	St.-Brigida Noorbeek
Sjef Quaedvlieg	St.-Sebastianus Eys
H.J.E. Rijks	St.-Nicolaas Eys
Martin Schreurs	St.-Sebastianus Margraten
A.G. Smeets-Rademaekers	Eendracht Grevenbicht

H.A. Smits	St.-Jan Grubbenvorst
Kees Soeterbroek	St.-Sebastianus Margraten
T. Steegs-Janssen	St.-Sebastianus Sevenum
J. Steensels	St.-Servatius Raam
M.C.W.J. Thijs-van Gog	St.-Lucie Nederweert-Eind
L. Tielens	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
G.W. Timmermans	St.-Nicolaas Heythuysen
J. Truyen	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
J. Vaesen	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
F. van Oyen	St.-Jan Grubbenvorst

40-jarig lidmaatschap

W. Aengeveld	St.-Servatius Raam
H.W.A. Bemelmans	Kon. St.-Sebastiaan Heerleheide
H.J.P. Biermans	St.-Sebastianus Herkenbosch
G. Boonen	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
J. Boonen	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
R. Essers	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
G. Haex	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
H.J. Hoofwijk	Eendracht Grevenbicht
Wiel Olischlager	St.-Sebastianus Eys
J.J.E. Parren	St.-Ansfried Thorn
H.J.W. Rijks	St.-Nicolaas Heythuysen
L. Roemers	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
A. Simons	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
J. Simons	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
J. Swennen	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
C. Theuwissen	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
F.H.M. Tissen	St.-Sebastianus Herkenbosch
H. Vanbuel	St.-Sebastiaan Dorne
A. Vrolijk	St.-Harlindis & Relindis Ellikom

50-jarig lidmaatschap

W.J. Beerens	St.-Lucie Nederweert-Eind
Hub Bessems	St.-Sebastianus Margraten
Pierre Bessems	St.-Sebastianus Margraten
H. Braekens	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
J. Essers	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
A. Geerdens	St.-Harlindis & Relindis Ellikom
Hub Indebraek	St.-Sebastianus Margraten
H. Janssen	St.-Nicolaas Heythuysen
H.M.T.J.H. Knops	Eendracht Grevenbicht
A.H.P. van de Kop	St.-Nicolaas Heythuysen
M.C. Korten	St.-Barbara Leveroy
A.M.G. Lambij	St.-Sebastianus Klimmen
H.H.M. Smolenaers	St.-Lucie Nederweert-Eind
S. Steijns	St.-Sebastianus Margraten
L. Stultiëns	St.-Job Leuken
L. Wevers	St.-Sebastiaan Dorne
P.A. Wijers	St.-Aldegundis Buggenum
G.J.J. Wijshoff	Eendracht Grevenbicht
J.G. Zeelen	Eendracht Grevenbicht

70-jarig lidmaatschap

Jef Lemmerlijn	St.-Sebastianus Margraten
A.J.H. Smeets	St.-Georgius & St.-Sebastianus Beesel
P.A.H. Smeets	St.-Georgius & St.-Sebastianus Beesel

WIJ GEDENKEN

Onze verzameling bidprentjes met een foto van een schutter in vol ornaat neemt zienderogen toe. Onlangs ontvingen wij nog een bidprentje met daarop de foto uit de voorpagina van Limburgs Schutterstijdschrift nummer 58.

Heel opmerkelijk is ook het graf van schuttersvriend Lei Crijns (zie LS nummer 59, pagina 49). De grote liefhebberij van Lei werd verwerkt in zijn grafsteen. De symboliek is de volgende: Op de voorgrond staat een schutter met de buks op de aanlegpaal, gereed om te schieten op de schiethark. Tussen de oplegpaal en de schiethark kronkelt de Maas. Enerzijds als symbool voor het grensoverschrijdende Schutterswezen in de beide Limburgen, anderzijds om aan te geven dat de schutterij waar Lei Crijns lid van was (St.-Martinus Horn), gelegen is aan de Maas. De grote boog staat voor de poort naar het hiernamaals, de poort waardoor Lei ons op 8 april 2003 verliet en sindsdien rust. De grafsteen werd ontworpen door de familie Van Herten uit Heythuysen.

Thea Lodewick-Geurts, 15 jaar lid van St.-Martinus Houthem. Overleden op 17 augustus in de leeftijd van 87 jaar.

IN MEMORIAM HENK VAN DER SCHOOT

Op vrijdag 26 september heeft Henk van der Schoot, onze commandant en schutter in hart en nieren, zijn ongelijke strijd moeten opgeven. Ondanks dat we met z'n allen wisten dat Henk zeer ziek was, kwam zijn overlijden toch nog vrij onverwacht.

Ofschoon Henk pas acht jaar lid was, was hij vanaf het begin erg betrokken met alles. Hij wist al gauw een plaats te veroveren in het A-team van de schutters.

Toen onze commandant Joop Esselaar plotseling kwam te overlijden, nam Henk spontaan de opengevallen plaats in. Hij nam deze taak zeer serieus en nadat hij de cursus voor commandant afgerond had, werden diverse exercitioefeningen door hem georganiseerd waardoor we weer een rol gingen meespelen bij het winnen van prijzen tijdens de optochten.

Wij verliezen in Henk iemand die met zijn imposant figuur en luide stem ontzag inboezemde en respect afdwong tijdens de vele schuttersfeesten. Henk is daarom moeilijk te vervangen.

Niet alleen bij onze schutterij was Henk lid. In zijn woonplaats Hegelsom was hij bestuurslid van de dorpsraad en lid van de toneelvereniging. Ook trad hij op als buitredner en als zanger bij Happy Sound. Kortom Henk was een gemeenschapsmens.

Helaas veel te vroeg, gerekend naar menselijke maatstaven, moesten wij afscheid nemen van iemand die nog zoveel wilde geven, maar er de tijd niet voor kreeg. Henk, we zullen je zeer zeker missen als we er weer op uit trekken, maar in onze gedachten blijf je bij ons.

Henriëtte, Loes en Anne, wij wensen jullie veel sterkte toe bij het verwerken van dit groot verlies.

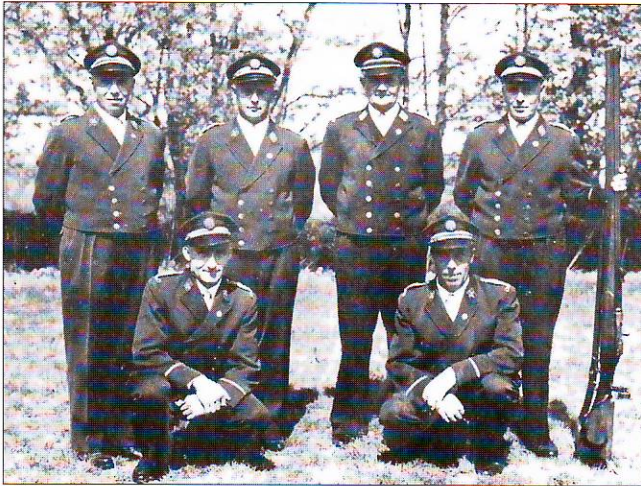
Bestuur en leden Schutterij St.-Lucia Horst.

Baer Evers (Robert), lid van St.-Sebastianus Beegden. Oud-raadslid en wethouder van de voormalige gemeente Beegden, oud-raadslid van de gemeente Heel. In 2001 werd hij bij gelegenheid van zijn afscheid na 42 jaar uit de gemeenteraden benoemd tot ereburger van de Gemeente Heel. Eerder was hij al benoemd tot ereburger van de voormalige gemeente Beegden. Als CDA-politicus heeft hij een grote stempel gedrukt op de ontwikkeling van beide gemeenten. Voor al zijn verdiensten op bestuurlijk gebied werd hij onderscheiden met de eremedaille in goud, verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau. Overleden op 11 november 2003 op 74-jarige leeftijd.

Baer Evers links op de foto.

Lei Geraeds, alias 'Lei van Nieës' was bijna 60 jaar lid van St.-Barbara Leveroy. Hij was een zeer trouw lid, schoot vele jaren in schuttersverband en maakte lange tijd deel uit van het zestal van St.-Barbara. In die hoedanigheid hoorde Lei tot drie maal toe bij de zes schutters van Leveroy, die het OLS wonnen. Het gebeurde namelijk in de gloriejke jaren zestig, dat Lei Geraeds met St.-Barbara in 1960, 1962 en 1967 het OLS mee naar 'Leivere' bracht. Hij is overleden op 20 november in de leeftijd van 85 jaar.

Lei Geraeds, rechts gehurkt (FOTO: OLS gids 1968)

IN MEMORIAM FRANS GEURTS

Op dinsdag 25 november 2003 is na een kortstondige ziekte ons zeer gewaardeerd en dierbaar lid Generaal Frans Geurts in de leeftijd van 72 jaar overleden.

Onder grote belangstelling, waaronder familie, vrienden, bekenden, schutterijen en afgevaardigden van diverse besturen en organisaties uit het schutterswezen, vond op zaterdag 29 november j.l. de uitvaartdienst met schutterseer plaats. In de rede van de bondsvoorzitter werden de vele verdiensten van Frans Geurts, voor schutterij St.-Martinus Holtum en het schutterswezen in het algemeen, gelauwerd.

In 1964 trad Frans toe tot de schutterij als geweerdrager. In zijn tweede jaar als schutter wist hij de koningsvogel af te schieten, waardoor hij samen met echtgenote Tiny in 1966 het koningspaar vormde. Na dit seizoen vervulde Frans de functie van geweerdrager tot 1989. Aan zijn taak als geweerdrager alleen had Frans geen voldoening. Hij wilde meer betekenen voor onze schutterij en werd daarom in 1968 foerier. In deze functie zorgde hij tot 2003 met bijzonder veel zorg en toewijding voor de uniformen en uitrustingen. Van 1970 tot 2001 was Frans tevens buksenmeester en in 1989 volgde hij zijn overleden broer Jo Geurts op als generaal. Ook was Frans in de periode 1985 tot 2003 kanonnier van de schutterij. In deze hoedanigheid leverde hij door het lossen van de kamerschoten zijn bijdrage aan de jaarlijkse kerkelijke activiteiten. Naast al deze uitvoerende taken had Frans ook bestuurlijke en organisatorische talenten. Gedurende meerdere jaren was Frans bestuurslid en vice-voorzitter van de schutterij.

Voor zijn bijzondere staat van dienst voor de schutterij en het schutterswezen in het algemeen ontving Frans meerdere onderscheidingen. In 1988 ontving hij de gouden OLS-medaille en het Kruis van Verdiensten van schutterij St.-Martinus Holtum.

In 1995 werd Frans opgenomen in de Soevereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus als schutbroeder. In 2000 ontving hij de oorkonde van de schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o. in verband met het meer dan 30 jaar trouw vervullen van de functie van buksenmeester en foerier.

Frans was ook zeer begaan met de muziek. In het begin het tamboerkorps, later volgde hij het trompetterkorps op de voet. Indien mogelijk was hij wekelijks op de repetitieavond aanwezig. Hoewel zijn gezondheid hem reeds langere tijd niet meer toestond om aan alle activiteiten deel te nemen, bleef Frans zijn schutterij en het schutterswezen nauwlettend volgen. Tot op de laatste dag was Frans een schutter in hart en nieren. Met het overlijden van Frans Geurts heeft schutterij St.-Martinus Holtum afscheid genomen van een zeer trouw lid, die plichtsbesef, inzet, trouw en betrokkenheid hoog in het vaandel had staan. Bestuur, beschermheer en leden van schutterij St.-Martinus Holtum zullen Frans Geurts blijven herinneren als een zeer gepassioneerd en toegewijd lid.

P.Peeters, 2e secretaris.

Jaak (Pieter) Gijsen, lid van St.-Anna Voorshoven. Overleden op 28 november op 77-jarige leeftijd.

Ciro Carovigno, lid van HH. Marcellinus en Petrus Geleen. Ciro was sinds 1961 meer dan 40 jaar lid. In de jaren 1961, 1972, 1983 en 1998 behaalde hij het koningschap van de schutterij. In de laatste jaren was hij officier in de rang van 2e luitenant. Ciro Carovigno was in 1925 in het Italiaanse Francavilla geboren, maar maakte zich na zijn komst naar Geleen en zijn huwelijk, de Limburgse volkscultuur eigen. Hij is op 2 december 2003 overleden. De uitvaartdienst met schutterseer vond op zaterdag 6 december plaats te Geleen-Lutterade, waarna de crematie.

Sjef van Loo, oud-voorzitter van St.-Sebastianus Eys. Overleden op 93-jarige leeftijd op 1 januari 2004. Begraven met schutterseer.

IN MEMORIAM SJEF VAN LOO

Bedroefd, maar zeer dankbaar voor hetgeen hij voor ons heeft betekend, heeft schutterij St.-Sebastianus Eys op de eerste dag van het nieuwe jaar kennis genomen van het overlijden van haar 93-jarige nestor Sjef van Loo. In 1961 werd hij lid van de schutterij en volgde daarmee het voorbeeld van zijn zonen, die al actief lid waren. Hij werd meteen voorzitter, een functie die hij van 1961 tot 1974 bekleedde. Onder zijn leiding werden onder meer het Oud Limburgs Schuttersfeest in 1973 georganiseerd en nieuwe uniformen gerealiseerd. Sinds zijn aantreden droeg hij de officiersrang van kolonel. Tot 1992 was hij actief schutter in uniform, nadien is hij vanwege de leeftijd niet meer geüniformeerd. Sjef behaalde het koningschap in de jaren 1969 en 1978. In 2001 vierde hij zijn robijnen jubileum en werd hij onderscheiden met de gouden medaille van de Oud-Limburgse Schuttersfederatie. Voor zijn vele verdiensten op kerkelijk gebied – zo was hij 75 jaar lid van het kerkelijk zangkoor - ontving hij de pauselijke onderscheiding 'Pro ecclesia et pontifice'. Bij gelegenheid van het patroonsfeest van Sint Sebastianus droeg hij telkenmale gedichten of verhalen voor. Hiermee wist hij niet alleen een hele zaal te boeien, maar ook combineerde hij in zijn gedichten een prachtig verwoord jeugdsentiment met een ludieke wending of kwinkslag.

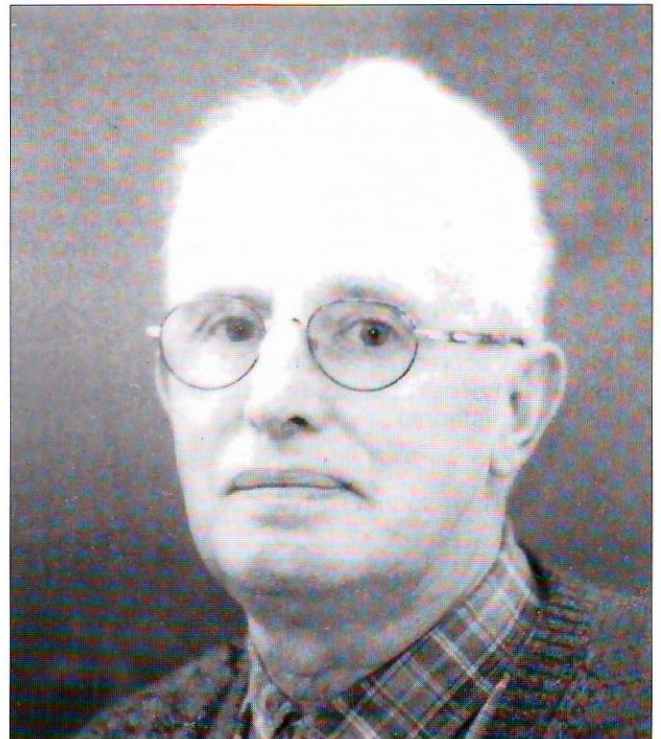

Sjef van Loo

Sjef van Loo was als echte Eysenaar een gezelschapsmens: verhalen vertellend en nostalgische liedjes zingend. Niet alleen voor het vele werk dat hij als voorzitter en officier verricht heeft, maar vooral ook voor al deze prachtige momenten die hij ons bezorgd heeft en die we samen met Sjef hebben mogen delen, zijn we hem bijzonder dankbaar. Mogen de gedichten, verhalen en liedjes ons blijvend aan onze nestor herinneren.

Schutterij St.-Sebastianus Eys

Sjuul van Mulken, lid van St.-Hubertus Nattenhoven. Voordien was hij al vele jaren actief bij het muziekkorps van schutterij St.-Willibrordus Obbicht. In 1967 werd hij lid van de schutterij in Nattenhoven, waar hij diverse functies bekleedde (tamboer, geweerdrager, officier en 35 jaar buksmeester. Hij regelde alles wat met de buksen en de kogels te maken had. Sjuul streefde naar perfectie, hetgeen duidelijk naar voren kwam in de schietresultaten die zijn schutterij behaalde tijdens de OLS-feesten. Vele jaren was Sjuul bestuurslid. Bovendien heeft hij als instructeur van de jeugdleden aan velen het trommelen geleerd. Bij het 50-jarig bestaan van de schutterij in 1998, ontving Sjuul een Koninklijke Onderscheiding. Overleden op 4 januari op 75-jarige leeftijd.

Sjuul van Mulken.

Corrie Habets-van der Zalm, lid van het damescomité van St.-Martinus Vaesrade. Zij was een van de mede-oprichtsters van het damescomité van de schutterij. Zij was gehuwd met Zef Habets, die gedurende 48 jaar schutterslid was en tot 1993 als officier actief geüniformeerd was. Zij overleed op 76-jarige leeftijd op 13 januari 2004.

Leo Vliegen, gildebroeder van het St.-Catharinagilde Holz-Kerkrade. Hij was de coördinator van de "Vrinden" het gilde en werkte mee aan de wijngaard nabij Rolduc. Overleden op 71-jarige leeftijd op 27 januari 2004.

Michel Pannemans, lid van St.-Laurentius Meeswijk. Overleden 30 januari in de leeftijd van 79 jaar. Onze deelneming aan zijn echtgenote Ida Pannemans en familie.

Wim Schalkwijk, 22 jaar lid van St.-Laurentius Spaubeek. Op 22 februari heeft de schutterij afscheid genomen van Willem in het crematorium van Geleen. Wim heeft een rijk schuttersleven meegemaakt als vaandrig, koning en schutter van het C-zestal. Samen met echtgenote Corrie was hij uitbater van schutterslokaal Boszicht. Beiden waren ook de grondleggers van het kwartaalblad Der Sjtöt, dat dit jaar de 25e jaargang viert. Met het overlijden van Willem Schalkwijk verliest schutterij St.-Laurentius een trouw lid.

INHOUDSOPGAVE

Atikel	pag
Colofon + Voorwoord	1
Beter een goede buur dan een verre vriend	2
"Eine waore druim" (i.p.v. gedicht)	3
Drumband schutterij St.-Salvius Limbricht 1954-2004	4
Drapeau	6
Schutterijen in Maria Hoop	8
Jubileum CD Amstenrade	13
Intoductie oude exercitie op schuttersfeesten	14
Viering 450-jarig bestaan St.-Joris Kaullile	16
De mens achter de schutter of gildebrouder	18
Lezers schrijven: Media aandacht	20
Adreswijzigingen etc.	20
De "Jonge Schutten" Neer	21
11 ^e Limburgse Schuttersdag	22
Limburgse Schuttersagenda	24
Onbekend schutterszilver op online veiling van Kruisboogschutterij St.-Hendrik Gracht-Spekholzerhaide	26
Krantenkoppen	27
Schutterij-broederschap St.-Urbanus Baarlo	28
Vrienden van het Limburgse Schutterswezen	32
Onder de schietboom	33
Wij feliciteren	42
Wij gedenken	45
Redactie en Correspondenten	48

**De redactie van het
Limburgs Schutterstijdschrift
wenst iedereen
veel succes
in het komende
schietsseizoen**

REDACTIE EN CORRESPONDENTEN

- ★ Hoofdredacteur: Vacant.
- ★ Eindredacteur: Wim Pijpers, Wienkeskoel 94, 6074 HH Melick. Tel. 0475-520226, fax 0475-520229. E-mail: wmpijpers@hotmail.com.
- ★ Werner Smet, Nachtegalenlaan 84, 3650 Rotem. Tel. 089-868782.
- ★ Drs. Jean Walraven, Borgeind 21, 6041 AP Roermond. Tel. 0475-318124.
- ★ Drs. Luc Wolters, Dr. Schweitzerstraat 4, 6369 XL Simpelveld. Tel. 045-5442585. E-mail: Luc.wolters@hetnet.nl.
- ★ Correspondent Schuttersbond Maas en Kempen: Jo Bloemen, Herenstraat 61, 3960 Bree. E-mail: jo.bloemen@wol.be.
- ★ Correspondent Schuttersbond Berg en Dal: A.J.H. Cratsborn, Donatusstraat 97, 6361 TP Nuth. Tel. 045-5242468.
- ★ Correspondent RK Zuid-Limburgse SchuttersBond: Maurice de Lange, Dr. Wolfstraat 22, 6301 JG Valkenburg. E-mail: maurice.delange@planet.nl.
- ★ Correspondent Schuttersbond St.-Gerardus Amstenrade: Frank Lebens, Bovenstraat 12, 6141 CD Limbricht. GSM 06-30457478. E-mail: frank.lebens@limbricht.com.
- ★ Correspondent Schuttersbond Juliana: Bernie van Lierop, Binglekruid 7, 5803 BM Venray. Tel. 0478-510400, GSM 06-10322770. E-mail: bvanlierop@home.nl.
- ★ Correspondent Kantonnale schuttersbond Eendracht Maakt Macht: Tjeu Timmermans, Kruisstraat 73, 6034 RJ Nederweert-Eind. Tel. 0495-633840. E-mail: timmoors@tiscali.nl.
- ★ Correspondent Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.: Thimo Zegers, Rijksweg Noord 164, 6136 AD Sittard. Tel. 046-4523808. E-mail: t.zegers@home.nl.

KONINGINNEJURKEN BRUIDSJURKEN en AVONDKLEDING

Alleen nieuwe jurken, 300 stuks,
minder dan de helft van de winkelprijs.

VERKOOP OP AFSpraak

Avond-, cocktail- en koninginnekleding.
Open: ma. en do. van 13-17 uur;
za. van 10-16 uur.
's Morgens bellen (043) 604 13 02

LOUISE MODE

Vroenhof 10 - Valkenburg-Houthem
(zie ook Gouden Gids)

Wapenmakerij HENDRIX

jacht- en schietsport

Uit voorraad leverbaar:

DE NIEUWST ONTWIKKELDE SCHUTTERIJBUKS
VERVAARDIGD DOOR MICHEL HENDRIX

Tevens verkrijgbaar:

Kruit: TP 103, Vectan BA10

Slaghoedjes: Fiocchi, Hirtenberg,

Rio en Cheddite

Hulzen: Caliber 12 met een hoge kwaliteit

U heeft nu slechts **één apparaat** nodig **voor het herladen**
van uw munitie.

Voor alle onderhoudsbeurten en reparaties aan de buksen bent
u bij ons aan het juiste adres.

Openingstijden: ma.-di. gesloten, wo.-do. van 9.00/18.00 uur
vr. van 9.00/20.00 en za. van 9.00/16.00 uur

Vakantie van 5 t/m 12 mei, daarna staan wij weer voor u klaar.

Zandterweg 6, 5973 RC Lottum
Tel. 077 - 366 24 29 – Fax 077 - 366 34 00
E-mail: info@wapenmakerij.nl
Website: www.wapenmakerij.nl

VOOR MEER ADVIES KUNT U ALTIJD CONTACT MET ONS OPNEMEN, TOT ZIENS IN LOTTUM

Mr Cas van Heugten
ADVOCaat EN PROCUREUR

Rijksweg Noord 214
6136 AE Sittard

- Verkeers- en bedrijfsongevallen
- Bij letselsaken komen Uw advocaatkosten meestal ten laste van de aansprakelijke partij
- Ook zaken met akte van onvermogen
- Echtscheiding, speciaal op gemeenschappelijk verzoek, ontslag, uitkeringen, slachtofferhulp, civiele zaken en strafzaken
- Korte telefonische info is kosteloos
- Vraag tijdig advies ter voorkoming van onnodige complicaties.

Spreekuur op telefonische afspraak: 046 452 88 99.

Kantoor: Rijksweg Noord 214 te Sittard.

HERSTEL UW TRADITIE IN ERE: KEVELAERER VAANDELS: RESTAURATIE EN NIEUW.

KEVELAERER FAHNEN + PARAMENTEN GmbH

Kapellenplatz 27, D-47623 Kevelaer
Telefoon: 02832-5734 / Fax: 02832-50075

Wij hebben de vakkennis en kunde in huis om nieuwe vaandels te vervaardigen en oude vaandels te restaureren. Wij gebruiken de meest zeldzame, kostbare en functionele materialen om via hand- of machineborduurwerk en de onmisbare kunsthistorische achtergrond een ambachtelijk werkstuk van allure af te leveren.

U kunt ook contact opnemen met:
Stadelmaier Nijmegen B.V., Postbus 7063, 6503 GN Nijmegen
Telefoon: 024-379 11 70
Fax: 024-379 11 71

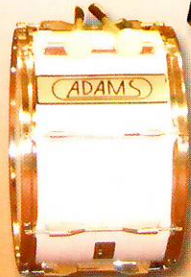
Sla uw slag

bij Muziekcentrale Adams BV

Uw leverancier voor alles
op het gebied van **drumbands** !

van stokken tot concert-slagwerk.

Binnenkort ook alles
op het gebied van **Schutterijen** !

www.adams.nl

Muziekcentrale Adams BV, Akker 5, 6017 BN Thorn • Nederland
Telefoon: +31-(0)475-560700 • Fax: +31-(0)475-56 29 05
email: info@adams.nl • internet: www.adams.nl